

РАС

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
РАЗВОЈНЕ АГЕНЦИЈЕ СРБИЈЕ
ЗА 2017. ГОДИНУ**

Београд, јун 2018. године

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ	4
I. СЕКТОР ЗА СТРАТЕШКА УЛАГАЊА	6
II СЕКТОР ЗА ПЛАНИРАЊЕ И РАЗВОЈ	19
1. Одељење за међународну сарадњу.....	19
1.1. PSD- Пројекат подршке развоју приватног сектора у јужној и југозападној Србији.	19
1.2. Учвршћивање изврсне истраживачке инфраструктуре у дунавском региону (RI2integrate).....	21
1.3. Развијање акцелератора за побољшан приступ финансирању иновација ММСП (Accelerator) ..	22
1.4. Успостављање и промоција менторинг услуге у земљама Западног Балкана фаза 2, 2017-2020	24
Спровођење стандардизоване услуге менторинга кроз Стандардизовани сет услуга (ССУ) за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2017. години, који се реализује преко акредитованих развојних агенција (АРРА)	26
Швајцарски програм подршке за промоцију увоза- SIPPO	27
Развој приватног сектора у неразвијеним регионима Србије- GIZ.....	28
Остале активности Одељења за међународну сарадњу у 2017. години	29
2. Одељење за планирање, мониторинг и евалуацију	29
3. Одељење за анализу и истраживање	34
III СЕКТОР ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ	37
Програм подршке пројектима прекограничне сарадње – СВС, кроз финансирање учешћа апликаната/партнера.....	38
Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу.....	40
Програм стандардизованог сета услуга за акредитоване регионалне развојне агенције у 2017. години	41
Мера суфинансирања годишње чланарине ЈЛС за рад и пословање АРРА.....	42
Остале активности	42
IV СЕКТОР ЗА ПОДРШКУ ММСПП	48
Пројекат подршке почетницима за започињање посла – START UP у 2016. години	48
Програм подршка пословној институционалној инфраструктури	49
Програм подршке даљем развоју микро, малих и средњих привредних друштава, предузетника и задруга у 2016. години	49
Програм подршке интернационализацији ММСПП и кластера у 2016. години.....	50
Програм подршке почетницима за започињање посла – START UP у 2017. години.....	53
Програм подршке извозницима.....	53
Програм промоције извоза.....	55
Програм подршке развоју конкурентности ММСПП у 2017. години	57
Програм подршке иновативним ММСПП у 2017. години.....	59
Програм подршке пројектима за унапређење економског развоја у 2017. години.....	60

Европска мрежа предузетништва.....	61
Програм подршке секторима прерађивачке индустрије.....	63
Програм подршке малим предузећима за набавку опреме у 2017. години.....	63
Програм стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2017. години који се реализује преко АРРА.....	65
Промоција домаћих компанија на сајмовима у иностранству.....	65
Остале активности.....	72
V ЦЕНТАР ЗА КОМУНИКАЦИЈЕ.....	72
VI СЕКТОР ЗА ПРАВНЕ, ФИНАНСИЈСКЕ И ОПШТЕ ПОСЛОВЕ.....	79

УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Развојна агенција Србије (даље: Агенција) основана је Законом о улагањима („Службени гласник РС”, бр. 89/2015 – даље: Закон), ради обављања развојних, стручних и оперативних послова подстицања и реализације директних улагања, промоције и повећања извоза, развоја и унапређења конкурентности привредних субјеката, угледа и развоја Републике Србије у области привреде и регионалног развоја. У складу са одредбама Закона о улагањима Агенција је преузела све правне послове, осим уговора о раду, предмете, опрему, средства за рад, архивску грађу и регистраторски материјал Агенције за страна улагања и промоцију извоза и Националне агенције за регионални развој.

На оснивање и рад Агенције примењује се Закон о јавним агенцијама („Службени гласник РС” бр. 18/2005 и 81/2005-испр.).

Законом и Статутом, прописане су надлежности Агенције:

- 1) сарађује са државним органима и организацијама и носиоцима јавно правних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, ради обезбеђивања услова за примену Закона и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања;
- 2) прати примену Закона и предлаже одговарајуће мере;
- 3) учествује у припреми и спроводи програме и пројекте привредног и регионалног развоја;
- 4) врши анализе и обезбеђује податке и информације за потребе унапређења политике привредног и регионалног развоја;
- 5) врши акредитацију регионалних развојних агенција;
- 6) обавља стручне и административно-оперативне послове у вези са пројектима привлачења директних инвестиција и улагања и прати њихову реализацију у складу са законом и прописима;
- 7) спроводи програме и пројекте са циљем унапређења извозних активности привредних субјеката;
- 8) спроводи програме и пројекте са циљем унапређења положаја, активности и конкурентности малих и средњих привредних субјеката и предузетника;
- 9) води Централизовану информациони систем за пословну интелигенцију који обједињује релевантне податке органа власти, од значаја за израду анализа и студија у области привредног и регионалног развоја;
- 10) води евиденцију улагача од посебног значаја и улагача од регионалног значаја;
- 11) предлаже, координира и спроводи активности стратешког маркетинга привредних потенцијала и угледа Републике Србије;
- 12) пружа стручну и саветодавну подршку привредним друштвима и предузетницима;
- 13) припрема и реализује програме едукације инструктора и консултаната за потребе развоја привредних друштава и предузетништва;
- 14) извршава и координира спровођење шеме и индивидуалне државне помоћи за подстицање директних инвестиција;
- 15) обезбеђује услове за приступ и реализацију пројеката који се финансирају из међународне развојне помоћи;
- 16) прати и анализира услове улагања и привредне услове на појединачним тржиштима и у појединачним секторима и даје предлоге за њихово унапређење;
- 17) остварује сарадњу у области улагања и прикупља информације о стању улагања у другим државама;
- 18) води посебне евиденције у складу са Законом;

- 19) води поступак против функционера у коме се одлучује да ли постоји повреда Закона о чему доноси одлуку;
 - 20) предлаже давање државне помоћи, у складу са Законом и прописима о контроли државне помоћи;
 - 21) организује и вршу издавачку делатност у складу са својим делокругом;
 - 22) обавља и друге послове, у складу са законом и Статутом.
- Послове под тачком 5., 9., 10. и 18. овог члана Агенција обавља као поверене послове.

У складу са пројектом Светске банке „Competitiveness and jobs“ у 2017. години је креиран нови стратешки оквир Агенције 2017-2019, потписан од стране министра привреде из којег произилази нова организациона структура Агенције. У складу са истом на снази је Правилник о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова у Развојној агенцији Србије од 23.01.2017. године са Правилником о допуни Правилника о изменама и допунама Правилника о организацији и систематизацији послова у Развојној агенцији Србије од 20.02.2017. године, којим су, за потребе обављања послова из делокруга Агенције образовани организациони делови - целине и то као основне организационе јединице и посебне организационе јединице.

У оквиру основних организационих јединица образоване су уже организационе јединице — одељења.

Основне организационе јединице су:

- Сектор за планирање и развој;
- Сектор за регионални развој;
- Сектор за подршку ММСП (микро, малим и средњим предузећима и предузетницима);
- Сектор за стратешка улагања;
- Сектор за правне, финансијске и опште послове.

Унутар Сектора за планирање и развој, као уже организационе јединице, образовани су: Одељење за међународну сарадњу, Одељење за планирање, М&Е и Одељење за анализу и истраживање.

Унутар Сектора за стратешка улагања, као уже организационе јединице, образовани су: Одељење за реализацију стратешких улагања, Одељење за правну имплементацију стратешких улагања и Одељење за накнадну подршку – *After Care*.

Као посебне организационе јединице ван састава Сектора образовани су:

- Центар за комуникације;
- Кабинет.

Сектор за стратешка улагања

Согласно одредби члана 15. став 1. тачка 3) Закона о улагањима ("Сл. гласник РС", бр. 89/2015) (у даљем тексту: Закон о улагањима), Агенција је одређена као један од субјеката подршке улагањима. Правилником о организацији и систематизацији послова у Агенцији предвиђено је постојање, између осталих, и Сектора за стратешка улагања у оквиру којег се реализују послови подршке улагањима.

Под пословима подршке улагањима нарочито се сматрају: сарадња са државним органима и организацијама и носиоцима јавних овлашћења, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе ради обезбеђивања услова за примену Закона о улагањима и других прописа којима се уређују питања од значаја за унапређење привредног развоја и улагања; праћење примене Закона о улагањима и предлагање одговарајућих мера; вршење стручних и административно-оперативних послова у вези са пројектима привлачења директних инвестиција и улагања и праћење њихове реализације у складу са прописима; вођење евиденције улагача; пружање стручне и саветодавне подршке привредним друштвима; предлагање давања државне помоћи, као и други послови дефинисани одредбом члана 36. став 1. Закона о улагањима.

Инвестициони пројекти јесу пројекти чијом се реализацијом остварују директне инвестиције, односно који представљају улагања у материјална и нематеријална средства привредних субјеката којима се обезбеђује отварање нових радних места и запошљавање нових радника на неодређено време. У току 2017. године Сектор за стратешка улагања (у даљем тексту: Сектор) био је ангажован како у раду на новим или потенцијалним инвестиционим пројектима, тако и пројектима чија је реализација отпочела током 2016. године, а тренутно обавља рад на око 40 потенцијалних инвестиционих пројеката укупне вредности од преко 2,5 милијарде евра, који би требало да доведу до отварања 27.000 нових радних места.

Потенцијални инвестициони пројекти представљају могућност улагања привредних субјеката која би требало да доведу до нових привредних активности и отварања нових радних места. Према свом карактеру потенцијални инвестициони пројекти могу бити веома различити и самим тим захтевати различит приступ и врсту услуга које им може понудити Агенција. Између осталог, потенцијални инвестициони пројекти се разликују по величини, привредном сектору у коме се обављају и начину имплементације, као и по држави из које инвеститор долази. Рад на потенцијалним и актуелним инвестиционим пројектима представља основну делатности Агенције.

У погледу величине, потенцијални инвестициони пројекат се карактерише према два основна параметра: вредност инвестиције и број новоотворених радних места. На основу тога Агенција разврстава све пројекте у три категорије: мали, средњи и велики инвестициони пројекат (табела 1). Ова класификација није у вези са разврставањем инвеститора и њихових пројеката на мале, средње и велике, као и специјалне и стратешке пројекте, како је то дефинисано Уредбом о правилима за доделу државне помоћи, већ је успостављена интерно у Агенцији ради управљања задацима у сектору и прорачуна годишњих циљева.

Величина пројекта:	Вредност улагања:	Просечна вредност:	Просечни број радних места:
Мали	0 - 5 милион €	2,3 милиона €	295
Средњи	5 - 10 милиона €	7,5 милиона €	316
Велики	10 + милиона €	110 милиона €	960

Табела 1 – Разврставање потенцијалних инвестиционих пројеката према величини

У погледу привредног сектора или привредне делатности у којој би се обављао потенцијални инвестициони пројекат, саветници Сектора су специјализовани за одређене привредне секторе. Ова специјализација одговара потребама Агенције у смислу броја упита у одређеним секторима, а на основу статистика из претходних година. Пројекте у секторима који су недовољно заступљени да би се за њих издвојио посебан саветник, покривају саветници општих привредних делатности, али су сви саветници Агенције довољно обучени да могу по потреби прихватити рад на пројекту из сектора који није из домена њихове специјализације.

Индустрија	Број пројеката на којима се радило у 2017. години
Аутомобилска	27
Машинска/електро	30
Текстил/прехранбена	29
Укупно	86

Табела 2 – Анализа пројеката према индустријама

Када је у питању земља порекла потенцијалне инвестиције, односно имајући у виду да потенцијалне инвестиције воде порекло из различитих земаља, како домаће, тако и страних, важно је да постоји могућност комуникације на различитим језицима са свим инвеститорима. Анализа упита на којима се радило током 2017. године показује највећу заступљеност пројеката из Немачке, Италије, Кине и Турске, док анализа потенцијалних пројеката показује највећу заступљеност пројеката из Немачке, Италије, Турске и САД.

Према начину имплементације потенцијални инвестициони пројекти се могу поделити на типове: „greenfield“, „brownfield“, аквизиција или заједничко улагање. Према досадашњем искуству, интересовање инвеститора се углавном односи на „greenfield“ и „brownfield“ пројекте. За рад на улагањима типа „greenfield“ или „brownfield“, саветници за препоруку локације инвеститору користе базу локација. Код пројеката аквизиције или заједничког улагања, који подразумевају активно приватно привредно друштво као субјекат инвестиције, основно оруђе за рад је база добављача.

Развој потенцијалног инвестиционог пројекта прати се и приказује кроз осам различитих фаза. Од ових осам фаза, прве четири захтевају највеће ангажовање Агенције и у оквиру њих инвеститор доноси одлуку да ли ће се инвестициони пројекат реализовати у Србији или не. Осам фаза потенцијалних инвестиционих пројеката су следеће:

Q&A – упит инвеститора	Инвестициони упит (потенцијални инвестициони пројекат)
Провера бонитета	
Избор локација	
Припрема за имплементацију пројекта	Инвестициони пројекат
Иницијална фаза имплементације	
Фаза градње	
Финализација пројекта	
Имплементиран пројекат – „aftercare“ фаза	

Табела 3. Фазе инвестиционог упита и прелазак потенцијалног у инвестициони пројекат

Рад на упитима инвеститора представља основну делатност Сектора. Упити страних и домаћих инвеститора означавају назнаку интересовања за улагање у Србију и најчешће су део процеса упоређења Србије као инвестиционе локације са другим конкурентским земљама. Сваки упит инвеститора представља конкретан сет питања у зависности од спецификације самог пројекта и делатности коју обавља. Велики број ових питања су генералне природе и понављају се у различитим упитима, али велики број упита представља специфична питања везана за конкретан пројекат на која саветник за улагања одговара из свог знања и искуства или врши истраживање како би пронашао адекватну информацију.

Приликом досадашњег рада један број питања се издвојио као стандардни сет питања који је заједнички свим инвеститорима. Ради што ефикаснијих одговора на питања генералне природе, Агенција је саставила такозвани „*Info Pack*“ документ на енглеском језику који садржи генералне податке о економском, пословном, пореском амбијенту, као и друге информације које представљају одговоре на најчешћа питања инвеститора. Овај документ такође садржи податке о конкретним индустријским секторима и представља полазну основу у раду на упитима. Поред „*Info Pack*“ документа, постоји и неколико појединачних брошура које садрже основне информације о појединачним индустријским секторима, као и информације којима се Србија презентује као атрактивна инвестициона локација. Описани подаци представљају основу за рад на упитима инвеститора.

Врста података који су били тражени у оквиру упита инвеститора могла би се класификовати на питања везана за:

- Опште податке о Србији;
- Генералне економске показатеље;
- Информације о присутним страним инвеститорима у Србији;
- Информације о конкретним индустријским секторима у Србији;
- Информације о царинској политици, могућностима слободне трговине и условима;
- Податке о пореском окружењу и политици;
- Податке о цени и доступности радне снаге, као и Закон о раду;
- Генералне информације о инфраструктури, транспорту и логистици у Србији;
- Информације о регулативи везаној за земљиште и изградњу;

- Информације о регистрацији и облицима привредних друштава, власништву над земљиштем и својинскоправним режимима;
- Информације о подетицајима за улагање;
- Податке о расположивим „brownfield“ и „greenfield“ локацијама;
- Информације о стању у различитим привредним секторима у Србији и могућим добављачима сировина и производа, као и многе друге специфичне информације.

Поред наведених, сваки инвеститор је имао посебан сет питања која су везана за његову област деловања, као и питања која могу бити од значаја управо за привлачење конкретне инвестиције у Републику Србију.

Провера бонитета потенцијалног инвеститора је активност која је уведена у 2017. години, чији је циљ утврђивање инвестиционе способности потенцијалног инвеститора, како би се избегло улагање ресурса у рад са инвеститорима који не поседују финансијску способност за извршење представљеног инвестиционог пројекта. На овај начин је проверавана величина, ликвидност, пословна стабилност привредних друштава, повезаност друштава, али и репутација инвеститора. Такође, на овај начин се предупредује улажење у могуће споразуме са потенцијалним инвеститорима на свим нивоима, који би у будућности могли носити негативне правне последице.

Избор локација је карактеристична интензивна фаза у оквиру рада на потенцијалном инвестиционом пројекту, у којој Агенција сарађује са јединицама локалне самоуправе, локалним коморама и удружењима. У оквиру избора локација сваки инвеститор је уз помоћ саветника Агенције разматрао различите „greenfield“ и „brownfield“ локације у Србији, односно могућности за заједничко улагање или преузимање одређене компаније. Саветник Сектора је, користећи базу инвестиционих локација или базу добављача предлагао инвеститорима списак најбољих опција на основу параметара њихових пројеката. У току 2017. године био је организован значајан број обилазака локација од стране инвеститора, при чему је претежан број таквих обилазака био вршен са саветницима из Агенције.

Припрема за имплементацију пројекта представља фазу у којој је инвеститор у највећем броју случајева већ донео одлуку да ће инвестирати у Србији и то на конкретној локацији. Тада се интензивно разговара о начину реализације пројекта, подршци локалне самоуправе, потребним корацима за реализацију пројекта и временском плану, облику аранжмана са државом и подстицајним средствима. Кључна питања у овој фази су бројна, а могу се истаћи следећа: стицање права над имовином, инфраструктура, урбанистички планови, локацијске и грађевинске дозволе, регистрација привредног друштва, ангажовање првих кадрова, споразуми и уговори са државом и локалном самоуправом и др. Током 2017. године саветници су пружали подршку инвеститорима око решавања питања која су настајала током имплементације, учествовали у организацији састанака и вршили истраживања у погледу оних елемената који су специфични за конкретни пројекат. Битно је напоменути да је број оваквих асистенција константно растао, пре свега због све веће комплексности инвестиционих пројеката, као и озбиљности инвеститора који су тежили да све евентуалне недоумице разреше пре него што

отпочну фазу имплементације пројекта. У том смислу, подршка саветника у Агенцији се показала као изузетно значајна.

Иницијална фаза имплементације је фаза у којој је инвеститор постигао све споразуме са државом или приватним ентитетом који је субјект инвестиције и започиње имплементацију пројекта. Карактеристично за ову фазу је ангажовање пројектантских кућа за развој грађевинских планова или планова реконструкције, договарање послова са локалним добављачима, ангажовање Националне службе за запошљавање или приватних агенција за људске ресурсе. У овој фази се даље интензивира рад са локалном самоуправом и њеним службама, док ангажовање Агенције и републичких органа постаје мање. Самим тим, улога саветника Агенције се углавном сводила на неопходне консултације.

Фаза градње подразумева успешно добијање потребних дозвола и интензивне радове на изградњи нових објеката или реконструкцији постојећих. Ангажовање Агенције је у овој фази у пракси минимално, осим у случају постојања потребе за повезивањем инвеститора са одређеним државним институцијама и решавањем непредвиђених проблема. Поред тога, Агенција одржава редован контакт са инвеститором како би била сигурна да имплементација пројекта тече без проблема. На тај начин, саветници Агенције су у посматраном периоду кроз контакт са инвеститорима пратили ток имплементације пројекта.

Финализација пројекта представља једну од најдужих фаза у којој инвеститор има припремљен простор за обављање својих привредних делатности и започиње интензивно запошљавање радника и инсталацију опреме за рад. Уколико се пројекат посматра кроз стандардни период код доделе државне помоћи од три године за реализацију пројекта, ова фаза у најчешћем случају траје око две године. Ангажовање Агенције у овој фази такође није веома интензивно, осим послова праћења реализације пројекта, помоћи у специфичним ситуацијама и администрирања државне помоћи. Са друге стране, у овој фази често долази до разговора о проширењима пројекта и новим пројектима инвеститора, што само указује на ниво задовољства инвеститора начином имплементације инвестиционог пројекта. У том смислу инвестициони саветници су и током 2017. године покушавали да кроз комуникацију са инвеститорима прибаве информације о току пројекта, али и евентуалним могућностима за његово проширење.

„Пост-инвестиционе активности“ фаза пројекта долази по успешној имплементацији целог пројекта. Циљ Агенције је да инвеститор већ пре доласка у ову фазу размотри проширење пројекта или улагање у потпуно нови инвестициони пројекат у Србији. Са становишта доделе државне помоћи пројекат се овде налази у „мониторинг“ фази. Константан контакт са инвеститором се у сваком случају наставио, а евентуални проблеми су се решавали у циљу обезбеђење даљих инвестиција.

Све претходно наведене фазе доводе до коначне реализације једног инвестиционог пројекта, који се може представити процентом реализације инвестиционих упита.

Процент реализације инвестиционих упита представља однос између укупног броја инвестиционих пројеката и инвестиционих упита или потенцијалних инвестиционих пројеката. Овај проценат се може рачунати на годишњем или вишегодишњем нивоу и представља успешност реализације интересовања инвеститора за улагањем. У рачунању процента не треба рачунати оне пројекте који су из било ког разлога прекинули започету имплементацију. Рад Агенције није једини фактор који утиче на одлуку инвеститора да пређе из инвестиционог упита у имплементацију пројекта, али Агенција преданим радом мора учинити све што је могуће како би до ове одлуке дошло.

Процент реализације инвестиционих упита се такође може мерити у односу вредности или броја радних места упита и пројеката. Исто тако, може се рачунати на годишњем нивоу, али с обзиром да у току једне године Агенција ради и на пројектима и из претходне године, јер је процес одабира инвестиционе локације и развоја инвестиционих пројеката најчешће вишегодишњи процес, не сме се превише лако узети као индикатор успешности рада, поготово с обзиром на чињеницу да у рачунању на годишњем нивоу проценат постаје висок у оној години у којој постоји мали број упита, што се не може сматрати успехом.

Инвеститорима је најчешће потребан дужи временски период у коме ће испитивати потенцијалне земље у којима би могли реализовати своју инвестицију. Уколико се у том процесу одабира одлуче за Србију, најчешће им је потребно додатно време у коме ће вршити припремне радње у циљу имплементације пројекта, или ће настојати да преговарају са представницима државних органа и других институција око обезбеђења одређених услова. У том смислу, постоји битан део пројеката који су још увек у фази разматрања, преговора или разрешавања одређених претходних питања, како би на крају резултирали улагањем у Републици Србији. У тренутку израде овог извештаја постоји око 40 потенцијалних пројеката који се налазе у фази истраживања Републике Србије као инвестиционе локације или у фази разматрања могућих начина реализације пројекта.

Известан број инвеститора у току испитивања могућности улагања наилазио је на одређена питања због којих је било потребно да застане са одлучивањем о реализацији инвестиције. Овакав застој је најчешће узрокован потребом добијања претходне сагласности од стране крајњег власника или акционара тог друштва, али се неретко дешава да одређене промене на светском тржишту доведу и до промена пословних циљева те компаније. У таквим ситуацијама инвеститори по правилу застају са доношењем коначне одлуке о реализацији инвестиционог пројекта до коначног решења настале ситуације. Такви пројекти се називају пројектима „*on-hold*“ (на чекању).

Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција („Сл. гласник РС“, бр. 110/2016) (у даљем тексту: *Уредба о условима и начину привлачења директних инвестиција*) је прописано да се улагања у материјална и нематеријална средства, као и запошљавање нових запослених у оквиру имплементације инвестиционог пројекта рачуна од дана подношења Пријаве за доделу средстава подстицаја. У завршној фази рада саветника на пројектима долази и до закључења уговора којима се инвеститорима додељује државна помоћ. Закључењем сваког

уговора о подстицајима инвеститор се обавезао да заснује нове радне односе на неодређено време са новим запосленима, као и да изврши одређена улагања у материјалну и нематеријалну имовину. На тај начин давањем подстицајних средстава стимулисано је смањење незапослености. Међутим, неопходно је напоменути да нису сви инвеститори са којима су саветници радили од почетка 2017. године захтевали доделу подстицајних средстава.

Од почетка 2017. године укупно је закључено 24 уговора о додели средстава подстицаја који би у наредним годинама требало да доведу до улагања у висини од 165 милиона евра, као и до запошљавања 8.282 нових радника. У доњој табели дат је приказ пројеката који су резултирали закључењем уговора о додели средстава подстицаја:

	Потписани уговори у 2017. години		
	Број уговора	Висина инвестиције (млн. €)	Број радних места
Сектор за аутомобилску индустрију	4	80,1	3,292
Сектор електронске, машинске, хемијске индустрије и ИКТ	4	41,7	1,810
Сектор текстилне, дрвне и прехранбене индустрије	16	43,2	3,180
УКУПНО	24	165	8,282

Табела 4 – Преглед закључених уговора о додели средстава подстицаја по појединачним индустријама

Улагање од посебног значаја за Републику Србију сагласно Уредби о условима и начину привлачења директних инвестиција је:

- 1) улагање чијом реализацијом се битно утиче на даљи развој привреде Републике Србије, које доприноси унапређењу конкурентности привреде и Републике Србије као инвестиционе локације и чијом реализацијом се подстиче равномеран регионални развој у односу на предмет улагања и територијалну концентрацију одређених привредних грана и привредних делатности, а којим се у основна средства корисника средстава улаже најмање 5 милиона евра или отвара више од 500 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом, ако се улагање реализује у јединици локалне самоуправе која се разврстава у прву или другу групу према степену развијености, или којим се у основна средства корисника улаже више од два милиона евра или се отвара више од 100 нових радних места повезаних са инвестиционим пројектом, ако се улагање реализује у јединици локалне самоуправе која се разврстава у трећу или четврту групу према степену развијености, односно у девастирано подручје;
- 2) које се реализује на територији једне или више јединица локалне самоуправе и подстиче реализацију развојних приоритета једне или више јединица локалне самоуправе у функцији повећања њихове конкурентности. Одлуку којом се утврђује развојни приоритет јединице локалне самоуправе доноси скупштина или веће јединице локалне самоуправе, а ако се улагање реализује на територији више јединица локалне самоуправе одлуком коју доносе надлежни

органи тих јединица локалне самоуправе утврђује се заједнички развојни приоритет уз претходно прибављено мишљење Агенције;

3) улагање на основу усвојених билатералних споразума;

4) улагање на основу споразума о прекограничној сарадњи.

Имајући у виду активности спроведене током 2017. године, може се закључити да се битан део пројеката на којима су радили запослени у Сектору односно управо на ова улагања, и то из тачке 1) претходног пасуса.

Улагања која нису од посебног значаја за Републику Србију

Претходним верзијама прописа који су представљали шему доделе државне помоћи била је предвиђена могућност доделе подстицајних средстава само пројектима који су испуњавали услове за пројекте од посебног значаја за Републику Србију. Сви остали пројекти су били условљени објавом јавног позива који претходних година није био објављиван.

Дана 17. марта 2017. године Министарство привреде објавило је текст јавног позива на прописан начин. Дакле, сва улагања која се у смислу важећих прописа нису могла категоризовати као улагања од посебног значаја за Републику Србију била су обухваћена јавним позивом, те је постојао одређени број инвестиција које нису представљале улагања од посебног значаја, а на чијем привлачењу су били ангажовани запослени у оквиру Сектора.

Објављивањем јавног позива омогућено је да се средства могу доделити за:

1) инвестиционе пројекте у производном сектору код којих оправдани трошкови улагања износе најмање 100.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 10 нових запослених на неодређено време у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у девастирана подручја;

2) инвестиционе пројекте у производном сектору код којих оправдани трошкови улагања износе најмање 200.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 20 нових запослених на неодређено време у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у четврту групу;

3) инвестиционе пројекте у производном сектору код којих су оправдани трошкови улагања најмање 300.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 30 нових запослених на неодређено време у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у трећу групу;

4) инвестиционе пројекте у производном сектору код којих су оправдани трошкови улагања најмање 400.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 40 нових запослених на неодређено време у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у другу групу;

5) инвестиционе пројекте у производном сектору код којих су оправдани трошкови улагања најмање 500.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 50 нових запослених на неодређено време у јединицама локалне самоуправе које су према степену развијености разврстане у прву групу;

6) инвестиционе пројекте у сектору услуга које могу бити предмет међународне трговине чија је минимална вредност 150.000 евра и којим се обезбеђује запошљавање најмање 15 нових запослених на неодређено време;

7) инвестиционе пројекте у сектору пољопривреде и рибарства чија је минимална вредност 2.000.000 евра и којима се обезбеђује запошљавање најмање 25 нових запослених на неодређено време.

Иако је Сектор за стратешка улагања превасходно задужен за пројекте који представљају улагања од посебног значаја за Републику Србију (а који, зависно од јединице локалне самоуправе у којој је планирана имплементација пројекта, подразумевају запошљавање најмање 100 нових лица на неодређено време), један део активности Сектора од почетка 2017. године био је посвећен и пружању подршке у пројектима чија се реализација врши путем јавног позива, поготово имајући у виду да је Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција предвиђено је да се ради реализације инвестиционих пројеката код којих је планирано запошљавање до 100 лица, средства која су опредељена Решењем о употреби средстава текуће буџетске резерве 05 Број: 401-12547/2016 од 26. децембра 2016. године у висини 420.000.000,00 динара, преносе Агенцији до утрошка средстава.

У вези са претходно наведеним, од почетка објаве јавног позива до краја 2017. године укупно 35 инвеститора је поднело пријаву за доделу средстава подстицаја, док је одобрено закључење укупно 18 уговора о додели средстава подстицаја који би у наредним годинама требало да доведу до улагања у висини од 22,7 милиона евра, као и до запошљавања 815 нових радника.

Стручна анализа пријава за подстицајна средства

Одредбама Закона о улагањима и Уредбе о условима и начину привлачења директних инвестиција прописано је да се Агенција бави стручном анализом квалитета инвестиционих пројеката ради доделе подстицајних средстава. Пријава инвестиционог пројекта за подстицајна средства садржи формулар пријаве, инвестициони план, финансијске извештаје инвеститора за претходне три године, као и другу документацију предвиђену чланом 21. Уредбе о условима и начину привлачења директних инвестиција. Стручна анализа квалитета инвестиционог пројекта вршена је од стране саветника, у сарадњи са Министарством привреде, Комисијом за контролу државне помоћи, Министарством финансија, Привредном комором Србије, као и са другим лицима.

Према Уредби о условима и начину привлачења директних инвестиција инвестициони пројекти се анализирају према 9 критеријума:

- 1) референце инвеститора (препознатљивост на тржишту, референце клијената, досадашња искуства и успешност у реализацији инвестиционих пројеката и сл.);
- 2) проценат незапослених лица чије квалификације одговарају делатности инвеститора, односно корисника средстава у укупном броју лица на евиденцији Националне службе за запошљавање на територији јединице локалне самоуправе у којој се улаже;

- 3) број, односно проценат висококвалификованих лица који се запошљавају реализацијом инвестиционог пројекта;
- 4) висина и врста инвестиције (*greenfield* или *brownfield* инвестиције), односно степен ангажовања грађевинске индустрије у реализацији инвестиционог пројекта;
- 5) технолошки ниво делатности која је предмет улагања, у складу са класификацијом Евростата;
- 6) претходна сарадња са добављачима и планирани удео домаћих добављача;
- 7) ефекти инвестиције на запослене (обуке запослених и просечна висина зарада);
- 8) претходни и планирани обим међународног и укупног промета (пре и након инвестиционог пројекта);
- 9) финансијско-тржишна оцена инвестиционог пројекта (извори финансирања, ликвидност, профитабилност, одрживост и период повраћаја инвестиције и др.).

Након извршених стручних анализа, саветници су учествовали у припреми документације за рад Савета за економски развој који је доносио коначну одлуку о додели подстицајних средстава или одлуке о изменама постојећих уговора.

Активности у раду Савета за економски развој

Савет за економски развој је у правни систем уведен Законом о улагањима. Савет чине министар надлежан за послове привреде, министар надлежан за послове финансија, министар надлежан за послове рада и запошљавања, председник Привредне коморе Србије и директор Развојне агенције Србије. Савет доноси одлуку о додели подстицаја за улагања, у складу са овим законом и законом којим се уређује контрола и додела државне помоћи.

Сагласно одредби члана 25. Уредбе о условима и начину привлачења директних инвестиција, Агенција обавља административно-техничке и стручне послове за Савет у вези пројеката привлачења директних инвестиција и улагања и прати њихову реализацију у складу са законом и прописима, предлаже председнику сазивање седнице Савета, припрема материјале за разматрање и одлучивање на седницама Савета, даје потребне информације о статусу инвестиционих пројеката, припрема записнике са седница и поступа по одлукама Савета, те припрема текст нацрта уговора о додели средстава, док према одредби члана 36. став 1. тачка 20) предлаже давање државне помоћи, у складу са Законом о улагањима и прописима о контроли државној помоћи.

У 2017. години организовано је укупно 9 седница Савета, односно укупно 16 седница од почетка оснивања Савета. Ове активности су резултирале закључењем укупно 42 уговора о додели средстава подстицаја у 2017. години, али и већег броја анекса уговора који су закључени у претходном периоду. Рад на припреми документације за анексавање постојећих уговора реализован је у сарадњи са Министарством привреде.

Правно саветовање по питању споразума са инвеститорима

Агенција је у посматраном периоду кроз део Сектора који је задужен за правне послове пружала правне савете, пре свега Министарству привреде, али и другим државним органима по питању свих облика споразума са инвеститорима, пре свега меморандума о разумевању, оквирних уговора и уговора о подстицајима, све у складу са Законом о улагањима, Законом о контроли државне помоћи, Уредбом о правилима за доделу државне помоћи и Уредбом о условима и начину привлачења директних инвестиција, као и другим државним актима којима су дефинисани облици подстицања улагања, као што су Закон о планирању и изградњи, Закон о порезу на добит, Закон о јавној својини, Царински закон, подзаконски прописи наведених закона и многи други. Из тог разлога познавање свеукупне легислативе од значаја за улагања је основ за ову врсту правног саветовања. Поред општег познавања легислативе, саветници који у Агенцији раде на овој врсти послова у свом раду штите интересе Републике Србије, што се пре свега постиже великим искуством у овој врсти послова, као и преданим и пажљивим радом.

У правном делу Сектора израђени су нацрти за све уговоре о додели средстава подстицаја, као и неколико меморандума о разумевању који су закључени са потенцијалним инвеститорима. Додатно, правни саветници су заједно са инвестиционим саветницима активно учествовали у преговорима, као и у изради финалног текста уговора који ће се закључити са инвеститором, те пружали правне савете поводом правних питања која би се јављала, како у фази припреме за имплементацију инвестиционих пројеката, тако и у свим каснијим фазама, а све у складу са позитивноправним прописима и овлашћењима. Поред тога, правни саветници били су ангажовани и на осталим упитима који нису финализовани кроз уговоре о додели подстицајних средстава, односно који су се односили и на питања са којима су се инвеститори сусретали, а у вези привлачења нових улагања и ефикасније имплементације инвестиционог пројекта. Такође, правни саветници су били укључени и у процес провере пријава за доделу средстава подстицаја и документације која се доставља уз пријаву, у делу који се односи на правну исправност истих. Правни саветници су учествовали и на једном броју саветовања и конференција. Део Сектора који је задужен за правне послове је током 2017. године обављао значајан део административно – техничких активности неопходних за рад Савета за економски развој и био активно ангажован на припреми документације за одлучивање Савета.

Презентација инвестиционих потенцијала Србије

Поред рада на потенцијалним инвестиционим пројектима планира се и презентација инвестиционих потенцијала Србије на конференцијама, сајмовима, скуповима, семинарима и другим догађајима. Рад на презентацији подразумева припрему и израду презентације, израду брошура, као и само представљање презентације.

Ангажовање саветника на једном инвестиционом пројекту подразумева истраживање, анализе, комуникацију са инвеститорима, проналазак инвестиционих локација и њихов обилазак, комуникацију са представницима локалних самоуправа и других органа, а све у циљу пружања комплетне подршке једном инвеститору. Међутим, битан део активности једног инвестиционог саветника током 2017. године подразумевао је и значајан број других активности које нису мерљиве кроз пројекте. Такав рад подразумева пружање одговора на питања привредних

друштва која нису инвеститори у смислу Закона о улагањима, састанке са потенцијалним инвеститорима који у току анализа могућности реализације пројеката одустану од истог, организације и присуства на сајмовима, организације и учешћа на конференцијама, као и друге активности које доприносе стварању повољнијег пословног амбијента и презентације Србије као квалитетне инвестиционе локације.

Преглед осталих активности које нису евидентирани у бази података Агенције дат је у табели у наставку:

Врста	Број
Упити	245
Састанци	472
Конференције и Сајмови	34

Табела 5 – Преглед осталих активности током 2017. године

Саветници Сектора за стратешка улагања су током 2017. године учествовали на неколико сајмова, као што су *Prodexpo*, Русија, *Mosbuild*, Русија, *Hannover Messe*, Немачка, *PLMA*, Холандија, *World Food Moscow*, Русија, *ANUGA*, Немачка, *A+A – Dizeldorf*, Немачка, *Agritechnika – Hanover*, Немачка, *Worldfood India*, Индија.

Указује се да је од почетка 2017. године број описаних активности у значајном порасту, посебно имајући у виду чињеницу да је 2017. године објављен јавни позив за доделу подстицајних средстава.

Учешће у нормативним активностима

Имајући у виду да Агенција прати примену Закона о улагањима и предлаже одговарајуће мере, у сарадњи са представницима Министарства привреде представници Агенције су учествовали у изради нове Уредбе о условима и начину привлачења директних инвестиција. Имајући у виду да су у току примене важеће Уредбе о условима и начину привлачења директних инвестиција примећени њени недостаци, представници Агенције су израдили предлог нацрта нове уредбе у којој би се на детаљнији начин регулисао поступак и услови доделе средстава подстицаја, како за реализацију пројеката који за циљ имају запошљавање до 100 људи, тако и за реализацију пројеката који за циљ имају запошљавање преко 100 људи и пројеката улагања од посебног значаја за Републику Србију, и предметни предлог доставила представницима Министарства привреде ради давања њихових коментара.

Учешће у раду комисија

Инвестициони саветници су учествовали и у раду више комисија које су основане ради имплементације разноврсних активности. Инвестициони саветници учествовали су у раду комисија, као на пример Комисије за давање предлога Влади за предходну сагласност за отуђење грађевинског земљишта у јавној својини по цени мањој од тржишне цене, или без накнаде.

Рад на бази инвестиционих локација

База инвестиционих локација је једно од главних оруђа за рад на упитима инвеститора. Агенција поседује своју базу података у којој су садржани подаци о потенцијалним инвестиционим локацијама. Земљишта и објекти који могу бити предмет интересовања инвеститора налазе се у овој бази и класификована су према: величини земљишта, величини објекта, локалној самоуправи, власничкој структури, опремљености инфраструктуром и другим параметрима који помажу у одабиру адекватне локације. Локације се могу филтрирати према било којем од ових параметара или према комбинацији параметара. Поред ових параметара локације су представљене фотографијама, плановима и описом који дају власници или управници локације.

Треба напоменути да база инвестиционих локација није база привредних субјеката на продају, као ни инвестиционих пројеката који траже финансирање или заједничко улагање. Самим тим, она је погодна за решавање упита „greenfield“ и „brownfield“ потенцијалних инвестиционих пројеката, а не за аквизицију или портфолио улагања.

При одржавању базе инвестиционих локација постоје три приоритета:

- база мора имати што више расположивих локација у понуди,
- информације о локацијама морају бити што садржајније и детаљније,
- информације о локацијама морају бити редовно ажуриране.

Како би се нашла локација која одговара инвестиционом упиту, потребно је имати што више могућих локација у понуди. Агенција је током 2017. године имала више стотина различитих локација у својој бази. Инвестициони саветници су били у обавези да непрекидно ажурирају податке који су садржани у овој бази. Информације о расположивим локацијама саветници су добијали у контакту са општинама и канцеларијама за локални економски развој, локалним развојним агенцијама, сопственим истраживањем, оглашавањем и другим путевима.

Проширење и ажурирање базе добављача

Агенција поседује базу добављача која омогућава компанијама да детаљно представе своју делатност и производни програм потенцијалним домаћим и међународним купцима и инвеститорима са којима Агенција има сталну сарадњу. База добављача обухвата податке о преко 2.500 домаћих привредних субјеката који послују у оквиру 18 индустрија. Информације су унапређиване и употпуњаване успостављањем сарадње са јединицама локалне самоуправе, локалним коморама и удружењима. Бази је могуће приступити преко интернет презентације Агенције, а услуга коришћења података и пријава у базу је бесплатна.

Праћење и ажурирање базе инвеститора

База инвеститора даје могућност добијања података о улагањима, пре свега страних компанија, како оних у реализацији, чије инвестиције је Агенција асистирала тако и осталих, и то

информација о висини улагања, броју запослених, прегледу по индустријским секторима, земљама порекла инвеститора и локацији улагања, што даје добар основ за припремање разноврсних анализа за потребе дефинисања планова у вези са привлачењем и промоцијом страних улагања. База инвестиција се редовно ажурира, укључујући и унос нових (реализованих и планираних) инвестиционих пројеката.

Сектор за планирање и развој

I - Одељење за међународну сарадњу

1. PSD- Пројекат подршке развоју приватног сектора у јужној и југозападној Србији

Агенција реализује пројекат „Подршка развоју приватног сектора у јужној и југозападној Србији - PSD” у сарадњи са Америчком агенцијом за међународну сарадњу (USAID), која финансира пројекат. Партнери на пројекту су регионалне развојне агенције: Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа (ЦРЈП), Регионална развојна агенција Сандака-СЕДА, Регионална развојна агенција Златибор и Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа.

Циљ пројекта је јачање ММСПП у одабраним регионима путем ширег повезивања. Пројекат се бави унапређењем развоја микро, малих и средњих предузећа и предузетништва са циљем повећања продаје, унапређења извоза и креирања нових радних места.

Корисници:

- ММСПП
- удружења и кластери;
- млади и жене (потенцијални предузетници и почетници у пословању).

Одабрани сектори:

- агроиндустрија,
- модна индустрија (коју чине текстилна и индустрија одеће и обуће) и
- лака индустрија.

Укупан буџет пројекта – 4.159.987,00 \$

Период реализације: јун 2013. – 31. март 2018. године. Пројекат је иницијално требало да се заврши 31.12.2017. године. Током августа 2017. године је поднет захтев за „non-cost“ продужење временског оквира реализације пројекта на 31. март 2018. године, што је и одобрено.

Компонента I

У извештајном периоду реализоване су следеће активности према типу корисника:

I - Микро, мала и средња предузећа и предузетници (у даљем тексту: ММСПП)

- Програм доделе бесповратних средстава за 2017. годину за јачање конкурентности и иновативности микро, малих и средњих предузећа и предузетника
 - укупно 26 корисника техничке помоћи у износу од 4.244.898,32 РСД.
- Консалтинг услуге за 62 ММСПП из друге године Пројекта.
- Напредни тренинзи из следећих области: Управљање пословањем и прилагођавање циклусу раста пословања, Брендмирање и Транзиција лидерства за 62 ММСПП из друге године Пројекта.

II - Омладинско и женско предузетништво

- Програм подршке даљем развоју ММСПП за добитнике бесповратних средстава за набавку опреме у другој години спровођења Пројекта
 - потписана 22 уговора о додели гранта у укупном износу од 11.909.840,3 РСД ≈116.700 УСД.
- Програм доделе бесповратних средстава у области омладинског и женског предузетништва у оквиру Пројекта подршке развоју приватног сектора у јужној и југозападној Србији у 2017. години за кориснике програма у 2014. и 2015. години којима нису одобрена бесповратна средства, а чији су пројекти оцењени позитивно по питању усаглашености са процедурама заштите животне средине
 - потписано 11 уговора о додели гранта у износу од 7.868.768,00 РСД ≈77.000 УСД.
- Обуке (Управљање иновацијама, Маркетинг и продаја, Стандарди квалитета), менторинг и консалтинг услуге за 24 грантија из друге године Пројекта.

Компонента II

• Организоване су и реализоване следеће активности:

- Poznań Fashion Fair, реализован је у периоду 05-07. септембар 2017. године. На сајму је наступило 10 излагача, ММСПП корисника, из сектора моде.
- TIF - Tessaloniki International Fair, реализован је у периоду 10-17. септембар 2017. године. На сајму, који је општег типа, наступило је 24 излагача, из сва три сектора.
- PANAIR 2017 - Тирана, Албанија, реализован је у периоду 23.-26.11.2017. године. На сајму, који је општег типа, наступило је 22 излагача, из сва три сектора.
- Б2Б догађај и сајам „start-up“ компанија у Новом Пазару (март 2017 – учествовало је преко 200 учесника) и на Златару (октобар 2017 – учествовало је преко 200 учесника).
- Основни ниво обуке на тему Финансијске могућности за извоз за 39 ММСПП из друге године и напредни ниво обуке за 34 ММСПП из прве године Пројекта.

Остале активности у оквиру PSD пројекта

- Током јуна 2017. године реализована су три тродневна тренинга тренера за институције партнере на PSD пројекту из области: Управљање пословањем и прилагођавање циклусу

раста пословања (05-07.06.2017), Брендирање (12-14.06.2017) и Транзиција лидерства (21-23.06.2017).

- У циљу мониторинга и евалуације пројектних резултата, током јула и августа 2017. године спроведена је редовна полугодишња анкета свих корисника.
- Током јуна 2017. године пројекат је аплицирао за ЕЕПА награду (Такмичење за најбољу идеју у области промоције предузетништва - иницијатива Европске комисије која има за циљ да препозна и награди изузетне примере подршке и промоције предузетништва широм Европе) и проглашен је за Националног ЕЕПА победника у области „Подршка интернационализацији ММСПП“. Свечана додела награда је одржана 23. новембра у Естонији.

2. Учвршћивање изврсне истраживачке инфраструктуре у дунавском региону (RI2Integrate)

Пројекат RI2Integrate је део Транснационалног програма Дунав који представља финансијски инструмент Европске територијалне сарадње (European Territorial Cooperation- ETC) за промовисање економске, социјалне и територијалне кохезије у Дунавском региону кроз политику интеграције у одабраним пољима. Пројекат дефинише следеће активности:

- Израда регионалних извештаја о постојећим иницијативама,
- Дефинисање заједничких смерница за учвршћивање истраживачке инфраструктуре,
- Израда мапе пута за пословне екосистеме повезане са истраживачком инфраструктуром,
- Рад одбора за интегрисање истраживачке инфраструктуре,
- Израда водича за јавну набавку иновативних решења за коришћење истраживачке инфраструктуре,
- Имплементација процедуре за јавну набавку иновативних решења,
- Развој и успостављање функционалности експертске мреже,
- Развој инструмента за ширење свести у заједници,
- Имплементација Пилот центра за посетиоце,
- Одржавање обука намењених трансферу знања.

Циљ пројекта је унапређење интеграције функционисања инвестиционих пројеката Европске уније за развој изврсне истраживачко-развојне инфраструктуре кроз развој и реализацију иновативних инструмената за учење јавних политика о макрорегионалном учвршћивању ове инфраструктуре у Дунавском региону.

Буџет пројекта – Укупан буџет намењен реализацији целокупног пројекта износи 1.899.430,00 €, а за активности у делокругу Агенције укупно 164.524,85 € а у 2017. години је реализован износ од 1.831.225,83 динара.

Циљна група:

- ММСПП,
- високообразовне и истраживачке институције,

- студенти (средња школа и универзитет),
- организације за пословну подршку и
- националне, регионалне и локалне јавне институције.

Период реализације: јануар 2017. – јун 2019. године

Учесници на пројекту: 17 партнера из 8 земаља (Мађарска, Румунија, Чешка, Аустрија, Хрватске, Словенија, Србија, Словачка) са активностима сарадње које су релевантне за свих 14 подунавских земаља. Агенција се финансира уз инструмент претприступне помоћи- ИПА.

Активности и резултати током 2017. године:

- Потписан уговор о реализацији пројекта између свих партнера и Заједничког Секретаријата Европске комисије;
- Формиран пројектни тим задужен за спровођење пројекта у оквиру Агенције;
- Одржана 2 састанка Радне групе и Управног одбора пројекта: у марту у Сегедину- Мађарска и у октобру у Букурешту- Румунија;
- Обезбеђивање материјала за промовисање пројекта на његовим друштвеним мрежама;
- Спроведено анкетање по 10 представника 4 интересне групе (ММСП, научно истраживачке организације, посредници и невладине организације) на основу којих су састављени појединачни извештаји о главним изазовима са којима се суочавају у области истраживачко-развојне инфраструктуре, као и постојећим иницијативама у којима учествују;
- Израђен национални извештај о постојећим иницијативама у оквиру активности 3.3;
- Присуствовање Шестом годишњем форуму ЕУ стратегије за Дунавски регион одржаном у октобру месецу;
- Учествовање у изради финалне верзије Комуникационог плана и стратегије;
- Одржан састанак са стејкхолдерима, с циљем продубљивања одговора закључака добијених анкеторањем циљних група;
- Формирана Национална експертска група која ће путем радионица дискутовати о сарадњи истраживачке инфраструктуре и њиховој имплементацији у регионалну и локалну економију;
- Поднет извештај о првом периоду реализације пројекта Сектору за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније, Министарство финансија, који је и валидиран крајем децембра 2017. године.

3. Развијање акцелератора за побољшан приступ финансирању иновација ММСП (Accelerator)

Пројекат Accelerator је део Транснационалног програма Дунав који представља финансијски инструмент Европске територијалне сарадње (European Territorial Cooperation- ETC) за промовисање економске, социјалне и територијалне кохезије у Дунавском региону кроз политику интеграције у одабраним пољима. Пројекат дефинише следеће активности:

- Израда свеобухватног извештаја о стратешком оквиру,

- Израда свеобухватног извештаја о понуди и потражњи извора финансирања,
- Формулисање заједничког водича за развој програма акцелерације,
- Увођење програма акцелерације код мање искусних партнера,
- Унапређење програма акцелерације код искуснијих партнера,
- Побољшање заједничког рада партнера и екстерних стејкхолдера,
- Успостављање иновационе мреже и дефинисање споразума о сарадњи,
- Израда заједничких препорука и заједничке стратегије за даљи развој програма акцелерације.

Циљ пројекта је побољшање приступа финансијским средствима за иновације кроз унапређење услова институционалног оквира и одговарајућих инструмената јавних политика кроз развој практичних решења за услуге акцелерације.

Буџет пројекта – Укупан буџет намењен реализацији целокупног пројекта износи 2.007.363,42 €, а за активности у делокругу Агенције укупно 170.074,25 € а у 2017. години је реализован износ од 1.780.659,99 динара.

Циљна група:

- ММСПП,
- организације за пословну подршку,
- регионалне институције,
- финансијске институције за акцијски капитал.

Период реализације: јануар 2017. – јун 2019. године

Учесници на пројекту: 15 партнера из 9 подунавских земаља (Мађарска, Словенија, Аустрија, Чешка, Румунија, Бугарска, Хрватска, Босна и Херцеговина, Србија) са активностима сарадње које су релевантне за свих 14 подунавских земаља. Агенција се финансира уз инструмент претприступне помоћи- ИПА.

Активности и резултати током 2017. године:

- Потписан уговор о реализацији пројекта између свих партнера и Заједничког Секретаријата Европске комисије;
- Формиран пројектни тим задужен за спровођење пројекта у оквиру Агенције;
- Одржани састанци Радне групе и Управног одбора пројекта- у фебруару у Светом Ђорђу- Румунија, у јуну у Грацу- Аустрија, у септембру у Мору- Мађарска и у новембру у Софији, Бугарска;
- Учествовање у изради финалне верзије Комуникационог плана и стратегије;
- Учествовање у изради финалне верзије програмске брошуре која ће бити штампана и на српском језику;
- Израђена Анализа релевантног оквира политике у Србији;
- Израђена Анализа о понуди и потражњи извора финансирања у Србији;
- Израђена „Peer review“ анализа;
- Дефинисање заједничког водича за развој програма акцелерације;

- Присуствовање Шестом годишњем форуму ЕУ стратегије за Дунавски регион одржаном у октобру месецу;
- Рад на дефинисању шеме за пилот програм акцелерације који ће обухватити обуку особља које ће радити на програму, као и селекцију 20 ММСПП која ће проћи кроз циклус акцелерације;
- Поднесен извештај о првом периоду реализације пројекта Сектору за уговарање и финансирање програма из средстава Европске уније, Министарство финансија, који је и валидиран у новембру 2017. године.

4. Успостављање и промоција менторинг услуге у земљама Западног Балкана, фаза 2, 2017-2020

У 2016. години донета је одлука да Агенција још једном буде лидер новог пројекта техничке подршке са ЈИСА. „Пројекат успостављања и промоције менторинг услуге за МСПП у земљама Западног Балкана, фаза 2” односи се на унапређење стандардизоване услуге менторинга у Србији, као и наставак трансфера српске експертизе на пољу менторинга у БиХ, Црну Гору и Македонију уз подршку јапанских експерата.

Пројекат спроводе Агенција и Јапанска агенција за међународну сарадњу (ЈИСА) заједно са партнерским институцијама из Црне Горе, Македоније и Босне и Херцеговине. У реализацији пројекта учествује и 16 акредитованих регионалних развојних агенција са територије Републике Србије.

Циљ пројекта обухвата унапређење услуге менторинга за ММСПП у виду садржаја услуге и структуре имплементације, као и наставак трансфера српске експертизе на пољу менторинга у БиХ, Црну Гору и Македонију уз подршку јапанских експерата и успостављање међурегионалног система менторинга.

До сада је кроз Агенцијин годишњи менторинг програм подржано више од 600 ММСПП, али број корисника је далеко већи (преко 1600) јер је стандардизована менторинг шема укључена и у портфолио услуга у оквиру других пројеката, као што су: Пројекат за развој приватног сектора (USAID), Програм подршке почетницима за започињање посла - Старт уп, Стандардизовани сет услуга који се реализује преко АРРА, итд.

Од пројекта се очекује:

- Укључивање Kaizen и других метода у услугу менторинга и унапређење садржаја услуге,
- Успостављање и реализовање система за евалуацију услуге, система за обнову квалификација ментора и система за праћење бивших клијената,
- Ажурирање и прилагођавање постојећих материјала и водича за спровођење услуге менторинга,
- Обука нових ментора,
- Обука нових тренера за предавања у учионицама и нових тренера за обуку на радном месту,
- Организовање конференција за менторе и заједничких координативних одбора,
- Одржавање,

- Разматрање и успостављање структуре имплементације међурегионалног система менторинга,
- Прикупљање информација о пословној клими и локалним предузећима.

Буџет пројекта – Пројекат представља техничку асистенцију Владе Јапана која финансира ангажовање Конзорцијума одговорног за менаџмент пројекта и његову успешну имплементацију.

Период реализације: септембар 2017. – децембар 2020. године

Активности и резултати током 2017. године:

- Пројекат је формално започет у септембру 2017. године свечаним отварањем првог састанка (Overall Coordination Meeting). Састанку су присуствовали представници Агенције, ЈСА седишта Токио, ЈСА канцеларије за Балкан и представници свих партнерских институција из БиХ, Црне Горе и Македоније који учествују у реализацији. Утврђени су досадашњи резултати, као и очекивања за ову фазу и представљен је Insertion Report;
- Експерти ангажовани на реализацији фазе 2 Пројекта су од септембра 2017. године стигли у Београд и имају засебну канцеларију у просторијама Агенције;
- Организовани су билатерални састанци са свим земљама, учесницама у Пројекту - БиХ, Црна Гора и Македонија. Разматрани су наредни кораци у реализацији Пројекта, као и усклађивање дефинисаних активности;
- Одржани су бројни састанци са представницима ЈСА ради утврђивања плана активности и формиран је пројектни тим који је задужен за спровођење пројекта у оквиру РАС;
- У циљу израде Приручника за дијагностиковање ММСПП и како би се утврдило реално стање у производним компанијама ЈСА консултант је обишао укупно 8 компанија. Припрема Приручника је у току и очекује се у мају месецу 2018. године;
- У новембру је одржан Заједнички координациони одбор (Joint Coordination Committee) са представницима ЈСА седишта Токио, ЈСА канцеларије за Балкан, а на којем је утврђен коначни план реализације активности;
- Организација тренинга за нове менторе у Подгорици (Црна Гора) који спроводе тренери ментора из Србије. Тренинг је реализован у новембру 2017;
- Организација тренинга за 17 нових ментора у Србији који укључује 7 модула (Менторинг за почетнике у пословању, Менторинг за постојећа ММСПП, Управљање производњом, Управљање финансијама, Управљање људским ресурсима, Маркетинг, Вештине комуникације). Тренинг је одржан у првој половини децембра 2017;
- Обуке нових тренера за обуку на радном месту које се спроводе на 3 локације - у производним компанијама у Србији одржане су у последњој недељи новембра и првој недељи децембра 2017.

Спровођење стандардизоване услуге менторинга кроз Стандардизовани сет услуга (ССУ) за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2017. години, који се реализује преко акредитованих развојних агенција (АРРА)

Програм стандардизованог сета услуга (ССУ) за ММСПП у 2017. години спроводи се на основу потписаног Уговора о спровођењу Програма између Министарства привреде и Развојне агенције Србије. Реализација једне групе стандардизоване услуге – менторинг поверена је Сектору за планирање и развој, Одељењу за међународну сарадњу.

Процес менторинга одвија се по методологији Агенције, развијеној у сарадњи са Јапанском агенцијом за међународну сарадњу (ЈИСА). Методологија одређује кораке у процесу у оквиру којег стручно лице – ментор спроводи у директном контакту и раду са оснивачем и/или одговорним лицем привредног субјекта, односно менаџментом/управом задруга, одређени број сати (од 25 до 50 по кориснику) и то у просторијама корисника (не мање од 75% од укупног броја предвиђених сати). Оснивач и/или одговорно лице привредног субјекта и менаџмент/управа задруга (односно делегирана лица органа управе задруге) и ментор заједно проучавају актуелно пословање, разлоге тренутних проблема или сметње за даљи развој, најважније потенцијале за раст, те на основу констатованог стања ментор и корисник менторинг услуге припремају план/пројекат развоја.

Циљну групу чине новоосновани привредни субјекти, постојећи привредни субјекти и задруге. Програм је усмерен на пружање подршке несметаном развоју и смањењу броја неуспешних привредних субјеката и задруга, кроз пружање свеобухватне и благовремене подршке корисницима.

За пружање услуге одређен је бруто износ од 1.500,00 динара по сату и могу је пружити запослени из АРРА који су сертификовани за ментора.

Период реализације: мај 2017. – децембар 2017. године

Буџет Програма – 6.000.000,00 РСД (Министарство привреде) а реализован је износ од 5.587.500,00 динара.

Током 2017. године реализоване су следеће активности и резултати:

- Припремљена је програмска документација која је пратила објаву Јавног позива, заједно са пратећим обрасцима;
- Објављен Јавни позив (24. мај – 07. јул 2017. године);
- Формирана Комисија - Одбор за евалуацију пријава за избор новооснованих и постојећих ММСПП и задруга;
- Утврђивање формалне исправности поднетих пријава и њихова оцена;
- Доношење одлуке о резултатима јавног позива за избор новооснованих и постојећих ММСПП и задруга за услуге менторинга;
- Потписани уговори о пружању менторинг услуге између АРРА и 124 корисника;
- Крајњи рок за завршетак пружања стандардизоване услуге менторинг је 31. децембар 2017. године након чега АРРА подноси финални извештај о пруженој услузи који представља основ за пренос средстава;

У складу са финалним извештајем о пруженој услузи менторинга, услуга је пружена за

Швајцарски програм подршке за промоцију увоза- SIPPO

У току 2017. године обављен је низ припремних активности за реализацију Швајцарског програма за промоцију извоза-SIPPO који ће се реализовати у току 2018. године.

Овај програм је подржан од стране Швајцарског секретаријата за економске односе (SECO) у оквиру њихове економске сарадње и развоја. Програм спроводи Swisscontact- швајцарска фондација за међународну сарадњу и развој. Агенција има улогу стратешког партнера на овом програму, док саму реализацију Програма прате Национално удружење за развој органске производње - Serbia Organica, Привредна комора Србије- ПКС и Кластер модне и одевне индустрије Србије- FACTS. Пројекат дефинише следеће активности:

- Потписивање Меморандума о сарадњи између SIPPO и Агенције и алокација средстава намењених реализацији програмских активности,
- Формирање радне групе за реализацију Програма,
- Утврђивање индикатора извршења активности,
- Унапређење квалитета припремних активности за излазак на нова тржишта кроз директну финансијску и нефинансијску подршку,
- Поспешивање пословног повезивања компанија,
- Креирање SIPPO платформе за сарадњу,
- Реализација тренинга за развој вештина у домену промоције извоза намењених пословним организацијама и секторским удружењима која се баве подршком у извозу, као и запосленима Агенције.

Планирано је да Агенција учествује кроз:

- Суфинансирање трошкова наступа на међународним сајмовима у иностранству (трошкови закупа и изградње излагачког простора, административни трошкови- уписнина, техничке услуге - прикључак, утрошак воде и електричне енергије, промотивни материјал) за компаније које послују у секторима дефинисаним Програмом,
- Рефундацију дела трошкова организовања студијских обилазака за компаније које послују у секторима дефинисаним Програмом,
- Организацију тренинга намењених развоју вештина у домену промоције извоза за представнике пословних организација и секторских удружења.

Циљ Програма обухвата проширење и унапређење квалитета услуга намењених подршци извозним активностима.

Буџет Програма – Средства која ће бити дефинитивно опредељена за реализацију Програма биће дефинисана након потписивања Споразума о сарадњи између РАС и SIPPO.

Циљна група:

ММСПИ и организације за пословну подршку из следећих сектора:

- Природни састојци (лековито биље, зачини, етерична уља, печурке итд.),
- Техничко дрво (полупроизводи и финални производи),

- Текстил са додатом вредношћу.

Период реализације: 2017. године – 2020. године

Активности и резултати током 2017. године:

- Током јуна 2017. године одржана процена институционалних способности Агенције да реализује пројекат;
- Након добијања позитивне оцене, започети састанци са представницима SIPPO о току будуће сарадње;
- У октобру 2017. је одржан Састанак одбора Програма који је уједно представљао почетак његове реализације;
- Организовани су многобројни састанци са представницима SIPPO како би се разрадио план активности;
- У току је припрема Споразума о сарадњи. Агенција је крајем децембра доставила прве сугестије на текст Споразума о сарадњи. Очекује се достављање финалне верзије документа од стране партнера почетком 2018. године, након чега ће уследити почетак реализације заједничких активности.

Развој приватног сектора у неразвијеним регионима Србије- GIZ

У току 2017. године обављен је низ припремних активности за реализацију пројекта „Развој приватног сектора у неразвијеним регионима Србије”, који ће се реализовати у току 2018. године.

Потписан је Меморандум о сарадњи између Агенције и Немачке организације за техничку сарадњу (GIZ) у вези са реализацијом пројекта „Развој приватног сектора у неразвијеним регионима Србије”. Заједничка сарадња има за циљ јачање капацитета запослених у Агенцији и у регионалним развојним агенцијама са циљем пружања што квалитетнијих услуга малим и средњим предузећима и предузетницима. Сарадња је дефинисана кроз следеће активности:

- Реализацију обука из области интернационализације, предузетничких вештина и приступа изворима финансирања,
- Заједничку сарадњу на изради нове стратегије индустријског развоја Републике Србије, а у складу са стварним потребама привреде,
- Јачање пословне инфраструктуре у Србији,
- Припрема и спровођење појединачних планова, програма, пројеката, елабората и других активности које би биле регулисане посебним уговорима.

Активности и резултати током 2017. године:

- Организовани су многобројни састанци са представницима GIZ како би се разрадио план активности;
- Учесће директора Сектора за планирање и развој на студијском путовању на тему „Индустријске политике“

5. Остале активности Одељења за међународну сарадњу у 2017. години

- Успостављена је сарадња са програмом „EU PRO - for the European Support to Municipalities Programme (IPA 2016)“ који реализује UNOPS и дефинисан је пројектни тим који ће бити задужен за његово спровођење. Циљ Програма је да допринесе одрживом развоју југоистока и југозапада Србије побољшањем координације између републичких и локалних власти, унапређењем амбијента за раст у области запошљавања, пословања и развоја инфраструктуре и унапређењем доброг управљања и социјалне инклузије.
- Сарадња са Европском банком за обнову и развој у оквиру „Програма подршке малим и средњим предузећима у Србији“ на унапређењу базе консултаната.
- Успостављање сарадње у оквиру USAID пројекта за конкурентну привреду. Пројекат обухвата унапређење системске подршке произвођачима хране и прерађивачима сировина кроз подстицање извоза, стимулацију иновација и покретање инвестиција које ће унапредити позицију српских брендова и производа на глобалним тржиштима.
- Учесће на Форуму о интернационалној сарадњи и развоју који је одржан 13. јуна у организацији DevelopmentAid. Циљ је био идентификација постојећих извора финансирања и донаторских фондова који су расположиви ММСПИ сектору у Србији, као и могућност регионалне пословне сарадње. На форуму је Ана Жегарац, директор Сектора за планирање и развој, представила активности Агенције и актуелне програме подршке;
- Учесће на тренингу у организацији Светске банке на тему: „Designing SME and Export Programs“, у периоду 19-22. јун 2017. године.
- Учесће у раду Комисија за одобравање, преглед и оцену пријава у оквиру Програма подршке извозницима, Програма подршке развоју конкурентности ММСПИ и Програму подршке пројектима за унапређење економског развоја.

II - Одељење за планирање, мониторинг и евалуацију

1. Припрема програма подршке које реализује Агенција

Одељење за планирање, мониторинг и евалуацију учествовало је у процесу припреме програма подршке који се имплементирају преко Агенције, и то:

1. Програм подршке пројектима за унапређење економског развоја;
2. Програм подршке иновативним ММСПИ;
3. Програм подршке развоју конкурентности ММСПИ;
4. Програм подршке извозницима;
5. Програм промоције извоза;
6. Програм подршке почетницима за започињање посла – Start up;
7. Програм подршке секторима прерађивачке индустрије;
8. Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу.

Припрема програма обухвата израду упутства за реализацију програма; пратећих образаца; текста јавног позива; календара реализације активности и решења за формирање радне групе и комисије. Израђено је 8 упутстава за реализацију програма, 12 комплета пратећих образаца (пријава пројекта, буџет пројекта и наратив буџета, изјава о прихватању услова јавног позива, изјава о додељеној државној помоћи мале вредности); 8 јавних позива; 8 календара реализације активности на Порталу Агенције; 12 решења о формирању радне групе за имплементацију пројекта, 12 решења о формирању Комисије за оцену и вредновање пријава.

Вршена је вишеструка правна подршка у оквиру реализације програма која се састојала у учешћу у изради модела одлука о одбијању и одбацивању пријава, модела уговора, споразумних раскида уговора, анекса уговора.

2. Учешће у раду Радне групе по Програму стандардизованог сета услуга за ММСП

У оквиру рада радне групе припремљено је следеће:

- Записник са састанка Комисије;
- Одлука о резултатима јавног позива за услуге менторинга који се спроводи преко АРРА;
- Модел уговора о пружању менторинг услуга између АРРА и Корисника.

3. Учешће у раду Комисије за оцену и вредновање пријава

Одељење за планирање, мониторинг и евалуацију је учествовало у раду комисија за оцену и вредновање пријава. Обављени су следећи послови: преглед пријава, присуство презентацији и одбрани пројекта, анализа и верификација или корекција прелиминарне оцене пријава од стране радне групе, унос оцена на Портал Агенције, учешће у припреми извештаја о раду комисије; давање сагласности на измене и допуне одобрених пројекта.

Учешће је остварено у Комисијама за оцену и вредновање пријава по следећим програмима: Програм промоције извоза Компонента 2 – Организација компанијских мисија у иностранству; Програм подршке развоју конкурентности ММСП Компонента 2 Подршка умрежавању привредних субјеката; Програм подршке иновативним ММСП; Програм подршке пројектима за унапређење економског развоја, Програм подршке почетницима за започињање посла – START UP.

4. Вредновање рада АРРА

У оквиру рада Комисије за вредновање рада Акредитованих регионалних развојних агенција (АРРА) извршен је поступак вредновања рада 16 АРРА. Поступак вредновања обухвата рад на следећим пословима: анализа годишњих извештаја о раду АРРА које достављају на Портал Агенције, теренска контрола АРРА која обухвата контролу сваког појединачног податка из извештаја у корелацији са документацијом на основу које је податак дат, оцена АРРА по критеријумима дефинисаним у оквиру Правилника о ближим условима и критеријумима за вредновање рада АРРА („Сл. гласник РС“, бр. 6/2011), припрема извештаја и одлука о оцени рада АРРА, одржавање састанака Комисије.

5.

Мониторинг

У оквиру процеса мониторинга у Одељењу за планирање, мониторинг и евалуацију обављени су следећи послови: израђен је динамички план реализације појединачних активности за 8 програма подршке Агенције; развијен је начин мерења напретка реализације активности по програмима у односу на динамички план реализације програма на Порталу Агенције; извршено је тестирање апликације на Порталу Агенције за унос и оцену пријава пројеката по програмима подршке; извршена је анализа унетих података о реализацији програма на Порталу Агенције; идентификован је степен уноса података на портал; идентификован је степен реализације програма; идентификован је број реализованих пројеката; идентификоване су критичне тачке, проблеми, ризици и претпоставке у реализацији програма.

6.

Евалуација

У оквиру процеса евалуације у Одељењу за планирање, мониторинг и евалуацију извршени су следећи послови: укрштање кључних индикатора за евалуацију програма подршке дефинисаних у стратешком оквиру и акционом плану Агенције; креирани су упитници за евалуацију програма подршке који су реализовани у 2016. години (Програм подршке интернационализацији привредних друштава, предузетника и кластера у 2016. години; Програм подршке даљем развоју ММСП и предузетника у 2016. години; Програм подршке пословној институционалној инфраструктури у 2016. години и Пројекат подршке почетницима за започињање посла START-UP); креирана је апликација за евалуацију одобрених пројеката на Порталу Агенције; извршено је тестирање рада апликације; извршено је дистрибуирање упитника на укупно 462 email адресе за категорију ММСП корисника и на 40 email адреса за категорију организације и институције (кластери, удружења, задруге, пословни инкубатори и научно технолошки паркови); пружена је стручна помоћ корисницима за попуњавање евалуационог упитника, као и сва додатна тумачења; извршен је преглед и обрада пристиглих упитника на порталу Агенције и то: од укупно 462 анкетираних корисника из категорије ММСП 308 је одговорило и попунило евалуациони образац, а из категорије Организације и институције од укупно 40 анкетираних корисника, одговорило је и попунило упитнике 27 организација и институција, од којих је 8 организација доставило попуњене упитнике за 45 својих чланица које су попуњавале евалуациони упитник за ММСП. Што се тиче Пројекта подршке почетницима за започињање посла START-UP од укупно 108 анкетираних корисника којима је послат упитник 105 корисника је одговорило и попунило упитник.

Урађена је анализа добијених података из упитника по основу постављених кључних индикатора за евалуацију одобрених пројеката. На основу сагледавања резултата један од резултата је да од укупно 308 малих, микро и средњих предузећа 57 је учествовало на укупно 75 сајмова, где је потписано 220 уговора и просечан степен задовољства корисника сајмова је оцена 4,5 у великој мери задовољава. Такође, идентификовано је да од укупно 308 малих, микро и средњих предузећа 20 је користило услугу обуке и тренинзи од укупно 37 обука и где је степен задовољства обукама 4,6 у великој мери задовољава.

На основу анализе резултата предузећа која су добила подршку Агенције у 2016. години имају резултат да им се подршка одразила на повећање својих прихода од 12%. Такође, предузећа

која извозе своје производе и добили су подршку за повећање извоза, кроз Агенцијине програме, имају повећање извоза за 15%.

На основу сагледавања резултата, израда детаљног извештаја о резултатима евалуације је у току.

7. Стратешко планирање и извештавање

У Одељењу за планирање, мониторинг и евалуацију у 2017. години обављани су послови стратешког планирања и извештавања кроз следеће активности:

- учешће у припреми акционих планова за спровођење стратегија развоја 4 приоритетне сектора прерађивачке индустрије Србије за период од 2017-2022. године и то:
 - стратегија развоја дрвне и индустрије намештаја;
 - стратегија развоја гуме и пластике;
 - стратегија развоја прехранбене индустрије,
 - стратегија развоја индустрије машина и опреме.

Припрема акционих планова је обухватала одржавање бројних радних састанака са представницима Светске банке и ангажованих консултаната од стране Министарства привреде за израду стратешких докумената; унос коментара и потребних корекција на документа акционих планова након детаљног сагледавања и анализе предложених активности које би у наредном периоду 2018-2022. година биле обављане или праћене од стране Агенције. Одржано је 8 округлих столова, 2 по свакој стратегији (у Београду и Новом Саду), а представници Одељења су узели учешће у дискусији, као и присуство на завршној конференцији.

- Учесће у процесу извештавања по Акту за мала предузећа (Small business Act – SBA) који координира Министарство привреде састојало се од низа активности и то: учешће на састанку са елементима обуке и презентације садржаја SBA и разрада сваке појединачне димензије, мера и активности по којима је потребно извештавати. Обуку су држали представници OECD и ЕУ. Одржан је састанак у организацији Министарства привреде са свим релевантним институцијама које учествују у процесу извештавања; координација прикупљања података међусекторски у Агенцији, припрема и попуњавање базе за извештавање о реализованим активностима за 10 димензија дефинисаних у SBA.
- Израда извештаја о реализацији Акционог плана по Стратегији за развој ММСП у периоду 2015-2016. години, из делокруга Агенције на упит Министарства привреде извршена је у координацији са свим организационим јединицама Агенције.
- Израда извештаја о реализацији Акционог плана Стратегије и политике развоја индустрије РС од 2011-2020, за период 2011-2016. године о реализованим мерама и активностима из делокруга Агенције (односно 2011-2015 за екс НАРР и СИЕПА) у координацији са свим организационим јединицама Агенције.

- Припрема и попуњавање упитника о стању ИКТ екосистема у Србији у оквиру надлежности Агенције на упит Министарства трговине, туризма и телекомуникација за потребе извештавања ка Међународној унији за телекомуникације.
- Израда извештаја и прегледа за потребе сагледавање подршке пројектима који садрже елементе иновативности кроз програме Агенције и донаторске програме који се реализују преко Агенције.
- Израда извештаја о укупној подршци ММСП кроз Програме Агенције у 2017. години, листе корисника, опис пројекта, ранг листа и одобрени износи.

8. Учесће у изради Меморандума о сарадњи

Извршена је припрема текстова 9 меморандума о сарадњи између Агенције и следећих институција: Српска асоцијација менаџера; Привредна комора Србије; Српска асоцијација регионалних развојних агенција; Канцеларија за европске интеграције; Кабинет Министра без портфеља задуженог за демографију и популациону политику; Стална конференција градова и општина; ГИЗ у вези са пројектом „Развој приватног сектора у неразвијеним регионима Србије”; Јапанска пословна алијанса у Србији ЈПАЛС; Министарство омладине и спорта.

9. Учесће на обукама, тренинзима и састанцима

- Учесће на тренинзима у организацији Светске банке на следеће теме: „Designing SME and Export Programs“, у периоду 19-22. јун, 2017. године; „Aftercare“ у периоду 20-21. марта 2017. године; „Investor Outreach“ у периоду 22-23. марта 2017. године.
- Учесће на тренингу у организацији Републичког секретаријата за јавне политике на тему: Стицање основних знања и вештина и обраде података у трајању од 4 дана у новембру 2017. године.
- Учесће на међуинституционалном састанку у Министарству пољопривреде и заштите животне средине, Сектор за рурални развој са Министарством привреде Сектор за ММСП у оквиру кога су међуинституционално презентовани програми подршке и укрштане информације и подаци о подршци корисницима.

10. Реализација Програм подршке пословној институционалној инфраструктури

Како је пројектни тим дефинисан у 2016. години за реализацију програма подршке пословној институционалној инфраструктури сачињен од запослених у Одељењу за планирање, мониторинг и евалуацију и запослених у Одељењу за међународну сарадњу, тако су послови оперативног праћење имплементације овог програма у 2017. години обављани кроз хоризонталну сарадњу Сектора за планирање и развој и Сектора за подршку МСПП.

У 2017. години се наставила реализација и мониторинг имплементације одобрених пројеката. Исплата рате и по коначном обрачуну вршена је у виду рефундације реализованих активности

и трошкова, контролом достављене документације (рачуна, извода, извештаја, слика, листа присутних и остало) и извештаја који су корисници директно уносили на Портал Агенције, као и контрола завршних извештаја.

У току праћења реализације пројектних активности обављене и следеће активности:

- Обрађено је 112 одобрења за плаћање на основу достављених захтева за плаћање по основу рефундације рате и завршног рачуна, што обухвата преглед, контролу достављене документације (рачуни, изводи, извештаји, анализе и остала релевантна документа) и валидација истих на Порталу Агенције за 46 пројекта;
- Праћење финансијске реализације Програма, евидентирање одобрења и извода на Порталу Агенције;
- Обрада захтева за реалокацијом средстава по подпозицијама у оквиру одобреног буџета за 19 пројеката, достављање захтева на Комисију, обрада одобрених захтева и достављање информације;
- Обрада Захтева за продужење рока, Комисијско одобравање захтева, припрема Анекса уговора 44;
- Враћање меница и архивирање завршених предмета за 46 пројеката;
- Креирање базе (табеле) за евалуацију завршених пројеката из програма ПИИ, односно генерисање података из Завршних извештаја;
- Теренска контрола реализације 15 пројеката;
- Учешће на завршним конференцијама 22 пројекта.

III - Одељење за анализу и истраживање

1. Подршка реализацији програма/пројеката које реализује Агенција

- Пружена подршка Сектору за подршку ММСПП у реализацији програма из 2016. године (Подршка реализацији „Програма подршке пословној институционалној инфраструктури у 2016. години“ кроз администрацију спољних корисника, модификације буџета пројекта, помоћ корисницима. Креирање потребних извештаја за праћење реализације програма.)
- Припремљене апликације за све програме које реализује Сектор за подршку ММСПП у 2017. години, а које прате процес пријаве, оцене пријава и реализације пројекта (креирано је више од 50 форми, десетине листа и извештаја). Омогућена је аутоматизација процеса одлучивања у складу са захтевом Сектора. Такође, омогућен је приступ подацима члановима комисија који нису запослени у Агенцији.
- Пружена подршка Одељењу за планирање, мониторинг и евалуацију у реализацији пројекта „Евалуација програма подршке Развојне агенције Србије за 2016. годину“. Креирана радна локација за реализацију програма, клијентске апликације за циљне групе ММСПП, организације и ММСПП који су наступали у конзорцијуму, апликација за обједињавање података на порталу за све три циљне групе, креирана апликација за трансфер података из клијентских апликација у апликације које се налазе на Агенцијском порталу, креирани иницијални извештаји ради лакшег праћења реализације активности. Креирана је и апликације

за евалуацију и теренску контролу Start up 2016 клијената. На основу упитника креираног од стране Министарства привреде, а у сарадњи са Одељењем за планирање, мониторинг и евалуацију креирана апликација за анализу потреба ММСПИ за обукама.

- Урађене апликације за праћење реализације активности у оквиру програма ССУ за регионални развој, а за потребе Сектора за регионални развој.
- Урађена виртуализација старог „НАРР сервера“ и његово пребацивање на нову инфраструктуру Канцеларије за информационе технологије и електронску управу чиме је омогућен наставак рада апликације „ЈИС“ (годишњи извештаји АРРА, ССУ), а самим тим и процеси обраде података у оквиру ССУ програма и регистра акредитованих развојних агенција. Током 2017. године реализоване су активности администрације апликација и подршка корисницима.
- Учешће у раду Комисија за одобравање, преглед и оцену пријава у оквиру – Програм промоције извоза (Компонента 1 – индивидуални наступ на сајмовима, прегледано 60 пријава, одобрено 55, Компонента 2 – Компанијске мисије, прегледано 13 пријава, одобрена 1), Програм подршке иновативним ММСПИ (прегледане 73 пријаве, одобрено 24).

2. Сарадња са АПР, Управом за заједничке послове републичких органа (УЗЗПРО) и Дирекцијом за електронску управу

- Урађена је испорука података за АПР о подстицајима које је Агенција уговорила током 2016. и 2017. године (Агенција је нови обвезник уједна, па су подаци за 2016. годину уношени ретроактивно).
- Отпочета конкретна сарадња са АПР у вези са преузимањем података преко АПР Web сервиса о регистрованим привредним субјектима. Креирана је апликација за преузимање података о регистрованим привредним друштвима, предузетницима и удружењима преко Web сервиса. Креиране су базе за удружења и предузетнике и креиране апликације за трансформацију xml фајлова у релациону базу података. Предстоји креирање базе за привредна друштва, креирање апликација за ажурирање података преко Web сервиса и апликације за презентацију података.
- Настављена је успешна сарадња са УЗЗПРО и Канцеларијом за информационе технологије и електронску управу. Урађене потребне корекције на бази за SharePoint портал чиме је омогућен трансфер базе на нову инфраструктуру, upgrade на SharePoint 2013 сервер и несметан даљи рад портала. Успешно су решени проблеми прилагођавања рада апликација новом РАС доменском окружењу. Након ове активности урађено је гашење старог НАРР информационог система.

3. Подршка реализацији активности међународних пројеката

3.1. Пројекат подршке развоју приватног сектора у јужној и југозападној Србији - PSD

- Учешће у раду и подршка тиму Агенције за имплементацију пројекта;
 - Креиране су потребне апликације за реализацију програма у оквиру PSD („Програм доделе бесповратних средстава за јачање конкурентности и иновативности у 2017. години“, „Консалтинг за почетнике Y2 кориснике“, „Програма подршке даљем развоју ММСП добитника бесповратних средстава за набавку опреме у првој години“, „Програм обуке за започињање бизниса и доделу бесповратних средстава у области омладинског и женског предузетништва“).
 - Креиране апликације за редовне шестомесечне извештаје за све три циљне групе.

- Поддршка APPA и PSD тиму у реализацији активности: шестомесечно извештавање клијената о реализацији пројекта, финансијско извештавање и слично. Предстоји анализа последњег шестомесечног извештај клијената и креирање извештаја.
- Припрема промотивних текстова, презентација, и извештаја о реализацији пројекта.

3.2. Менторинг програм (сарадња са ЈСА)

- Учесће у раду тима и подршка тиму Агенције за имплементацију пројекта;
- Администрација апликације намењене обради података у оквиру менторинг програма. Пружена техничка подршка тимовима за реализацију пројекта и спољним корисницима.
- Активно учешће у припреми првог састанка којим је означен почетак реализације новог пројекта са ЈСА (припрема презентација, анализа, организација догађаја, позивних писама, медијских текстова, и др).
- Учесће у обуци за нове менторе у Србији, а која је одржана почетком децембра 2017. године;
- Kaizen – сарадња са експертом из Јапана на промоцији и креирању приручника за Kaizen, учешће у посетама (промоције и обуке за увођење Кајзена) домаћим компанијама.

3.3. ЕУ пројекти – ACCELERATOR и RI2Integrate

- Учесће у раду тима и подршка тиму Агенцији за имплементацију пројекта;
- Учесће у припреми финалне верзије Комуникационог плана и стратегије за оба пројекта.
- Учесће у изради финалне верзије програмске брошуре и превода на српски језик.
- Припрема промотивних текстова, презентација, и извештаја, као и одржавање налога на друштвеним мрежама, а за потребе наведених пројеката.
- Учесће у раду Quality Management Board на пројекту RI2integrate.

4. Припрема извештаја

- Припремљено је око 80 извештаја о билатералној економској сарадњи Републике Србије са другим државама, а за потребе Агенције, Министарства привреде, Министарства спољних послова, Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Кабинета премијера и Председника Републике Србије.
- Припремљено је више од 100 кратких информација о компанијама и локалним самоуправама – брифови – за потребе Агенције, надлежног министарства, председника Владе Републике Србије и Председника Републике Србије.
- Припремљено је око 15 извештаја о билатералној економској сарадњи Републике Србије са другим државама, као и давање мишљења на предлоге Платформи и протокола за заседање Мешовитих комисија за унапређење сарадње Републике Србије са другим државама, а за потребе Министарства привреде, Министарства спољних послова, Министарства трговине, туризма и телекомуникација.

5. Промоција домаћих компанија на сајмовима и конференцијама у иностранству

- Припрема и техничка подршка наступима компанија на сајмовима у организацији РАС и Привредне коморе Србије - Prodexpro (12 компанија), Mosbuild (8 компанија), Hannover (8 компанија), PLMA (12 компанија), (World Food Moscow (15 компанија), Kazbuild (9 компанија), A+A (8 компанија), ANUGA (22 компаније), Agritechnika (6 компанија). Поред тога, предузете су активности и на прикупљању шестомесечних извештаја компанија о наступима на сајмовима из 2016. године и започете активности на прикупљању истих информација за сајмове одржане у 2017. години.
- Припрема најава за медије пред почетак сајмова, кратких објава након одржаних сајмова, и слично.

6. Остале активности

- Администрација Exchange сервера, АД (креирање и управљање налозима).
- За потребе Центра за комуникацију креирана радна локација за реализацију активности центра, омогућена размена података са Привредном комором Србије.
- Пружена подршка процесима увођења електронске писарнице и електронске регистрације присуства запослених (припремљене машине, одрађене потребне прединсталације, пружена подршка извођачима радова у успостављању „система“ и реализована администрација апликација).
- Решен проблем бекапа базе података које користи апликација контроле присуства запослених, бекапа Ментор Мастер базе.
- Учешће у раду Мешовитих комисија за унапређење сарадње Републике Србије са другим државама (Индија, Пољска);
- Припрема презентација за потребе сектора, припрема информација/текстова за медије по налогу директора Агенције, припрема података за Центар за комуникације и остале секторе, припрема одговора на упите у вези са страним директним инвестиција за потребе других институција, компанија, медија и слично, а по налогу директора Агенције, припрема говора и ауторских чланака за потребе Агенције и осталих институција партнера, и слично.
- Ажурирање базе локација и базе добављача – обе базе се ажурирају дневно, укључујући и унос нових (реализованих и планираних) инвестиционих пројеката.
- Континуирано праћење, прикупљање, систематизација и обрада података у вези са актуелним тржишним трендовима и кретањима у земљи и иностранству и подацима који су од значаја како за извоз тако и за инвестиције.
- Учешће на тренингу у организацији Светске банке на тему: „Designing SME and Export Programs”, у периоду 19-22. јун 2017. године.
- Учешће на састанцима у РАС и ван седишта РАС, а у циљу спровођења задатих активности;
- Остале ad hoc активности.

Сектор за регионални развој

Пројекти пренети из 2016. године

Програм подршке пројектима прекограничне сарадње – СВС, кроз финансирање учешћа апликаната/партнера

Програм подршке пројектима прекограничне сарадње спроводи се у циљу подршке институцијама и организацијама из Србије при аплицирању за програме прекограничне сарадње и самим тиме јачање регионалне конкурентности кроз реализацију заједничких пројеката, као и институционалне одрживости у креирању и реализацији пројеката. Подршка се огледа у суфинансирању учешћа пројектних партнера из Србије. У питању је 6 програма прекограничне сарадње и то:

Мађарска - Србија

Румунија - Србија

Бугарска - Србија

Хрватска - Србија

Србија - Босна и Херцеговина

Србија - Црна Гора

Одобрено је укупно двадесет пет пројеката прекограничне сарадње. Корисници којима су средства одобрена су у обавези да закључе уговор са уговарачким телом и да га доставе Агенцији уз пратећу документацију ради потписивања Уговора о коришћењу бесповратних средстава. У 2017. години је потписан уговор са 12 корисника, након чега су достављени захтеви за исплату средстава и пратећа документација, чиме су се стекли сви потребни услови за исплату бесповратних средстава. Средства су до сада исплаћена у укупном износу од 25.315.560,50 динара. Уговори са преосталим корисницима биће закључени и средства ће им бити исплаћена уколико доставе уговор који су закључили са уговарачким телом, односно уколико им пројекти буду одобрени.

Пун назив организације	ОдобрениИзнос	Назив пројекта	СВС Програм
Регионална привредна комора Лесковац	603,592.00	"Бугарско српски гурмански воз"	Бугарска – Србија
Висока пословна школа струковних студија	662,324.00	Бугарско-српски гурмански воз	Бугарска – Србија
Општина Сурдулица	3,282,846.00	Развој туризма у пограничном региону Бугарска-Србија кроз креирање туристичких атракција и изложби репрезентативних културних и историјских	Бугарска – Србија

		локалитета у општинама Сурдулица и Правец	
Општина Чајетина	2,203,540.00	Са планина до млекара	Србија – Црна Гора
Регионална развојна агенција "ТРИ-РЕГ" доо, Суботица	1,278,872.00	Explore CRO-SRB Extraordinary Pleasure of our Region - Common Gastro, Eco and Recreation Routes of Croatia and Serbia	Хрватска – Србија
"П Висодинашуме" Петроварадин	8,180,075.00	Flood protection infrastructure restoration and development of cross-border system for protecting people and natural assets from floods (ForestFlow)	Хрватска – Србија
Градска општина Медијана, Град Ниш	3,394,519.00	Improvement of intangible cultural heritage in the cross border region	Бугарска – Србија
Регионална агенција за развој источне Србије-РАРИС Зајечар	1,592,809.00	Carpathians Connects	Румунија – Србија
Регионална агенција за развој источне Србије-РАРИС, Зајечар	1,708,012.00	Transdanube Pearls	Румунија – Србија
Регионални центар за друштвено- економски развој Банат доо Зрењанин	805,760.00	Improvement of Banat Connectivity	Румунија – Србија
Регионални центар за друштвено економски развој Банат доо Зрењанин	649,226.00	Smart Urban Services Through Homogenous Quality Standard in Public Infrastructures for Higher Energy Efficiency	Румунија – Србија
Регионални центар за друштвено економски развој Банат доо Зрењанин	953,985.50	Tour de Banat	Румунија – Србија
	25,315,560.50		

Програми Агенције

Програм за унапређење сарадње и подизање капацитета на регионалном и локалном нивоу

Општи циљ је унапређење економског и регионалног развоја кроз јачање међуинституционалне сарадње и кадровских капацитета релевантних субјеката регионалног развоја.

Р. БР.	СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ	Р.БР.	РЕЗУЛТАТИ
1.	Повећање свести о значају регионалног развоја и важности придруживања ЕУ	1.1.	Релевантни субјекти регионалног развоја упознати са значајем регионалног развоја и придруживањем ЕУ.
2.	Успостављање и унапређење међуинституционалне сарадње на међународном, регионалном и локалном нивоу	2.1.	Унапређена сарадња кроз умрежавање партнера међу институцијама на међународном, регионалном и локалном нивоу.
3.	Унапређење кадровских капацитета субјеката регионалног развоја	3.1.	Унапређени кадровски капацитети субјеката регионалног развоја кроз одржавање обука на теме: управљање пројектима; привлачење инвестиција; промоција извоза и извора финансирања.
4.	Успостављање механизма подршке ММСП и предузетницима, као и стимулисање пословног удруживања и креирања ланаца вредности.	4.1.	Успостављени механизми подршке ММСП и предузетницима;
		4.2.	Успостављени нови облици пословних удруживања;
		4.3.	Креирани нови ланци вредности.

Укупна буџетска средстава намењена за реализацију Програма износе 10.000.000,00 динара. Јавни позив и пратећа документација (Упутство и неопходни обрасци) објављени су на сајту Агенције 29.12.2017. године, а позив је отворен до утрошка средстава. Време реализације програма је 2017.-2019. година. Подршка се реализује кроз суфинансирање дела оправданих трошкова пројеката које ће у партнерству реализовати АРРА, ЈЛС И КЈЕР.

Програми и мере Министарства привреде

Програм стандардизованог сета услуга за акредитоване регионалне развојне агенције у 2017. години

Уредбом о утврђивању програма стандардизованог сета услуга за акредитоване Регионалне развојне агенције у 2017. години, коју доноси Влада РС, утврђен је Програм стандардизованог сета услуга за акредитоване регионалне развојне агенције.

Овом уредбом утврђени су циљеви, намена средстава, корисници средстава, начин коришћења средстава, начин реализације и праћење реализације Програма. Такође је регулисано да Програм спроводи Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом, а све у складу са Програмом и Уговором између Министарства привреде и Агенције.

Основни циљ Програма је подизање капацитета јединица локалне самоуправе за припрему и спровођење регионалних и развојних пројеката. За реализацију Програма стандардизованог сета услуга за акредитоване регионалне развојне агенције у 2017. години обезбеђена су средства у износу од 20.000.000,00 динара.

Корисници средстава су АРРА, које је у претходном периоду акредитовала Национална агенција за регионални развој (преузела Агенција). Средства из Програма намењена су за реализацију следећих услуга АРРА:

- учешће у припреми и спровођењу регионалних и локалних развојних пројеката у 2017. години;
- промоција програма и Уредбе;

Програм се реализује по кварталима и до краја 2017. године су за три квартала пренета средства АРРА, након провере и одобрења од стране Министарства привреде.

У првом кварталу за реализацију услуге учешће у припреми и спровођењу регионалних и локалних развојних пројеката у 2017. години, одобрена су средства у укупном износу од 6.050.000,00 динара. За реализацију услуге промоције програма и уредбе у првом кварталу 2017. године, одобрено је 360.000,00 динара. Укупан број агенција које су учествовале у реализацији програм у првом кварталу је дванаест.

У другом кварталу за реализацију услуге учешће у припреми и спровођењу регионалних и локалних развојних пројеката у 2017. години, одобрена су средства у укупном износу од 5.100.000,00 динара, а укупан број агенција које су учествовале у реализацији програм у другом кварталу је девет.

У трећем кварталу, одобрена су средства у укупном износу од 3.025.000,00 динара; укупан број агенција које су учествовале у реализацији програм је дванаест.

У четвртом кварталу за реализацију услуге учешће у припреми и спровођењу регионалних и локалних развојних пројеката у 2017. години, учествовало је једанаест агенција. Предлози пројеката су прегледани и послати на званично одобрење и сагласност у Министарство

привреде. Одлука Министарства привреде је донета у априлу 2018. године којом су одобрена средства у износу од 4.340.000,00 динара

Трошкови платног промета за реализацију овог програма износе 28.920,00 динара тако да је укупно реализован буџет за реализацију овог Програма 18.903.920,00 динара.

Мера суфинансирања годишње чланарине ЈЛС за рад и пословање АРРА

Уредбом о утврђивању Програма подстицања регионалног и локалног развоја у 2017. години („Службени гласник РС“ бр. 5/2017) и Уговором о пружању услуге у реализацији Мере суфинансирања годишње чланарине јединица локалне самоуправе за рад и пословање акредитованих регионалних развојних агенција у 2017. години, уређени су циљеви, корисници, финансијски оквир, неопходна документација и начин реализације Мере, која је поверена Агенцији.

Основни циљ програма је јачање институционалних капацитета јединица локалне самоуправе кроз суфинансирање годишње чланарине за рад и пословање АРРА.

Корисници Мере су ЈЛС које су разврстане у трећу и четврту групу развијености, односно у девастирана подручја према јединственој листи развијености и то на следећи начин:

- Износ од 25% годишње чланарине се суфинансира ЈЛС које су разврстане у трећу групу по степену развијености
- Износ од 50% годишње чланарине се суфинансира ЈЛС које су разврстане у четврту групу по степену развијености
- Износ од 75% годишње чланарине се суфинансира ЈЛС које су разврстане у девастирана подручја

До рока предвиђеног Уредбом, Агенција је за примила укупно 57 захтева јединица локалних самоуправа за суфинансирање чланарине и након прегледа документације је установљено да свих 57 захтева испуњавају услове за суфинансирање. Од укупно примљених захтева, трећој групи нивоа развијености припада 35 јединица локалне самоуправе, које имају право на суфинансирање у износу од 25% пренетих средстава акредитованим регионалним развојним агенцијама. На јединице локалне самоуправе из четврте групе нивоа развијености односи се 13 захтева, са правом од 50% пренетих средстава акредитованим регионалним развојним агенцијама. На девастиране јединице локалне самоуправе односи се девет захтева којима припада право на 75% пренетих средстава акредитованим регионалним развојним агенцијама. Потражују се средства у укупном износу од 28.570.518,92 динара. Сви примљени захтеви су, са пратећом документацијом и Извештајем о примљеним захтевима, предати Министарству привреде на одлучивање и исплату тражених средстава и средства су исплаћена ЈЛС у току новембра и децембра 2017. године.

Остале активности

Акредитација регионалних развојних агенција

Акредитацијом се регионалним развојним агенцијама поверавају одређени државни послови, односно спровођење развојних пројеката и активности које се финансирају из буџета Републике Србије и других извора у складу са Законом о регионалном развоју. Поступак акредитације започео је 2012. године, а у Србији тренутно постоји 16 акредитованих регионалних развојних агенција (АРРА).

У 2017. години, акредитацију је добила Регионална развојна агенција „Јужни Банат“ са седиштем у Панчеву, а обнову акредитације Агенција за регионални развој Расинског округа – Крушевац, која је последња акредитована у 2015. години.

У наредне две године поступак обнове акредитације проћи ће десет АРРА (4 АРРА у 2018, и 6 АРРА у 2019. години), тако да су већ током 2017. године почеле припреме за реакредитацију. Начелно постоји договор о оснивању и акредитовању РРА на Косову и Метохији, уколико се за то стекну сви неопходни услови.

Вредновање рада АРРА

У складу са Правилником о ближим условима и критеријумима за вредновање рада Регионалних развојних агенција (“Сл. гласник РС”, бр. 6/2011), РАС је у обавези да једанпут годишње изврши вредновање рада АРРА за послове за које су акредитоване. Комисија за вредновање врши теренски обилазак сваке АРРА, проверава податке наведене у извештају о раду и евалуационом обрасцу, бодује активности у складу са прописаним критеријумима и индикаторима и припрема Извештај о извршеном вредновању са предлогом оцене. Коначну оцену рада доноси директор РАС.

У 2017. години, након извршеног теренског обиласка сваке од АРРА и комплетирања неопходне документације, извршено је вредновање свих 15 АРРА:

Назив АРРА	Број поена	Оцена за 2016. год
Регионална агенција за развој и евроинтеграције „Београд“	88,4	одличан
Регионална развојна агенција „Бачка“	43,0	врло добар
Регионална развојна агенција „Срем“	61,5	одличан
Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине	41,7	врло добар
Регионална развојна агенција „Златибор“	87,4	одличан
Агенција за регионални развој Расинског округа	41,9	врло добар
Регионална развојна агенција „Браничево – Подунавље“	65,1	одличан
Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља	67,6	одличан
Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа	52,6	одличан
Регионална развојна агенција „Југ“	39,8	добар
Регионална агенција за развој источне Србије РАРИС	56,2	одличан
Регионални центар за друштвено економски развој „Банат“	100,4	одличан
Регионална развојна агенција ПАНОНРЕГ	56,4	одличан
Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа	68,1	одличан
Регионална развојна агенција Санџака	38,00	добар

У оквиру Сектора разматрана је могућност да се постојећи критеријуми за вредновање измене и надоградe, будући да се на лицу места, кроз поступак вредновања испоставило да би то било корисно за унапређење рада АРРА и објективније оцењивање рада.

Вођење јединственог регистра АРРА

У оквиру наведеног регистра на дневном нивоу се раде ажурирања Регистра, првенствено о основним подацима о АРРА.

Подаци о активностима које спроводе АРРА ажурирају се најчешће на годишњем нивоу, а на основу извршеног годишњег вредновања рада и документације достављене у оквиру тог поступка. Подаци и информације се достављају најчешће електронском или писаном поштом. У току је ажурирање података на основу извештаја о вредновању рада за 2016. годину.

Сарадња са САРРА

Споразум о сарадњи између Агенције и САРРА закључен је у Београду 11.04.2017. године.

Овим споразумом је формално успостављена сарадња Агенције и Српске асоцијације регионалних развојних агенција у достизању заједничких циљева, унапређењу односа, развијању поверења и креирању и спровођењу стратегија, програма и пројеката од обостраног значаја у циљу ефикасније координације активности и успостављања механизма за равномерни територијални развој Републике Србије.

Стране потписнице су допринеле унапређењу стратешког, правног и институционалног оквира за планирање, организовање, координацију и реализацију активности у области регионалног развоја; унапређењу капацитета чланица САРРА које се огледа у активном ангажовању на заједничким пројектима који су у фази нацрта; раду на смањењу регионалних и унутаррегионалних диспаритета; развоју међуопштинске, међурегионалне, прекограничне и међународне сарадње (Посета Шведској ради почетка имплементације званично одобреног пројекта "Платформа Српско – Шведске економске кооперације – ЕСЦО" којим је Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља аплицирала код Министарства спољних послова РС); развоју конкурентности на свим нивоима; подстицању развоја малих и средњих предузећа и предузетништва; развоју инвестиционих капацитета на локалном и регионалном нивоу (уређење индустријских зона); обезбеђивању подршке у процесима везаним за процес прикључења Републике Србије Европској унији (организовање радионица и семинара по општинама на којима се руководство општина, постојећи предузетници и они који имају намеру да то постану и пољопривредна газдинства, упознају са процедурама подршке руралном развоју кроз програм ЕУ - ИПАРД и приступ Европским фондовима – ИПА.

У складу са Споразумом, организована је Радионица за дефинисање улазних елемената за израду плана развоја капацитета и позиционирања АРРА, одржана 07. и 08. септембра 2017. године. Радионици су поред представника Агенције присуствовали и представници свих АРРА са територије Србије, као и представници Програма регионалног и руралног развоја у Србији, финансираном од SDC, којим управља конзорцијум око компаније НИРАС. У циљу дефинисања проблема и унапређења рада урађене су SWOT анализе капацитета и позиције акредитованих развојних агенција у областима:

- Мала и средња предузећа, предузетништво и иновације
- Подршка инвеститорима,

- Рурални развој,
- Стратешко планирање, програмирање, развој и управљање пројектима

СКГО и SEIO (Министарство за европске интеграције)

Сектор за регионални развој одржава контакт и унапређује сарадњу са СКГО, као и са Министарством за европске интеграције (у претходном периоду канцеларијом за Европске интеграције).

Дана 14.02.2017. године у организацији СКГО одржана је конференција “Државна помоћ у јединицама локалне самоуправе у Србији” на којој је учешће имала и РАС (Сектор за регионални развој). Конференција је одржана у хотелу Зира у Београду.

Даља сарадња се огледа кроз остале конференције и обуке на теме: Државна помоћ у земљама Европске уније из перспективе локалне самоуправе; Представљање приручника за доделу државне помоћи у локалној самоуправи; Представљање програма локалног економског развоја градова и општина и Анализа постојећег Система за припрему и извршење буџета у оквиру пројекта “Ефикаснији механизми одговорности у јавним финансијама”.

Директна сарадња са Министарством за европске интеграције огледа се кроз споразум о сарадњи који је потписан између Агенције и Министарства за европске интеграције и чланство у радној групи за поглавље 22 у предприступним процесима придруживања Републике Србије Европској унији, узимајући у обзир одредбе посебних аката Владе који уређују процес консултовања јавности у припреми преговарачких позиција, као и улогу Агенције у информисању заинтересоване јавности о току, садржају и битним документима у преговорима о приступању Европској унији. У току је формирање пројектних радних група за реализацију пројеката техничке помоћи обезбеђених из ИПА, а који имају за циљ припрему техничке документације неопходне за реализацију приоритетних инфраструктурних пројеката у секторима животне средине, саобраћаја и енергетике. Руководилац Радних група ће бити представник Агенције, а чланови представници АРРА.

Чланство у Одбору за ИПАРД II програма је такође директна сарадња Министарства за европске интеграције са Агенцијом.

Програм подршке руралном и регионалном развоју у Републици Србији (ППРР пројекат)

Програм подршке руралном и регионалном развоју у Републици Србији (ППРР) који финансира Швајцарска агенција за развој и сарадњу SDC, а спроводи конзорцијум партнера састављен од консултантске фирме НИРАС (Пољска, Данска), Пољског руралног форума и фирме Partner Solutions (Србија), представља део подршке Владе Швајцарске процесу успостављања добре управе у Србији и у складу са тим општи циљ програма је да допринесе напорима локалних самоуправа да обезбеде додатна средства за спровођење својих надлежности. Очекује се да ће на овај начин бити обезбеђени предуслови за јачање демократских процеса одлучивања о инвестиционим приоритетима на локалном нивоу (у складу са националним оквиром), као и услови за побољшање квалитета јавних услуга за грађане и приватни сектор. Овај програм окупља кључне partnере заинтересоване за унапређење рурално-регионалног развоја са националног, регионалног и локалног нивоа и то:

на националном нивоу: Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарство привреде, одбори Скупштине који се баве руралним и регионалним развојем, Секретаријат за јавне политике, Развојна агенција Србије, Канцеларија за ЕУ интеграције Владе РС (сада Министарство за ЕУ интеграције), Стална конференција градова и општина, Национална мрежа за рурални развој.

на регионалном нивоу: Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Покрајински секретаријат за међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу, Регионална развојна агенција Срем, Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља, Регионална развојна агенција Подриња, Подгорине и Рађевине.

на локалном нивоу: 28 локалних самоуправа које сачињавају територију две „пројектне“ регије: прву чине Сремски и Мачвански управни округ, а другу Колубарски и Шумадијски управни округ.

У току 2017. године, у оквиру Програма, Агенција је учествовала у више активности:

1. Студијска посета Пољској организована је у периоду од 5. до 10. новембра 2017. године, са циљем упознавања учесника са:
 - Пољским руралним и регионалним политикама и стратегијама;
 - Улогом развојних тела, активних у руралном и регионалном развоју, и њиховим међусобним односима;
 - Финансијским механизмима који се користе за финансирање/суфинансирање руралних и регионалних пројеката;
 - Најбољом праксом у анимацији и мобилизацији заинтересованих страна из руралних подручја и коришћењем ресурса.
2. У оквиру истог пројекта организована је и теренска посета Шумадији, 29. новембра 2017. године. Сврха посете била је упознавање кључних чланова партнерстава која имплементирају пројекте "IMPULS вино" и "Шумадијска шљива", које финансира SDC (Швајцарска канцеларија за сарадњу), а у оквиру Поверилачког фонда.
3. Представник Агенције из Сектора за регионални развој, је и члан Надзорног одбора ПРРР пројекта и учествује у евалуацији пројеката који су поднет и у оквиру Позива за подршку рурално-регионалним иницијативама (партнерствима).

Текуће активности

Унос података у *Регистар мера и подстицаја регионалног развоја* који се води код Агенције за привредне регистар, а у складу са Законом о регионалном развоју ("Сл. гласник РС" бр. 51/09, 30/10 и 89/15) и Уредбом о садржини, начину и поступку вођења регистра мера и подстицаја регионалног развоја („Сл. гласник РС“, бр. 12/2017). Регистар је јединствена, централна и електронска база података о предузетим мерама и реализованим подстицајима који су од значаја за регионални развој. Основни циљ формирања Регистра и уноса података је обједињење улагања у развој локалних заједница, како из државних тако и из донаторских фондова, интеграцијом великог броја података о конкретним улагањима или програмским усмеравањима улагања, уз подршку информационог система и свеобухватног софтверског програма. Регистар пружа основ за вођење политике уравнотеженог регионалног развоја.

Достављање података Републичком секретаријату за јавне политике, а у складу са Закључком Владе 05 број: 021-12698/2016 од 29.12.2016. године. Подаци су достављани кроз online обрасце за *попис административних поступака* које у оквиру Агенције води Сектор за регионални развој и то за три административна поступка: 1. Акредитација привредних друштава и удружења основаних за обављање послова регионалног развоја, 2. Обнова акредитације привредних друштава и удружења основаних за обављање послова регионалног развоја и 3. Вредновање рада акредитованих привредних друштава и удружења основаних за обављање послова регионалног развоја. Циљ обједињавања свих ових поступака и података је да се омогући потенцијалним корисницима једноставан приступ потребним информацијама.

Учешће у раду на *Програму подршке интернационализацији привредних друштава*, предузетника и кластера- Компонента 2 у 2016. години. Програм је реализован у сарадњи са Српском академијом наука и уметности, Министарством привреде и Министарством за европске интеграције. Потенцијални корисници су пројектни тимови сачињени од професора (ментора) и студената. Пројектни тимови су подносили своје пројектне идеје које је Комисија прегледала и оценила, након чега су најбољим пројектним идејама додељене награде у циљу помоћи у реализацији пројектне идеје.

Учешће у организацији *Форума о привредној сарадњи Републике Српске и Републике Србије* који се традиционално организује већ трећу годину за редом у циљу унапређења сарадње наведене две републике. У оквиру Форума организован је панел на ком су успешни предузетници представили своје пословање у циљу мотивисања других предузетника. Централни догађај свакако су били међународни сусрети на којима су учествовали како привредници из републике Српске и Републике Србије, тако и привредници из земаља Европе и региона.

У склопу форума одржана је радионица "Програмима подршке до развоја предузетништва и иновација" на којој су активно учешће имале АРРА из Републике Србије и Регионалне агенције из Републике Српске. Поред представљања програма, представници АРРА из две републике су договориле и први састанак на коме би тема била међусобно повезивање и удруживање агенција Републике Србије и Републике Српске.

Координирање рада мреже АРРА, информисање агенција о информацијама са националног нивоа, обавештавање агенција о конференцијама, радионицама, сајмовима и другим догађајима који су значајни за унапређење пословања АРРА;

Учешће у раду *Комисије* у оквиру Програма подршке почетницима за започињање посла-START UP;

Радна посета представника Агенције шпанским аутономним регионима (Арагону, Андалузији и Мадриду) у периоду од 16. до 18. маја 2017. године. Посету је у договору са Агенцијом организовала Амбасада у сарадњи са Конференцијом шпанских предузетника (ЦЕОЕ). Привредници из Шпаније који већ послују у Србији износили су своја искуства пословања код

нас у циљу подстицања и других привредника са тих простора да отпочну привредну сарадњу са Републиком Србијом. На конференцијама су поред наших представника били присутни амбасадор и представник регионалне владе, а догађај су испратили шпански медији.

Сектор за подршку ММСП

Програми пренети из 2016. године

1. ПРОЈЕКАТ ПОДРШКЕ ПОЧЕТНИЦИМА ЗА ЗАПОЧИЊАЊЕ ПОСЛА- START UP У 2016. ГОДИНИ.

Пројекат подршке почетницима за започињање посла – Start up реализује Агенција у сарадњи са акредитованим регионалним развојним агенцијама (у даљем тексту: АРРА).

Општи циљ Пројекта је развој и промоција предузетничког духа и подстицање предузетништва жена, младих и социјалног предузетништва

Право учешћа у пројекту имала су незапослена лица и то: жене; млади у старосној доби од 18-30 година (у тренутку објављивања јавног позива); тешко запошљиве категорије (старији од 45 година (у тренутку објављивања јавног позива) - посебно вишкови који су остали без посла током приватизације или у предузећима у процесу реструктурирања или након рационализације у јавном сектору, особе са инвалидитетом и особе без стручних квалификација); лица из девастираних подручја која региструју делатност на том подручју.

Пројектом су подржане пословне идеје везане за обављање делатности производње, прераде или појединих услужних делатности (ИТ сектор, иновативне делатности и креативне индустрије).

Средства се додељују у износу од 300.000,00 до 1.000.000,00 динара, без ПДВ-а, што представља до 50% укупне вредности пројекта, уз обавезу корисника да обезбеди сопствено учешће од минимум 50% од укупне вредности пројекта.

Пројекат се реализује у две фазе, и то:

- I фаза Пројекта – Обука за започињање бизниса;
- II фаза Пројекта – Додела бесповратних средстава и менторинг.

Јавни позив је објављен 20.04.2016. године и трајао је до 20.06.2016. године.

Укупно је примљено 198 пријава за I фазу пројекта; 156 је одобрено у I фази, а 42 су одбачене.

У току јула и августа реализована је обука за 156 корисника чије су пријаве одобрене; обуке су реализовале акредитоване регионалне развојне агенције до 12.08.2016. године. Након тога потенцијални корисници су припремили пословне планове и пријавили се за II фазу Пројекта.

У II фази пројекта укупно је примљено 125 пријава. Све пријаве су оцењене и сви кандидати су бранили своје пословне идеје пред Комисијом. Припремљени су Извештаји Комисије и одлуке о избору за 116 корисника, а 109 кандидата је приступило склапању уговора, којима је укупно одобрено 74.496.469,00 РСД. Међутим, током реализације пројекта, један кандидат је одустао и вратио средства, која су му пренета од стране Агенције по потписивању уговора, те је укупан одобрени износ 73.890.009,00 РСД.

Потписани су уговори са АРРА о реализацији услуге менторинга и мониторинга који ће спроводити АРРА. Услуга менторинга се реализовала кроз мрежу АРРА у првој половини 2017. године, односно до 30.06.2017. године, у складу са потписаним уговором АРРА су у обавези да наставе мониторинг корисника, с обзиром да су сви корисници преузели обавезу да послују минимум две године и да у том периоду не отуђују основна средства нити смањују број

запослених у оквиру Пројекта. Теренску контролу корисника Пројекта АРРА ће обављати до краја 2018. године.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПОСЛОВНОЈ ИНСТИТУЦИОНАЛНОЈ ИНФРАСТРУКТУРИ

Програм подршке пословној институционалној инфраструктури је имао циљ да пружи подршку развоју пословне институционалне инфраструктуре, као групе идентификованих институција и организација усмерених на пружање услуга развоја пословних капацитета потенцијалних и постојећих предузетника и ММСП, а која је заснована на знању, иновативности, конкурентности и пословном удруживању.

Право учешћа имали су: кластери, пословни инкубатори, научно технолошки паркови, акредитоване регионалне развојне агенције, удружења, задруге, привредне коморе (који учествују самостално или у конзорцијуму као водећи партнер или партнер), као и научно истраживачке организације, институти и факултети (даље: НИО) (који учествују само као партнер у оквиру конзорцијума, односно не могу наступити самостално, нити као водећи партнер).

Укупан расположиви буџет износио је: 130.000.000,00 динара. Током реализације Програма, а услед остварених уштеда које су резултат разлике износа одобрених средстава и износа реализованих средстава, ребалансом буџета укупан износ средстава је смањен на 126.510.131,00 динара.

Расположива средства су се одобравала по пројекту као суфинансирање у висини до 50% оправданих трошкова пројекта, без ПДВ. Пројекти се одобравају у распону од 500.000,00 до 5.000.000,00 динара. Сваки потенцијални корисник могао је да кандидује више пројеката, самостално и/или као партнер у оквиру конзорцијума.

Одобрено је суфинансирање 46 пројеката укупне вредности 264.743.562,00 динара, од чега је учешће Агенције 128.058.384,00 динара.

Преглед реализације Програма до 31.12.2017. године (укључујући и исплате у 2016. години)	Број пројеката	Износ
Буџет		130.000.000,00
Уговорено	46	128.058.384,01
Завршени пројекти – исплаћено укупно (1+2)	46	123.371.226,40
Компонента 1	29	84.799.774,31
Компонента 2	17	38.571.452,05

3. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ДАЉЕМ РАЗВОЈУ МИКРО, МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА, ПРЕДУЗЕТНИКА И ЗАДРУГА У 2016. ГОДИНИ

Програм подршке даљем развоју је имао за циљ да пружи директну подршку развоју конкурентности микро, малих и средњих предузећа и предузетника, кроз учешће у финансирању трошкова увођења стандарда и означавања производа у складу са међународним стандардима пословања, као и развој консултантских услуга. Укупна расположива средства за реализацију Програма приликом објављивања јавног позива износила су 70.850.000,00.

Приликом реализације програма ребалансом буџета укупан износ средстава је смањен на 50.582.750,00 динара.

Циљна група су били правна лица категорисана као микро, мала, средња правна лица у складу са чланом 6. Закона о рачуноводству, предузетници/е који воде пословне књиге по систему двојног књиговодства, а који годишње финансијске извештаје достављају Агенцији за привредне регистре на обраду и којима је претежна делатност производња или прерада.

Средства су била намењена за суфинансирање трошкова пружаоца услуга за следеће активности:

- Уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда пословања (имплементација стандарда или сертификација или ресертификација):
 - имплементација стандарда из области квалитета, заштите животне средине, безбедности хране и стандарда у функцији развоја привредног субјекта,
 - сертификација система менаџмента квалитета и стандарда у функцији развоја привредног субјекта,
 - ресертификација система менаџмента квалитета и стандарда у функцији развоја привредног субјекта.
- Припрема за добијање права на коришћење знака производа („CE“ знак, еко-знак, FSC CoC, знак органског производа,...)
 - усаглашавање производа са захтевима знака производа.

Средства су се додељивала у износу од 50.000,00 до 300.000,00 динара. Агенција на основу уговора са корисником средстава рефундира износ до 50% од укупног износа оправданих трошкова пројекта без ПДВ-а.

Јавни позив је трајао од 25. маја до 8. јула 2016. године. У спровођењу Програма учествовало је 15 APPA којима су подносиоци достављали пријаве.

Преглед реализације Програма до 31.12.2017. године (укључујући и исплате у 2016. години)	
Број пристиглих пријава	473
Број одобрених пријава	392
Број одбачених/одбијених пријава	81
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	57.197.750,00
Укупан број пријава којима су рефундирана средства	354
Укупан број нереализованих пријава (одустали/једнострани раски/одлука стављена ван снаге)	38
Укупан износ рефундираних средстава (РСД)	50.582.750,00

4. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈИ ММСП И КЛАСТЕРА У 2016. ГОДИНИ.

Основни циљ овог програма је интернационализација привредних друштава, предузетника и кластера у циљу присутности и остваривања већег прихода на међународном тржишту. Програм се састоји из две компоненте.

Компонента 1: Подршка интернационализацији

Укупно расположиви буџет за реализацију Програма првобитно је износио 90.500.000,00 динара, а затим је ребалансом одређено додатних 20.000.000,00 динара, што укупно чини 110.500.000,00 динара.

Циљну групу чине правна лица категорисана као микро, мала, средња и велика правна лица у складу са чланом 6. Закона о рачуноводству, предузетници који воде пословне књиге по систему двојног књиговодства, који годишње финансијске извештаје достављају Агенцији за привредне регистре на обраду и којима је претежна делатност производња или прерада, као и кластери који су оријентисани на производну или прерађивачку делатност и који су уписани у регистар удружења у Агенцији за привредне регистре.

Средства из Програма намењена су за суфинансирање трошкова пружаоца услуга за следеће активности:

- Нови дизајн производа и амбалаже;
- Побољшање постојећих и развој нових технолошких процеса;
- Побољшање постојећих и развој нових производа намењених и страним тржиштима;
- Тестирање нових производа;
- Учешће на међународним сајмовима у иностранству;
- Испитивање страног тржишта.

Велика предузећа и кластери могу конкурисати само за две врсте активности:

- Учешће на међународним сајмовима у иностранству;
- Испитивање страног тржишта.

Средства се додељују у износу од 50.000,00 до 1.000.000,00 динара за привредна друштва и предузетнике у зависности од врсте активности, док се за кластере средства додељују у износу од 100.000,00 до 2.000.000,00 динара. За учешће на сајмовима привредним друштвима се додељују средства у износу до 600.000,00 динара ако нису до сада извозили, односно до 1.000.000,00 динара уколико већ извозе. Агенција на основу уговора са корисником средстава рефундира износ до 50% од укупног износа оправданих трошкова пројекта без ПДВ-а.

Јавни позив је расписан 27. априла 2016. године и траје до утрошка средстава. У спровођењу Програма учествује 15 АРРА којима подносиоци достављају пријаве.

Преглед реализације Програма до 31.12.2017. године (укључујући и исплате у 2016. години)	
Број пристиглих пријава	295
Број одобрених пријава	240
Број одбачених пријава	55
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	107.592.850,00
Укупан број пријава којима су рефундирана средства	179
Укупан број пријава чија реализација је у току	61
Укупан износ рефундираних средстава (РСД)	85.947.850,00
Укупан износ одобрених средстава за пријаве чија реализација је у току	21.645.000,00
Преостали износ средстава	2.407.150,00

Подкомпонента 1: Конкурс за избор најбољих пројектних идеја

Крајем децембра 2017. године Агенција је расписала Конкурс за избор најбољих пројектних идеја које за циљ имају представљање инвестиционог пројекта у једном региону или делу региона у Републици Србији. Конкурс је био отворен до 31. марта 2017. године, а

право учешћа имали су пројектни тимови високошколских установа, акредитованих од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја, које су чинили професори у улози ментора и студенти те установе.

Овим конкурсом желели смо да покренемо младе да размишљају о развоју свог региона и о унапређењу заједнице у којој су рођени или у којој живе. Сваки део Србије има своју специфичност која може да допринесе како локалном, тако и националном развоју, а наша жеља је била да охрабримо младе да покажу своју креативност и иновативност, и дају свој допринос регионалној препознатљивости.

Укупан наградни фонд за најбоље рангиране предлоге пројектних идеја био је 4 милиона динара, док је вредност прве награде милион динара. Укупно је било пријављено 69 пројектних идеја.

Решењем директора Агенције формирана је Комисија за избор најбољих пројектних идеја коју су чинили представници Министарства привреде, Министарства за европске интеграције, САНУ, СКГО, Факултета за медије и комуникације и Агенције.

Након увида у пристиглу документацију и одржане три седнице Комисије, као и презентација 20 пројектних идеја које су ушле у ужи избор, Комисија је одлучила:

Прво место и награда у износу од 1.000.000,00 динара је додељена Факултету техничких наука у Чачку, Универзитета у Крагујевцу, за пројектну идеју „Пчеларство за сваког“.

Друго место и награда у износу од 800.000,00 динара је додељена Економском факултету Универзитета у Нишу за пројектну идеју „Производња и пласман лековитог биља у функцији развоја пограничних подручја са фокусом на територије општина Димитровград, Босилеград и Трговиште“.

Треће место и награда у износу од 600.000,00 динара је додељена Високој техничкој машинској школи струковних студија Трстеник за пројектну идеју „Изградња фабрике за прераду воћа и поврћа у циљу повећања директног и индиректног запошљавања“.

Награда за најбоље брендинг решење и износ од 400.000,00 динара је додељена Техничком факултету у Бору Универзитета у Београду за пројектну идеју „Развој екотуризма у Националном парку Ђердап у функцији одрживог регионалног развоја“.

Награда за решење за најбољу утицај на животну средину и износ од 400.000,00 динара је додељена Високој пословно-техничкој школи струковних студија у Ужицу за пројектну идеју „Искоришћење депонијског гаса за производњу електричне енергије у Регионалном центру за управљање отпадом Дубоко“.

Награда за решење за најбољи допринос новом запошљавању и износ од 400.000,00 динара се додељује Економском факултету Универзитета у Београду за пројектну идеју „Фабрика заната“.

Награда за решење за најбољи утицај на развој заједнице и износ од 400.000,00 динара се додељује Факултету политичких наука Универзитета у Београду за пројектну идеју „Образовање Партнерске Платформе Паметне Акције за Спровођење Циљева Одрживог Развоја Региона ("ОППНА|СЦОРР")“.

У оквиру подкомпоненте 2 спроведена је јавна набавка за избор стратешког партнера за промоцију српске привреде у иностранству и са изабраним понуђачем је организовано учешће Развојне агенције Србије на Петроградском међународном економском форуму 2017. који је одржан у Санкт Петербургу у периоду од 01. до 03. јуна 2017. године.

Програми започети у 2017. години

1. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПОЧЕТНИЦИМА ЗА ЗАПОЧИЊАЊЕ ПОСЛА- START UP У 2017. ГОДИНИ

Програм подршке почетницима за започињање посла – Start up реализује Агенција у сарадњи са акредитованим регионалним развојним агенцијама (у даљем тексту: АРРА).

Општи циљ Програма је унапређење ефикасности и институционалне подршке пословању и развоју ММСП и предузетника.

Право на доделу пакета подршке имају физичка лица и привредни субјекти који у тренутку подношења пријаве не послују дуже од две године.

Укупна расположива средства за реализацију Програма приликом објављивања јавног позива износила су 120.000.000,00 динара. Ребалансом буџета за 2017. годину укупан износ средстава је повећан на 228.396.175,70 динара а Финансијским планом за 2018. годину 218.928.675,70 динара.

Програмом су подржане пословне идеје везане за обављање делатности производње, прераде или услужних делатности (изузев трговине и угоститељства). Средства се додељују у износу до 1.000.000,00 динара без ПДВ, што представља до 70% укупне нето вредности оправданих трошкова пројекта за производне делатности и делатности прераде, односно до 50% за услужне делатности. Одабрани корисник је у обавези да обезбеди сопствено учешће од минимум 30% од укупне нето вредности оправданих трошкова пројекта за производне делатности и делатности прераде, односно минимум 50% за услужне делатности.

Програм се реализује у две фазе, и то:

- I фаза Програма – 3 модула обука и то: Обука за започињање бизниса; Припрема пословног плана и пословање с банкама за физичка лица, као и Финансијско управљање и Припрема пословног плана и пословање с банкама за ММСП

- II фаза Програма – Додела бесповратних средстава и менторинг.

Јавни позив је објављен 06.03.2017. године и трајао је до 19.05.2017. године.

Укупно је примљено 1198 пријава; 1126 пријава је се квалификовало за за I фазу Програма (обуке).

У току јула, августа, септембра и октобра реализована је обука за 1126 кандидата чије су пријаве одобрене и 1014 кандидата је завршило обуку. Обуке су реализовале акредитоване регионалне развојне агенције до 31.10.2017. године. Након тога потенцијални корисници су припремили пословне планове и пријавили се за II фазу Програма. У II фази пројекта укупно је примљено 799 пријава. Одбрана пословних идеја кандидата пред Комисијом је у току.

2. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ИЗВОЗНИЦИМА

Кроз Програм подршке Агенција обезбеђује квалитетну и континуирану институционалну подршку микро, малим и средњим привредним друштвима и предузетницима који су извозно оријентисани. Програмом су обухваћене активности које се односе на повећање извозне конкурентности српске привреде, односно повећање вредности извоза и броја извозника, побољшање квалитета извозних производа, унапређење структуре српског извоза, као и јачање позиције предузећа на постојећим тржиштима, али и излазак на нова.

Програм се састојао из 2 компоненте: Компонента 1. - Припрема за први извоз и Компонента 2. - Унапређење капацитета извозника.

Укупна расположива средства за реализацију овог програма су првобитно, приликом објављивања јавног позива, износила 45.000.000,00 динара, за Компоненту 1. 15.000.000,00

динара, а за Компоненту 2. 30.000.000,00 динара. Ребалансом буџета укупан износ средстава за обе компоненте је смањен на 33.841.463,30 динара.

КОМПОНЕНТА 1 – Припрема за први извоз

Ова компонента је била намењена микро, малим и средњим привредним друштвима и предузетницима који још увек не извозе, али поседују потенцијал, односно заинтересоване су за извоз. Циљ је био да се ови привредни субјекти припреме за извоз. За доделу бесповратних средстава могли су да конкуришу удружења, кластери, РРА, привредне коморе, факултети, институти, НВО, самостално и/или као водећи партнер у оквиру конзорцијума. Друге организације које се баве подршком привреди (пословни инкубатори, научно технолошки паркови и сл.), као и привредна друштва и предузетници код којих консултантске активности представљају претежну делатност, могли су да конкуришу једино као чланови Конзорцијума.

Удружења, кластери, РРА, привредне коморе, факултети, институти, НВО или Конзорцијуми конкурисали су са предлогом пројекта који привредним субјектима који још увек не извозе, а заинтересовани су за извоз, пружају могућност учења, односно стицања знања и вештина које су им потребне да постану извозници.

У оквиру ове компоненте Агенција је суфинансирала до 60% оправданих трошкова од укупне вредности Пројекта. Остатак од укупног износа, дужан је био да обезбеди подносилац Пројекта.

Јавни позив је био отворен од 6. марта до 19. маја 2017. године.

Укупно је поднето 5 пријава, за 3 пријаве су одобрена средства, али је накнадно раскинут 1 уговор, те је укупно одобрено 1.160.000,00 динара. Једна пријава је одбијена и једна одбачена због недовољног броја бодова. Рок за реализацију активности је шест месеци од потписивања уговора са Агенцијом.

Преглед реализације Програма до 31.12.2017.	
Број пристиглих пријава	5
Број одобрених пријава	3* (накнадно раскинут је 1 уговор)
Број одбачених/одбијених пријава	2
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	1.160.000,00
Број пријава којима су исплаћени аванси	2
Износ исплаћених аванса (РСД)	580.000,00

КОМПОНЕНТА 2 – Унапређење капацитета извозника

Ова компонента је била намењена микро, малим, средњим привредним друштвима и предузетницима који су реализовали макар један извозни посао. Они су могли да конкуришу за једну или више активности које су биле предмет суфинансирања од стране Агенције:

- Организовање обука везаних за извозне активности;
- Уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда пословања;
- Усаглашавање производа са захтевима за добијање права за коришћење знака производа;
- Израда плана извоза;

- Нови дизајн производа или амбалаже и припрема документације ради припреме производа за инострано тржиште;
- Окупљање извозника ради заједничког наступа на иностраним тржиштима и њихово удруживање;
- Окупљање извозника по тржиштима.

У оквиру ове компоненте Агенција суфинансира до 50% оправданих трошкова од укупне вредности Пројекта. Остатак од укупног износа, дужан је био да обезбеди подносилац Пројекта.

Јавни позив је био отворен од 6. марта и трајао је до утршка средстава, односно до 12.10.2017. године.

Пријаве су се подносиле АРРА и оне су их сукцесивно прослеђивале Агенцији. Укупно је пристигло 75 пријава. Одобрено је 69 пријава у укупном износу од 31.711.963,30 динара, а 6 пријава је одбачено због неиспуњења формалних услова јавног позива. Рок за реализацију активности је девет месеци од потписивања уговора са Агенцијом.

Преглед реализације Програма до 31.12.2017.	
Број пристиглих пријава	75
Број одобрених пријава	69
Број одбачених/одбијених пријава	6
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	31.711.963,3
Број пријава којима су рефундирана средства	15
Износ рефундираних средстава	5.239.928,20

3. ПРОГРАМ ПРОМОЦИЈЕ ИЗВОЗА

Кроз Програм промоције извоза, Агенција обезбеђује институционалну подршку микро, малим и средњим предузећима, предузетницима, кластерима и удружењима који су извозно оријентисани и који желе да повећају обим своје спољнотрговинске размене.

Програмом су обухваћене активности које се односе на излазак српске привреде на нова тржишта, на повећање извозне конкурентности, односно повећање вредности извоза и броја извозника кроз организацију сајамских наступа у иностранству и компанијских мисија на секторском принципу.

Укупна расположива средства за реализацију овог програма су првобитно, приликом објављивања јавног позива, износила 60.000.000,00 динара, од чега за Компоненту 1. 40.000.000,00 динара, а за Компоненту 2. 20.000.000,00 динара. Услед остварених уштеда при реализацији Компоненте 2, ребалансом буџета укупан износ средстава је смањен на 41.430.700,00 динара.

КОМПОНЕНТА 1 – Индивидуални наступи на међународним сајмовима у иностранству

Ова компонента је намењена привредним друштвима и предузетницима који желе да представе своје производе на међународним сајмовима у иностранству у циљу повећања прихода извозом. Кроз ову компоненту су подржани индивидуални наступи ММСПП на

међународним сајмовима у иностранству. Под оправданим трошковима сајамских активности подразумевају се трошкови закупа и изградње излагачког простора, административни трошкови (уписнина), техничке услуге (прикључак, утрошак воде и електричне енергије), израда промотивног материјала и организација узвратних посета. Агенција ће дефинисати критеријуме за сајмове које ће подржати кроз овај програм.

У оквиру ове компоненте Агенција суфинансира до 50% оправданих трошкова од укупне вредности пројекта, у максималном износу до 1.000.000,00 динара. Остатак од укупног износа дужан је да обезбеди подносилац пројекта. Рок за реализацију активности је 9 месеци од дана потписивања уговора.

Преглед реализације Програма до 31.12.2017.	
Број пристиглих пријава	60
Број одобрених пријава	55
Број одбачених/одбијених пријава	4
Број одусталих пријава	1
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	33.021.000,00
Број пријава којима су рефундирана средства	29
Износ рефундираних средстава	18.720.000,00
Преостали износ средстава	6.979.000,00

КОМПОНЕНТА 2 – Организација компанијских мисија у иностранству

Ова компонента је намењена подршци пројектима које предлажу РРА, привредне коморе, удружења, кластери, НВО и др. а који су намењени организацији компанијских мисија на циљаним иностраним тржиштима.

У оквиру ове компоненте Агенција је суфинансирала до 50% оправданих трошкова од укупне вредности пројекта, у максималном износу до 1.000.000,00 динара. Остатак од укупног износа, дужан је да обезбеди подносилац пројекта. Рок за реализацију активности је 9 месеци од дана потписивања уговора.

Преглед реализације Програма до 31.12.2017.	
Број пристиглих пријава	13
Број одобрених пријава	2
Број одбачених/одбијених пријава	11
Број одусталих	1
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	843.200,00

4. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ РАЗВОЈУ КОНКУРЕНТНОСТИ ММСПП У 2017. ГОДИНИ

Агенција кроз спровођење Програма подршке развоју конкурентности ММСПП има за циљ да унапреди предузетништво, пословни амбијент и повећа конкурентност сектора ММСПП и развије пословну инфраструктуру. Општи циљ Програма је развој привредних субјеката и повећање њихове конкурентности која треба да створи снажан, конкурентан и извозно оријентисан сектор ММСПП.

Укупна расположива средства за реализацију овог програма су првобитно, приликом објављивања јавног позива, износила 100.000.000,00 динара. Ребалансом буџета укупан износ средстава је смањен на 99.137.500,00 динара, од чега износ од 587.500,00 динара представља оперативне трошкове спровођења Програма. Програм се састоји из 3 компоненте.

КОМПОНЕНТА 1 – Подизање капацитета ММСПП за пословање и менаџмент

Укупан буџет за Компоненту 1 износио је 30.000.000,00 динара. Услед остварених уштеда у реализацији Компоненте 2, извршена је прерасподела средстава и износ средстава за Компоненту 1 је повећан на 62.414.420,00 динара.

Ова Компонента је била намењена микро, малим, средњим привредним друштвима и предузетницима који имају потребу да повећају конкурентност, унапреде и прилагоде своје производе захтевима међународног и домаћег тржишта и подигну људске капацитет у циљу ефикаснијег пословања.

Расположива средства су се одобравала по пројекту као суфинансирање у висини до 50% укупног износа оправданих трошкова без ПДВ за следеће активности:

- Уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда пословања – уколико се конкурише за само једну подактивност (имплементацију или сертификацију или ресертификацију) до 300.000,00 динара; уколико се конкурише за више подактивности (имплементацију и/или сертификацију и/или ресертификацију) до 500.000,00 динара;
- Усаглашавање производа са захтевима за добијање права за коришћење знака производа – до 500.000,00 динара;
- Едукација менаџмента и запослених кроз специјализоване обуке – до 300.000,00 динара;
- Нови дизајн производа и амбалаже – до 300.000,00 динара;
- Маркетинг новог производа – до 300.000,00 динара.

Јавни позив за Компоненту 1 објављен је 6. марта 2017. и трајао је до 19. маја 2017. године.

Одобрена средства се рефундирају корисницима након реализације активности и подношења извештаја.

Преглед реализације Програма до 31.12.2017.	
Број пристиглих пријава	480
Број одобрених пријава	318
Број одбачених/одбијених пријава	162
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	60.129.600,00
Број пријава којима су рефундирана средства	116
Износ рефундираних средстава	21.089.670,00

Крајњи рок за завршетак свих уговорених активности и реализацију плаћања у оквиру одобрених пројеката је 6 месеци од датума потписивања уговора између корисника средстава и Агенције, због тога се део активности који се односи на извештавање и рефундацију средстава корисницима пренео на 2018. годину.

КОМПОНЕНТА 2 – Подршка умрежавању привредних субјеката

Агенција је кроз ову компоненту подстицала пословно удруживање и креирање ланаца вредности у циљу заједничке производње. Укупан буџет за Компоненту 2 првобитно је износио 40.000.000,00 динара. Након остварених уштеда у реализацији Компоненте 2, износ средстава је смањен на 7.585.580,00 динара.

Ова Компонента је намењена удружењима (кластери, пословна удружења), пословним инкубаторима и задругама. Распожива средства су се одобравала по пројектима као суфинансирање у висини до 50% укупног износа оправданих трошкова без ПДВ, а у максималном износу до 2.000.000,00 динара, за следеће активности:

- набавка заједничке производне опреме;
- инфраструктурно опремање заједничког постојећег или новог радног простора;
- адаптација заједничког постојећег или новог радног простора;
- развој заједничког процеса производње

Авансни део (50%) одобрених средстава Агенција преноси на рачун одабраног корисника одмах по потписивању уговора између Агенције и одабраног корисника, а преостали одобрени износ (50%) по окончању пројекта у виду рефундације средстава, након подношења извештаја о реализацији.

Јавни позив за Компоненту 2 објављен је 6. марта 2017. и трајао је до 19. маја 2017. године.

Преглед реализације Програма до 31.12.2017.	
Број пристиглих пријава	6
Број одобрених пријава	5
Број одбачених/одбијених пријава	1
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	7.585.580,00
Број пријава којима су исплаћена средства	4
Износ исплаћених средстава (аванс + рефундација)	3.661.290,00

Крајњи рок за завршетак свих уговорених активности и реализацију плаћања у оквиру одобрених пројеката је 6 месеци од датума потписивања уговора између корисника средстава и Агенције, због тога се део активности који се односи на извештавање и рефундацију средстава корисницима пренео на 2018. годину.

КОМПОНЕНТА 3 – Подршка креирању ланаца добављача

Укупан буџет за Компоненту 3 износи 30.000.000,00 динара.

Ова Компонента је намењена микро, малим, средњим привредним друштвима и предузетницима који су или желе да буду део ланца добављача. Расположива средства су се одобравала по пројектима као суфинансирање у висини до 50% укупног износа оправданих трошкова без ПДВ, а у максималном износу до 2.000.000,00 динара, за следеће активности:

- Уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда пословања (имплементација стандарда, сертификација, ресертификација);
- Усаглашавање производа са захтевима за добијање права за коришћење знака производа;
- Едукацију менаџмента и запослених кроз специјализоване обуке;
- Набавка нове или половне (до 5 година старости) производне опреме.

Јавни позив за Компоненту 3 објављен је 6. марта 2017. и траје до утрошка средстава.

Одобрена средства се рефундирају корисницима након реализације активности и подношења извештаја.

Преглед реализације Програма до 31.12.2017.	
Број пристиглих пријава ММСП	61
Број одобрених пријава ММСП	21
Број одбачених/одбијених пријава ММСП	40
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	28.867.000,00
Укупан број пријава којима су рефундирана средства	9
Укупан износ рефундираних средстава	12.336.000,00

5. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ИНОВАТИВНИМ ММСП У 2017. ГОДИНИ

Кроз Програм подршке иновативним микро, малим и средњим привредним друштвима и предузетницима Агенција унапређује пословање ММСП кроз јачање иновативности и конкурентности и успостављање и унапређење сарадње са носиоцима иновационе делатности у Републици Србији.

Укупна расположива средства за реализацију овог програма су првобитно, приликом објављивања јавног позива, износила 30.000.000,00 динара. Ребалансом буџета укупан износ средстава је смањен на 16.857.500,00 динара.

Расположива средства су се одобравала по пројектима као суфинансирање у висини до 50% укупног износа оправданих трошкова без ПДВ, а у максималном износу до 1.000.000,00 динара, за следеће активности:

- побољшање постојећих и развој нових технолошких процеса
- побољшање постојећих и развој нових производа
- унапређење постојећег процеса производње
- откуп права на домаћи патент/мали патент и патентну документацију

Јавни позив за Програм подршке иновативним микро, малим и средњим привредним друштвима и предузетницима објављен је 6. марта 2017. и трајао је до 19. маја 2017. године.

Одобрена средства се рефундирају корисницима након реализације активности и подношења извештаја.

Преглед реализације Програма до 31.12.2017.	
Број пристиглих пријава ММСПП	73
Број одобрених пријава ММСПП	24
Број одбачених/одбијених пријава ММСПП	49
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	16.420.000,00
Укупан број пријава којима су рефундирана средства	5
Укупан износ рефундираних средстава	3.570.000,00

6. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ПРОЈЕКТИМА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ ЕКОНОМСКОГ РАЗВОЈА У 2017. ГОДИНИ

У 2017. години креиран је Програм подршке пројектима за унапређење економског развоја у циљу повећања конкурентности ММСПП кроз развој и унапређење услуга које група идентификованих институција и организација, корисника овог програма, пружају крајњим корисницима- ММСПП.

Право учешћа имали су: Удружења (кластер, пословно удружење, невладине организације), Регионалне развојне агенције, Пословни инкубатори, Научно технолошки паркови, Привредне коморе и Научно истраживачке организације.

Укупани расположиви буџет износио је 80.000.000,00 динара. Ребалансом буџета укупан износ средстава за обе компоненте је смањен на 79.137.500,00 динара.

Расположива средства се одобравају по пројекту као суфинансирање у висини до 50% оправданих трошкова пројекта, без ПДВ. Пројекти се одобравају у распону од 500.000 до 3.000.000 динара. Сваки потенцијални Корисник могао је да кандидује највише два пројекта, самостално и/или као партнер у оквиру конзорцијума.

Јавни позив за овај Програм је расписан 6. марта 2017. године и трајао је до утрошка средстава односно до 19. октобра 2017. године.

Намена средстава:

- Промоција предузетништва и примера добре праксе са фокусом на омладинско и женско предузетништво;
- Израда анализа и спровођење истраживања у циљу повећања конкурентности ММСПП;
- Развој нових услуга намењених ММСПП;
- Унапређење постојећих услуга намењених ММСПП.

Агенција је подржала 53 пројекта укупне вредност без ПДВ 158.709.157,95 динара, док је учешће Агенције у суфинансирању одобрених пројеката у укупној вредности од 77.949.539,47 динара.

Реализација и имплементација одобрених пројеката наставља се и у току 2018. године, док је праћење ефеката по одобреним пројектима планирано да се обавља у наредне три године.

Преглед реализације Програма до 31.12.2017.	
Број пристиглих пријава	89
Број одобрених пријава	53
Број одбачених/одбијених/одусталих пријава	36
Износ одобрених бесповратних средстава (РСД)	77.949.539,47
Број завршених пројеката до 31.12.2017.	1
Износ исплаћених средстава до 31.12.2017. (исплаћени аванси за 53 пројекта и целокупан износ бесповратних средстава за један завршен пројекат)	39.541.402,24

7. ЕВРОПСКА МРЕЖА ПРЕДУЗЕТНИШТВА (Enterprise Europe Network)

Европска мрежа предузетништва, као највећа европска мрежа за пословну подршку, нуди помоћ микро, малим и средњим предузећима и предузетницима у више од 60 земаља широм света. Пројекат у Србији спроводи конзорцијум који чине:

- Привредна комора Србије (која је координатор Пројекта)
- Развојна агенција Србије
- Иновациони центар Машинског факултета у Београду
- Пословни инкубатор Нови Сад
- Економски факултет Универзитета у Нишу
- Институт Михајло Пупин

Укупан буџет Агенције за реализацију пројектних активности за период 2017/18 износи 95.965,00 евра. Бесповратна средства Европске комисије (EASME) износе до 60% или у максималном износу до 57.579,48 евра а у 2017. годину су реализована средства у износу од 691.365,37 динара.

Радни програм Агенције за 2016. је предвиђао четири активности на Пројекту:

1. Прекограничне партнерске услуге за подизање пословне сарадње: Услуге имају за циљ да омогуће и помогну ММСПШ да унапреде своје пословање и да се укључе у процес интернационализације. ММСПШ се анимирају и подстичу да учествују на међународним пословним сусретима тј. брокерским догађајима (business-to-business, cluster-to-cluster, company mission) који се организују у оквиру националних и међународних научно-пословних конференција, сајмова у земљи и иностранству и другим догађајима са циљем да се предузећа одређених сектора из различитих земаља састану и на једном месту размене идеје, искуства, примере добре праксе пословања и као крајњи циљ успоставе пословну сарадњу.

2. Услуге подршке и информисања: Агенција има обавезу да пружи информације и подршку домаћим ММСПШ у вези са услугама које Мрежа пружа, а тичу се интернационализације пословања, услова за пословање на ЕУ и другим тржиштима, као и пружање информација о програмима подршке ЕУ намењених ММСПШ.

3. Промоција Мреже и комуникационе активности: Агенција је у обавези да промовише услуге и активности Мреже у земљи. Услуге се промовишу путем медија, ИТ алата, ЕЕН алата и друштвених мрежа са циљем што веће доступности информација о услугама и активностима које Мрежа нуди.

4. Учествовање у активностима Мреже: Представници Агенције учествују на свим догађајима (састанцима, конференцијама, манифестацијама, секторским групама, тренинзима, саветодавним надзорним групама) које организују Европска комисија и друге партнерске организације унутар Европске мреже предузетништва.

У 2017. години постигнути су следећи резултати:

- Агенција је учествовала у промоцији и организацији 10 међународних пословних сусрета и једне компанијске мисије:

Bursa Industrial Summit (BURSAMETAL 2017) Brokerage Event	30.11.	Турска	Бурса
Republic of Srpska and Serbia wood processing industry company mission	03.11.	БиХ	Јахорина
Business Internationalization Forum 2017 East Sarajevo	03.11.	БиХ	Јахорина
Tour d'Europe Cologne 2017 / ANUGA Pre-Event	06.10.	Немачка	Келн
International Brokerage Event AgroOrganic 2017	29.09.	Србија	Селенча
5th Cluster Matchmaking Conference	21.09.	Немачка	Штутгарт
International Matchmaking Event - Successful in Slovenia 2017	14.09.	Словенија	Цеље
10th Cluster Matchmaking Mission - European Cluster Collaboration Platform 1 PA	13.09.	Грчка	Солун
Brokerage Session @ AGROMALIM- international agro-food trade in West Romania	08.09.	Румунија	Арад
Broekrage Event @ Demo Plast Vest - trade fair dedicated to plastic, rubber and composite materials	21.06.	Румунија	Арад
AgroB2B 2017	15.05.	Србија	Нови Сад

- ЕЕН тим Агенције је интензивно радио на спајању домаћих и иностраних фирми. Одговорено је на 82 захтева из иностранства везаних за наша предузећа и послато је 17 захтева за информације ка колегама у иностранству;

- У базу предузећа убачено је 11 нових домаћих фирми орјентисаних на извоз;
- Одржано је преко 25 састанака са домаћим фирмама којима је презентована Европска мрежа предузетништва;

- ЕЕН тим је посетио 11 предузећа и упознао се са њиховим пословањем у земљи и иностранству;

- Потписано је 4 споразума о пословној сарадњи (Partnership agreement) између домаћих и страних предузећа и удружења;

- Пројекат се током године активно промовисао кроз презентације програма Агенције, као и преко Акредитованих регионалних развојних агенција;

- Чланови тима су, у оквиру активности „Staff exchange“, у јуну у Београду угостили ЕЕН тим Агенције за МСП републике Молдавије;

- Током године одржавани су контакти са партнерима у конзорцијуму, као и партнерима из иностранства.

8. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ СЕКТОРИМА ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТРИЈЕ

Општи циљ Програма подршке секторима прерађивачке индустрије је подстицање раста и развој привреде у четири приоритетне области сектора прерађивачке индустрије и то: индустрија машина и опреме, прехранбена индустрија, дрвна и индустрија намештаја и индустрија гуме и пластике.

Укупан буџет Програма првобитно је износио 45.000.000,00 динара. Ребалансом буџета износ је смањен на 44.737.500 динара а Финансијским планом за 2018. годину планирају се средства у износу од 44.500.000,00 динара.

Расположива средства се одобравају по пројектима као суфинансирање у висини до 50% укупног износа оправданих трошкова без ПДВ, а у максималном износу до 2.000.000,00 динара, за следеће активности:

- Уређење пословања у складу са захтевима међународних стандарда пословања (имплементација стандарда са сертификацијом, сертификација, ресертификација и надзорна провера);

- Усаглашавање производа са захтевима техничких прописа и стандарда;
- Унапређење постојећих и развој нових производа;
- Нови дизајн производа и амбалаже;
- Набавка и имплементација специјализованог софтвера;
- Израда студија изводљивости за аутоматизацију процеса рада кроз употребу ИКТ и паметних производних система;

- Израда студије о процени утицаја нових пословних процеса на животну средину;
- Израда пројектно техничке документације за проширење производних капацитета;
- Индивидуални наступи на међународним сајмовима у иностранству.

Јавни позив Програм подршке секторима прерађивачке индустрије је објављен 21.12.2017. године и траје до утрошка средстава. Пријаве пројекта са свим пратећим обрасцима и документацијом подносе се лично или препорученом поштом на писарници Агенције.

До 31.12.2017. године примљена је 1 (једна) пријава.

ПРОГРАМИ И МЕРЕ МИНИСТАРСТВА ПРИВРЕДЕ

9. ПРОГРАМ ПОДРШКЕ МАЛИМ ПРЕДУЗЕЋИМА ЗА НАБАВКУ ОПРЕМЕ У 2017. ГОДИНИ

Циљ Програма јесте јачање конкурентности привредних субјеката, унапређење њиховог пословања и интернационализације, као и креирање нових радних места кроз инвестиције у опрему.

Кроз Програм је било омогућено суфинансирање набавке опреме и то: нове производне опреме и/или машина, транспортно – манипулативних средстава укључених у процес производње и унутрашњег транспорта и нових делова, специјализованих алата за машине или других капиталних добра.

Програм подршке малим предузећима за набавку опреме у 2017. години спроводило је Министарство привреде у сарадњи са Агенцијом, пословним банкама и лизинг кућом, одабраним на јавном позиву, а које су понудиле најповољније услове по питању висине камате, средстава обезбеђења, као и рочности.

Привредни субјекти који су задовољили услове Програма и којима су банке и лизинг кућа укључене у реализацију Програма условно одобриле кредит, могли су да остваре право на суфинансирање до 25% нето вредности набавке производне опреме. Привредни субјекат је био у обавези да учествује са 5% сопствених средстава у трошковима набавке опреме, док се преосталих 70% нето вредности набавке производне опреме обезбеђивало из кредита, односно финансијског лизинга лизинг куће.

Прегледање, контролу формалне исправности, селекцију захтева и доношење одлуке о прихватању захтева и додели бесповратних средства вршила је Комисија коју је решењем образовао министар привреде.

Опредељена средства су износила 567.720.592,00 динара. У току трајања јавног позива, Комисија је донела позитивну одлуку о додели средстава за укупно 405 корисника. У складу са преузетим уговорним обавезама Агенција је након примљених одлука Комисије, достављала обавештења подносиоцима захтева о одлуци Комисије и изабране подносиоце позивала да приступе потписивању уговора о додели бесповратних средстава.

Агенција је потписала уговоре о додели бесповратних средстава са 396 корисника, 9 корисника је одустало од реализације Програма. Корисницима са којима је Агенција закључила уговоре укупно је пренето 560.191.722,26 динара.

Укупно реализована средства са трошковима платног промета износе 561.398.529,30 динара.

	Износ (у 000 динара)
Укупно опредељена средства за Програм	567.721
Првобитно реализована средства корисницима	563.218
Повраћај средстава од стране корисника	2.500
Позитивне курсне разлике до подношења Финалног извештаја	526
Средства реализована корисницима до подношења Финалног извештаја	560.192
Позитивне курсне разлике након подношења Финалног извештаја	222
Средства реализована корисницима на дан 31.12.2017.	559.970
Трошкови платног промета	1.207
Укупно реализована средства за Програм на дан 31.12.2017.	561.177
Позитивне курсне разлике у 2018. години	216
Укупно реализована средства за Програм (након датума биланса)	560.961

Неутрошена средства из Програма, до подношења Финалног Извештај о спровођењу Програма подршке малим предузећима за набавку опреме у 2017. години, износила су 6.322 хиљада динара и представљају разлику између укупно опредељених средстава за Програм у износу од 567.721 хиљаду динара, са једне стране и средстава реализованих корисницима до подношења Финалног Извештаја у износу од 560.192 хиљаде динара и трошкова платног промета у износу од 1.207 хиљада динара насталим при спровођењу Програма, са друге стране.

Неутрошена средства из Програма, на дан 31.12.2017. године, износила су 6.544 хиљада динара и представљају разлику између укупно опредељених средстава за Програм у износу од 567.721 хиљаду динара, са једне стране и укупно реализованих средства за Програм на дан 31.12.2017. године у износу од 561.177 хиљада динара, са друге стране.

Укупна неутрошена средства из програма односе се и на позитивне курсне разлике настале након датума биланса и износила су 6.760 хиљада динара и представљају разлику између укупно опредељених средстава за Програм у износу од 567.721 хиљаду динара, са једне

стране и укупно реализованих средства за Програм (након датума биланса) у износу од 560.961 хиљаду динара, са друге стране.

10. ПРОГРАМ СТАНДАРДИЗОВАНОГ СЕТА УСЛУГА ЗА МИКРО, МАЛА И СРЕДЊА ПРЕДУЗЕЋА И ПРЕДУЗЕТНИКЕ У 2017. ГОДИНИ КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПРЕКО АРРА

Уредба о утврђивању Програма стандардизованог сета услуга за микро, мала и средња предузећа и предузетнике у 2017. години који се реализује преко акредитованих регионалних развојних агенција донета је на седници Владе 3. фебруара 2017. године, а за њену реализацију било је опредељено 20.000.000,00 динара. Уредбом о измени Уредбе донесеној на седници Владе одржаној 6. априла 2017. године, износ средстава је повећан на 35.562.554,10 динара, од чега је 34.062.554,10 динара намењено за реализацију Програма од стране Агенције.

Стандардизовани сет услуга представљао је пет група стандардизованих услуга, и то: информације, обуке, саветодавне услуге, менторинг и промоције. У спровођењу Програма је учествовало 15 АРРА у периоду април – децембар 2017. године. Међусобна права и обавезе у реализацији овог Програма дефинисани су уговорима и које су потписале све АРРА појединачно са Агенцијом. За менторинг услуге састављено је Упутство за спровођење стандардизоване услуге менторинга, а све АРРА су закључиле посебне уговоре са Агенцијом о пружању ове услуге. Агенција је током спровођења Програма вршила месечну валидацију извештаја и пратеће документације АРРА, припремала збирне прегледе реализације и о истом, у складу са уговорном обавезом, редовно, на месечном нивоу, извештавала надлежно Министарство привреде.

Према поднетим месечним извештајима АРРА ће на име извршених услуга бити пренесено укупно 18.930.381,54 динара, за услуге менторинга 5.587.500,00 и 55.834,96 динара трошкова платног промета. Од пријављених услуга одобрено је 12350 пружених информација, 381 организованих обука са 3490 полазника, 157 промотивних догађаја са 2789 присутних, 2238 сати саветодавних услуга и 3725 сати менторинга за 116 корисника.

11. ПРОМОЦИЈА ДОМАЊИХ КОМПАНИЈА НА САЈМОВИМА У ИНОСТРАНСТВУ

У склопу својих активности, Агенција је наставила промоцију домаћих компанија и инвестиционих потенцијала Србије на сајмовима у иностранству. Ова активност, коју је Агенција реализовала у претходном периоду, показала се као изузетно значајна за домаће компаније које на оваквим догађајима имају прилику успостављања директних контаката и налажења купаца и пословних партнера, као и да се информишу и едукују о новим трендовима и пословним праксама. Такође, како се на сајмовима окупљају сви значајни представници одређене индустрије, промоција земље, како извозних и инвестиционих потенцијала, у оквиру сајма, представља добру прилику за генерисање упита у вези са проналажењем добављача из Србије као и упита потенцијалних инвеститора. План сајмова за 2017. годину направљен је у складу са плановима и организацијом пословања Агенције, где се у будућем периоду очекује веће ангажовање капацитета у области економског развоја, па су издвојени само они сајмови за које постоји највеће интересовање домаћих компанија, који се налазе у секторима у којима домаће компаније показују значајан извозни потенцијал, који су у прошлости дали најзначајније резултате на пољу промоције извозних могућности Србије и за које се процењује да ће највише допринети пословању извозника.

За организацију предвиђених сајмова настављена је сарадња са Привредном комором Србије у области организације наступа на сајмовима, а чија садржина, начин и услови, су

детаљно регулисани посебним споразумом закљученим између Агенције и Привредне коморе Србије.

Имајући у виду чињеницу да је са организацијом наступа на међународним сајмовима неопходно започети знатно пре почетка сајма, а у циљу првенствено благовременог пријављивања учешћа, нижих трошкова, добијања боље позиције и остваривања квалитетнијег наступа, донета је одлука још у 2016. години да се започне организација наступа на сајмовима који ће се одржати током 2017. године. У складу са наведеним поједини трошкови закупа су настали и били реализовани већ у 2016. години.

У 2016. години, а у складу са наведеним споразумом, Агенција је у сарадњи са Привредном комором Србије започела са организацијом следећих сајмова који су се одржали у 2017. години:

	Назив догађаја	Земља	Датум одржавања	Квадратура и цена закупа у РСД	Сектор/тип догађаја
1.	PRODEXPO	Русија, Москва	6 - 10.02.2017.	120 m ² 6.620.374,73	Прехрамбена индустрија
2.	MOSBUILD	Русија, Москва	4 - 7.04.2017.	100 m ² 3.965.489,91	Грађевинска индустрија
3.	HANNOVER MESSE	Немачка, Хановер	24 - 28.04.2017.	110 m ² 4.803.874,80	Металска индустрија
4.	PLMA	Холандија, Амстердам	16 - 17.05.2017.	108 m ² 3.505.835,53	Сајам робних марки
5.	WORLD FOOD MOSCOW	Русија, Москва	11 - 14.9.2016.	135 m ² 6.032.101,18	Прехрамбена индустрија
6.	ANUGA	Немачка, Келн	7 - 11.10.2017.	181,50 m ² 5.897.257,87	Прехрамбена индустрија
7.	AGRITECHNIKA	Немачка, Хановер	12 - 18.11.2017.	210 m ² 4.758.261,22	Металска индустрија
8.	A+A	Немачка, Дизелдорф	17 - 20.10.2017.	75 m ² 2.483.087,07	Текстилна индустрија

1. Сајам **PRODEXPO** који се одржава сваке године у Москви, представља водећи међународни сајам из области прехранбене индустрије не само за Руску Федерацију, већ и за Заједницу независних земаља, са традицијом дугом преко 20 година. У 2017. години, Сајам је одржан на простору површине преко 90.000 m², на коме су излагали представници око 2.200 компанија из 58 земаља света у оквиру 29 националног павиљона. Сајам је посетило више од 60.000 посетилаца (највећи број посетилаца је са руског говорног подручја) из 100 земаља, од чега су 94% чинили стручни посетиоци као што су представници малопродајних објеката, прерађивачи, дистрибутери, добављачи из области кетеринга и хотелијерства.

У 2017. години, по 21. пут је организован наступ српских предузећа у оквиру националног штанда Србије на 120 m². Наступило је 12 српских компанија: Калман, Мегле, ИТН, Интерфуд, Фрувита, Златиборац, Вино Калем, Куч Компани, Моравац 33, Пик Бечеј, Мастер Фриго, Воћар, што говори о значају Сајма за пословање наших компанија. Руски дистрибутери и пословни партнери показали су велико интересовање за сарадњу са српским компанијама које су се представиле на овом сајму. Домаће компаније које су излагале на овом

сајму оствариле су преко 514 значајних контакта, а очекивана вредност потенцијалног извоза износи 5.3 милиона евра.

2. **HANNOVER MESSE** је сајам који се одржава у ХанOVERу сваке године, већ више од 60 година и представља водећи технолошки сајам на тржишту Европе. У оквиру овог сајма одржава се седам међународних стручних сајмова. У 2017. години на сајму је учествовало више од 5.200 излагача из преко 70 земаља, док је сајам посетило више од 225.000 стручних посетилаца (од чега преко 50.000 су били страни држављани).

Србија се на овом сајму представила у сегменту индустријских добављача, где су компаније представиле своје капацитете у услужном ливењу, механичкој обради, склапању, обележавању и штампању, штанцовању, ласерском сечењу и обради лима. На Националном штанду од 110м², представило се 7 компанија и то на штанду Б62, у хали 4: ИПТ Петолетка Трстеник, Санви Трстеник, Минг Ниш, МХС Тeам АТ Чачак, Перформ Пожега, Металург Прокупље, Хемогум Чачак. Представници компанија које су излагале на Сајму су оцениле организацију целокупног наступа као одличну, а учешће на Сајму као изузетно корисно.

Седам излагача је према подацима сакупљеним у евалуацији сајма остварило 252 контакта од којих 54 који су оцењени као озбиљни. На Сајму је потписан један уговор, а вредност могућих послова на годишњем нивоу према проценама излагача је око 1.600.000,00 евра. Највећи број контакта дошао је из Немачке, Италије, Грчке, Турске, Русије, Данске, Холандије, Аустрије, Кине, Швајцарске, Француске, Бугарске итд.

3. **World Food Moscow** је водећи међународни сајам из области прехранбене индустрије на тржишту Русије и земаља бившег Совјетског Савеза. Постоји већ више од 20 година и одржава се на преко 56.000 м² у оквиру сајамског изложбеног простора „Експоцентар“.

У 2016. години сајам је посетила око 30 хиљада посетилаца из 90 земаља који су имали прилику да се упознају са производним програмом више од 1.516 излагача из 62 земље света са 44 национална павиљона. Највећи број посетилаца као циљ свог доласка на сајам истиче проналажење нових добављача и праћење тржишних трендова. За разлику од сајма PRODEXPO који је више оријентисан на готове производе, WFM покрива производе који су сирови или у некој од фаза прераде.

На Националном штанду величине 135 м² у Хали 2.2 сајма представило се 15 компанија. Излагачи из Србије били су: Агропром Горњи Таванкут, Бахус Параћин, Карнекс Врбас, Ћирић Агро Тител, ЕкоАгри Србија Бела Црква, ГМП Јарменовци, ИТН Група Београд, Јафа Црвенка, Југпром Лесковац, Лучић Група Сомбор, Миракс Аграр Београд, Вино Жупа, ПИК Јужни Банат Бела Црква, Пионир Суботица, Златиборац Мачкат.

Петнаест излагача је према подацима сакупљеним у евалуацији сајма остварило преко 570 контакта од којих око је 80 оцењено као озбиљни. На сајму је договорено потписивање 7 уговора, а вредност могућих послова на годишњем нивоу према проценама излагача је око 17.280.000,00 евра, који би се могли остварити у наредном периоду. Највећи број контакта дошао је из Русије, Белорусије, Молдавије, Казахстана итд.

4. Сајам **PLMA** је међународна сајамска манифестација робних марки која се одржава сваке године у Амстердаму и која већ 30 година окупља највеће трговинске ланце и произвођаче пружајући им пуну подршку у проналажењу заједничког интереса, пласману нових производа, остваривању пословних контаката и откривању нових идеја, које ће омогућити успех њиховим програмима. На сајму је учествовало више од 9000 излагача од чега се 55 земаља представило са националним штандовима. Сајам је посетило више од 12.000 стручних посетилаца из 115 земаља.

Национални штанд Србије ове године од 108м² био је у хали Europa Plaza 14, а на штанду се представило 12 српских компанија:

1. ИТН Груп, Београд;-смрзнуто воће
2. Лаки д.о.о., Ариље-смрзнуто воће и поврће
3. Мастер Фриго, Београд,-смрзнуто воће и поврће,
4. Хибрид, Београд- смрзнуто воће
5. Југпром, Лесковац- смрзнуто воће и воћне ракије
6. Исхрана, Смедерево-смрзнуте пите
7. ПФИ, Београд,-кечуп, сенф, мајонез, павлака за кување
8. Венац, Стара Пазова,-топинзи, џемови,воћни пиреи
9. Јумис, Ниш-разне врсте супа, шлагови, пудинзи, зачини
10. Агранела, Ваљево-сува шљива, вишња, кајсија, чоколадирана
11. Медино,Крљево-мед и производи од меда
12. Баскет здравија храна“Made by hand“, Голубинци-фини пекарски производи

Поред 12 компанија које су излагале на Националном штанду, сајам робних марки “PLMA 2017” угостио је још 5 компаније из Србије које су наступиле на сајму индивидуално а то су: Еуропак д.о.о. СтариБановци, Пирамида72 д.о.о. Шабац; Сирогојно компани д.о.о. Сирогојно; Житопраерада ДМ, Београд и Агропартнер Лучани.

PLMA је специфичан сајам, због тога што српске компаније кроз услужну производњу за светски познате власнике брендова обезбеђују улазак на светско тржиште кроз увођење најважнијих стандарда који су неопходни у модерној прехранбеној индустрији, а чиме им се отварају и могућности за даље ширење сопствених производних портфолија и освајање нових тржишта.

Дванаест излагача је према подацима сакупљеним у евалуацији сајма остварило преко 264 контакта од којих око је 36 оцењено као озбиљни. На сајму је потписан 1 уговор у вредности од 1 милион евра, а вредност могућих послова на годишњем нивоу према проценама излагача је око 2.430.000,00 евра, који би се могли остварити у наредном периоду. Највећи број контакта дошао је из ЕУ и Русије.

5. Сајам MOSBUILD је највећи сајам грађевине и опремања у Русији и региону, а спада и међу водеће сајмове из ове индустрије у свету. Мосбилд 2017 обухвата 19 специјализованих изложби: грађевински материјали и опрема; инжењеринг; керамика и камен; грејање, водовод и вентилација; санитарije; технокерамика; ентеријер; подне облоге; стакло и фасаде; боје и лакови; врата и прозори; декоративни текстил итд. На сајму је излагало преко 1200 излагача а обишло га је преко 63.000 посетилаца.

Преко 60% посетилаца чини највиши менаџмент компанија, док су остатак руководиоци појединачних сектора и стручњаци у појединим областима ове индустрије. „MOSBUILD“ на једном месту спаја произвођаче, добављаче, дистрибутере, малопродајне ланце, архитекте, и дизајнере из Русије и целог света.

Од 2017. године, сајам „MOSBUILD“ постаје део WorldBuild концепта, а излагачима се пружа могућност коришћења бесплатне онлајн платформе WorldBuild365 преко које могу своје производе и услуге да представе купцима и дистрибутерима из целог света.

Национални штанд Србије се налазио у сектору грађевинских материјала у Павиљону 3 са три стране отворен величине од 98 м². На штанду су се представиле следеће компаније:

1. Entero – Нова Пазова (опремање хотела, резиденцијалних објеката и пословних простора)
2. Digitel – Горњи Милановац (производња каблова и инсталација)
3. Tehnomarket – Панчево (производња алуминијумских прозора и врата)

4. Simi – Младеновац,
5. Perfom – Пожега (производња перфорираних лимова)
6. Milinković company – Бољевци (производња бетонских елемената за хале)
7. Aling conel – Гајдобра (производња прекидача и утикача)
8. Unipromet – Чачак (производња металних делова за грађевинарство)

Осам излагача је према подацима сакупљеним у евалуацији сајма остварило преко 430 контакта од којих око је 80 оцењено као озбиљни. Највећи број контакта дошао је из Русије, Казахстана и Јерменије.

6. ANUGA је једна од највећих сајамских манифестација прехранбене индустрије на свету, који се сваке друге године одржава у Келну. У 2017. години, на површини од приближно 284.000 м² своје производе је представило 7.000 излагача из 98 земаља. Током четири дана, сајам је обишло 160.000 специјализованих купаца и дистрибутера из 187 земаља, који су за циљ имали проналазак нових добављача и праћење тржишта.

Сајам „АНУГА“ се састоји од неколико тематских целина одвојених по павиљонима (готови производи, алкохолна и безалкохолна пића, месо и месне прерађевине, замрзнути производи, пекарски производи), а показао се као идеалан за потписивање уговора, промоцију производа и проучавање тржишта.

Агенција је у сарадњи са Привредном комором Србије, по пети пут организовала излагање домаћих произвођача на сајму прехранбене индустрије Ануга. Србија се на овом сајму представила на два Национална штанда површине укупне површине 181,50 м², у хали 11.2 површине 69,50 м² где су били деликатесни производи и у хали 4.1 површине 112 м² где су били замрзнути производи. На овом сајму представило се 20 домаћих компанија и то: Пионир, Баскет, Здраво-Органик, ITN, Yumis, Биље Борча, Југпром, Агранела, ПИК Бечеј, Sicoberry, Плантер, Лаки, ПФИ, Master Fruits, Jaffa, All Berries, Interfood, ACM Drying, Хибрид и Воћар.

Компаније из Србије су на овом сајму договориле послове вредне око 6 мил. ЕУР. Домаћи излагачи имали су више од 1.400 билатералних разговора а 284 су оцењени као веома озбиљни и састанака са потенцијалним партнерима из Немачке, Пољске, Француске, Аустрије, Чешке и других чланица ЕУ, затим Јапана, Украјине и осталих држава заинтересованих за увоз хране из Србије.

7. AGRITECHNICA - Сајам представља најзначајнију сајамску манифестацију у овој индустрији и одржава се сваке друге године у Хановеру, Немачка, у трајању од шест дана, с тим што су прва два дана резервисана за инвеститоре, чиме овај сајам додатно добија на значају. На сајму се представљају најпознатији произвођачи пољопривредне механизације и опреме, а национални штанд Србије (у организацији Агенције) први пут је организован 2013. године на основу великог интересовања српских компанија за учешће на овом сајму.

У 2017. години, на штанду површине око 210 м², своје производе је представило 6 компанија и то: Берко, Перфом, Агро Кула, Агромеркур, ДАЛ Деган и Агропрофил.

8. А+А је један од најзначајнијих сајмова из текстилне индустрије, са посебним нагласком на опрему за заштиту на раду. Одржава се сваке друге године у Дизелдорфу Немачка. У 2017. години на сајму је учествовало око 2.000 излагача из 63 земље света, а сајам је посетило више од 67.000 посетилаца из преко 100 земаља.

На Националном штанду од 75 м² у хали 11/Е74 представило се 8 компанија и то: Трајал корпорација (Крушевац), Тигар АД (Пирот), Jugotex (Смедерево), GSM (Смедерево), Luss Investment (Београд), Krke System (Нови Сад), S&D Textil (Стара Пазова), Stim Import (Лозница). Ово је било први пут да је организован Национални штанд Републике Србије у заједничкој организацији РАС и ПКС на сајму А+А.

Сајам је забележио већу посећеност у поређењу са 2015. годином, нарочито у погледу квалификованих професионалаца који су заиста тражили добављаче за своју производњу.

Осам излагача је према подацима сакупљеним у евалуацији сајма остварило 315 контаката од којих су 53 оцењена као озбиљни. На сајму су потписана два предуговора, а вредност могућих извозних послова према проценама излагача је нешто више од 2,5 милиона евра. Највећи број контаката остварен је са посетиоцима из ЕУ (Немачка, Италија, Холандија, Шпанија, Аустрија, Бугарска, Чешка, Шведска, и друге), али и Турске, Русије, Украјине, итд.

Такође, компаније су имале и могућност учешћа на Б2Б састанцима у оквиру Европске мреже предузетништва који су организоване 18. и 19. октобра, током трајања самог сајма. Заинтересованост су изразиле 4 компаније, док су две (Jugotex, S&D Textil) и имале потврђене и одржане састанке. Агенција и Привредна комора Србије су у току 2017. године успешно реализовале још три сајма:

	Назив догађаја	Земља	Датум одржавања	Квадратура и цена закупа у РСД	Сектор/тип догађаја
1.	KazBuild2017	Казахстан Аламта	5-8.09.2017..	100 m ² 4.274.212,83	Грађевинска индустрија
2.	World Food India 2017	Индија Њу Делхи	3 – 5.11.2017.	126 m ² 8.493.890,83	Прехрамбена индустрија
3.	ПАНАИР	Албанија Тирана	23 - 26.11.2017.	291 m ² 8.752.186,08	Привредни сајам

Сајмови „World Food India 2017“ и „ПАНАИР“ су организовани од стране стратешког партнера који је путем спроведеног поступка јавне набавке изабран као најповољнији, а у оквиру програма: „ПРОГРАМ ПОДРШКЕ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИЈИ ММСП И КЛАСТЕРА У 2016. ГОДИНИ, чија се реализација одвијала током 2017. године.

9. Агенција и Привредна комора Србије су по први пут организовале национални штанд на сајму „KazBuild2017“, на коме су српске компаније представиле своје производе и услуге. Сајам KazBuild је један од водећих у области грађевинске индустрије и одржава се у Аламти, Казахстан. У 2017. години на површини од 4431,0 м² своје производе је представило 400 излагача док је сајам посетило више од 6.000 посетилаца.

На Националном штанду површине 101м², излагало је 9 компанија и то:

1. Entero, Нова Пазова - завршни ентеријерски радови и производња намештаја
2. Digitel, Горњи Милановац - планирање електромреже за радне просторе, производња утичница и прекидача
3. Tehnomarket, Панчево - пројектовање, израда и монтажа алуминијумских стаклених фасада
4. Simi, Младеновац - производња бетонских база и силоса
5. Perfom, Пожега - производња перфорираних елемената од лима и челика за широку примену
6. Милан Благојевић, Смедерево - производња шпорета на чврсто гориво и електричну енергију, производња котлова, микроталасних пећи.

7. Alex E&C, Београд - производња филтера за пречишћавање воде, извођење грађевинских радова велнес и спа центара и фонтана.

8. Unipromet, Чачак - производња, транспорт и монтажа заштитних ограда за путеве, против звучних ограда за аутопутеве, израда мини соларних електрана

9. Електромонтажа, Краљево - производња и монтажа електромреже – далеководи, подстанции

Домаћи излагачи су остварили више од 318 контаката а 37 су оцењени као веома озбиљни. Највећи број контаката је остварен са посетиоцима из: Казахстана, Јерменије, Киргистана, Узбекистана, Русије, Белорусије, Литваније, Летоније и Естоније.

Компаније су оцениле сајамско излагање као успешно, па је предлог да се настави излагање на овом сајму, уз напомену да је потребно интензивирати предсајамске активности.

10. Међународни сајам прехранбених производа „World Food India 2017“ одржан је у периоду од 3. до 5. новембра 2017. године у Њу Делхију у Индији. Овај сајам, чији су организатори Влада Индије и Министарство за прехранбену индустрију, светски је позната манифестација, платформа за продубљивање сарадње Индије и других држава у области прехранбене индустрије, место повезивања компанија, произвођача и прерађивача хране са трговцима и трговинским ланцима. Индија, сходно потенцијалима којима располаже, представља једну од најбрже растућих економија у свету.

У организацији Агенције и Привредне коморе Србије 10 компанија из Србије, први пут је представило производни програм на овом сајму, на два национална штанда укупне површине 126 квадратних метара.

На сајму у Њу Делхију примећено је велико интересовање за производима из Србије о чему сведочи и велики број разговора и састанака са компанијама, представницима државе и стручних организација. Компаније из Србије, које су учествовале на овом међународном сајму, према првим анализама, договориле су нове извозне послове вредне око два милиона евра. Представници наших фирми имали су више од 600 билатералних разговора и састанака са потенцијалним партнерима из Индије и компанијама из UAE, а највеће интересовање било је за увоз свежег и смрзнутог воћа и поврћа.

На манифестацији у Њу Делхију учествовали су произвођачи свежег, замрзнутог, или сушеног воћа „All Berries“, Ивањица, „Mirax Agri“, Београд, „Sirgojno company“, „ITN Group“ Београд, „Лучић-Пригревица“ Нови Сад и „Elixir Food“ Шабац, произвођачи паковане хране, супа и зачина „Yumis“ Ниш, бисквита и кекса „Концерн Бамби“ Пожаревац, „Агранела“ Ваљево и „Институт за кукуруз Земун поље“ Београд.

Индија је огромно тржиште са великим потенцијалом за сарадњу, а успешни примери појединих компанија из Србије које су су нашле partnere и послују у овој земљи показују да је могуће остварити значајне резултате.

Сајам је био одлична прилика да се компаније упознају са новим производима и технологијама, искористе нове пословне могућности, упознају добављаче за европско и друга инострана тржишта, сагледају своју позицију у односу на тржишну утакмицу и конкуренцију. Циљ наступа фирми из Србије јесте промоција и повећање извоза српске прехранбене индустрије, али и упознавање са светским трендовима у прехранбеној индустрији.

11. Међународни сајам привреде „PANAIR“ је одржан у периоду од 23. до 26. новембра 2017. године и највећа је сајамска манифестација у Албанији која окупља компаније из свих грана привреде и пружа прилику за усрете произвођача, трговинских ланаца, увозника и дистрибутера.

Агенција је у сарадњи са Привредном комором Србије организовала национални штанд на којем је свој производни програм и извозну понуду представило 40 компанија из Србије.

На Сајму су се на засебном изложбеном простору представила и 22 микро, мала и средња предузећа јужне и југозападне Србије, из прехранбеног сектора, модне и лаке индустрије у оквиру пројекта „Подршка развоју приватног сектора у јужној и југозападној Србији - PSD” који спроводи Агенција у сарадњи са Америчком агенцијом за међународну сарадњу (USAID), која финансира пројекат.

У оквиру сајамских активности је одржана и прва скупштина Трговинско-индустријске коморе Албанија-Србија, на којој је учествовао велики број српских привредника.

12. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

- Пројекат подршке развоју приватног сектора у јужној и југозападној Србији – Представник Сектора је заменик менаџера за Компоненту 2 и Грант менаџер
 - Учесће запослених у Сектору у радним групама и комисијама
 - Учесће у раду тима за имплементацију ИСО стандарда у Агенцији
 - Преговарачка група за процес приступања Европској унији
- Представник Сектора за подршку ММСПП је члан Преговарачке групе 20
- Имплементационе групе 2 за спровођење акционог плана Владе Републике Србије
- Испред Агенције, представник Сектора за подршку ММСПП је члан Имплементационе групе 2 која је задужена за повећање извоза као стратешког циља Владе Републике Србије. ИГ 2 се састаје сваке друге недеље ради праћења реализованих активности. У рад ИГ 2 учествују представници Републичког секретаријата за јавне политике, Министарства привреде, Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Министарства саобраћаја и грађевине, Министарства културе, Министарства финансија, Народне банке Србије...
- Заједничка Српско-мађарске комисија за МСП
- Испред Агенције, представник Сектора за подршку ММСПП је члан заједничке Српско-мађарске комисије за МСП. Поред представника Агенције, чланови заједничке комисије су и представници Министарства привреде и Привредне коморе Србије. У новембру у Будимпешти је одржана последња седница Комисије.

ЦЕНТАР ЗА КОМУНИКАЦИЈЕ

Кроз активности Центра за комуникације, као посебне организационе јединице, су у 2017. години остварени следећи резултати:

- дефинисање идентитета Агенције у јавности
- повећана медијска видљивост Агенције
- унапређено информисање јавности о активностима и деловању Агенције
- успостављена боља координација са циљном групом
- подигнута свест јавности о значају предузетништва
- интензивирање сарадње са академском заједницом
- унапређена сарадња са домаћим и страним институцијама
- позиционирање Србије као повољне инвестиционе дестинације
- унапређена координација регионалних развојних агенција
- позиционирање Агенције у јавности као важног чиниоца економске политике

Кључна три стуба комуникације кроз односе са јавношћу односила су се на:

1). Корпоративну комуникацију

Овај вид комуникације односи се на позиционирање Агенције као институције од значаја: учествовањем на важним економским догађајима, давањем стручних мишљења и ставова, доприносом привредној стабилности земље. Такође, кроз односе са јавношћу, брине се о позиционирању представника Агенције, организовање излагања на кључним економским форумима и скуповима, сарадњом са међународним и домаћим институцијама, развијањем добре сарадње са медијима.

2). Комуникацију активности

Активности Агенције Центар за комуникације презентује на најбољи начин кроз канале комуникације: конференције за медије, саопштења за медије, интервјуе, изјаве, маркетинг.

3). Кризну комуникацију

Овај стуб комуникације односи се на континуирани мониторинг потенцијалне кризне комуникације и реаговање у кризним ситуацијама кроз кризни ПР, у координацији са руководством.

I. ПР АКТИВНОСТИ КРОЗ МЕДИЈСКЕ ОБЈАВЕ

Центар за комуникацију је кроз ПР активности у 2017. години остварио укупно 989 медијских објава и то: 142 објаве новинских агенција, 167 објава у штампаним медијима, 145 прилога на ТВ станицама, 522 објаве на онлајн потрталима и 13 прилога у радијским емисијама.

II. МЕДИЈСКА КАМПАЊА ПРОМОВИСАЊА ММСП ПРОГРАМА

Почетком марта је покренута медијска кампања „Креирај живот“, која се односила на промоцију осам програмских пакета подршке микро, малим, средњим предузећима и предузетницима, који подразумевају доделу бесповратних средстава кроз суфинансирање пројеката: до 70% за почетнике, до 50% за постојеће фирме и до 60% за организације и институције.

Осмишљен је слоган кампање за промовисање програма „Креирај живот“, чији је циљ био порука предузетницима да су они кључни доносиоци одлука у свом животу и да доношењем правовремених одлука могу да креирају живот по својој мери. ПР активности су се односиле на охрабривање предузетника при избору предузетништва и Агенцијине подршке за успех.

„Реак“ медијске кампање односио се на период од три месеца, тј од марта до јуна, а медијске активности су се наставиле до краја године. Кампања се спроводила кроз:

- 1) *Ексклузивну најаву кампање у медијима:* РТС (Јутарњи програм), ТВ Прва (Вести), ТВ Б92 (Вести). Активности су подразумевале: уговарање медијског простора, припрему представника агенције, припрему обраћања и преношења кључних порука.

- 2) *Конференцију за медије и презентацију програма.* Конференција је организована 3. марта у просторијама Агенције. Организација је подразумевала: припрему сценарија, позивање медија, модерирање догађаја, припрему обраћања представника агенције, координацију са медијима, припрему и пласирање саопштења за медије
- 3) *Интересије у штампаним и електронским медијима.* Организација је подразумевала: одабир и уговарање медијског простора, одређивање динамике пласирања садржаја, припрему материјала.
- 4) *Медијско партнерство.*
 - *РТВ.* Успостављена је медијска сарадња са најгледанијом привредном емисијом РТВ „Бизнис монитор“, која је сваки програм Агенције представила појединачно у својим емисијама, а прилози су, осим саговорника Агенције, садржали и успешне примере предузетника из Агенцијине базе предузетника. Организација је подразумевала избор најбољег успешног примера, координацију предузетника и медија, координацију медија и представника Агенције, мониторинг објаве.
 - *РТС.* Успостављена је медијска сарадња са интернет порталом ртс.рс, на којој су програми промовисани како појединачно, тако и кроз успешне примере, изјаве представника Агенције и слично.
- 5) *ИП текстове.* Организација је подразумевала: одабир и уговарање медијског простора, одређивање динамике пласирања садржаја, припрему материјала.
- 6) *Организовање догађаја и презентацију програма* у око 15 градова Србије. (Београд, Младеновац, Параћин, Нови Пазар, Крагујевац, Суботица, Крушевац, Ужице, Нови Сад, Ниш, Краљево, Лозница, Зрењанин, Лесковац).

Маркетиншке активности кампање:

- 1) *Радио шиглови.* Осмишљен је и снимљен радио цингл, чији је циљ био позивање предузетника да се пријаве за програме подршке ММСПП. Аудио промотивни спот емитовао је од пет до седам пута дневно на радио станицама: Нахи, Радио С, Радио Београд, Радио 202, Јат.
- 2) *Билборди.* Осмишљен је визуелни идентитет кампање који на најједноставнији и најатрактивнији начин преноси кључне детаље програма, подиже видљивост Агенције и мотивише грађане да се пријаве за програме подршке малим и средњим предузећима. Организовано је постављање укупно 52 билборда широм Србије и то у следећим градовима: Београд, Сомбор, Зрењанин, Чачак, Нови Сад, Крагујевац, Крушевац, Краљево, Ниш, Лазаревац.
- 3) *Принт и електронски огласи.* На основу осмишљеног визуелног идентитета, припремљени су принт и електронски огласи за сваки од програма појединачно, који су пратили медијске објаве.
- 4) *Ролл уп, постери.* На основу осмишљеног визуелног идентитета, одштампано је више десетина принт огласа и око 20 рол ап-ова, како за промотивне активности Агенције, тако и за све Регионалне развојне агенције у Србији.
- 5) *Инсертација у националном тиражу штампаних медија.* На 4 стране најтиражнијих дневних листова у Србији: Блиц, Вечерње новости, Куир, Информер, Српски телеграф, осмишљена је, припремљена и пласирана инсертација, која је садржала најважније информације о програмима подршке.
- 6) *Промотивни видео.* На основу осмишљеног визуелног идентитета, припремљен је и промотивни видео, који се користио као „покривалица“ медијских догађаја.

7) *Медијско партнерство.* Успостављено је медијско партнерство са најгледанијом емисијом националног сервиса РТС „Жикина шареница“, у којој је емитовано 14 прилога о успешним предузетницима из Агенције базе предузетника, како би се промовисањем успешних примера промовисао дух предузетништва, а тиме и програми Агенције за подршку ММСПП.

III. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИХ ПОТЕНЦИЈАЛА СРБИЈЕ НА МЕЂУНАРОДНИМ САЈМОВИМА У ИНОСТРАНСТВУ У САРАДЊИ СА ПКС

Агенције је у 2017. години организовала девет сајмова: Prodexpo, Русија; Mosbuild, Русија; Hannover Messe, Немачка; PLMA, Холандија; World Food Moscow, Русија; KazBuild, Казахстан, Апуга, Немачка; А+А, Немачка; Agritechnika, Немачка; World Food India, Индија, на којима је учествовало око 100 домаћих привредника.

Центар за комуникације је промовисао ове активности кроз медијске канале. Објављено је 20 саопштења за медије и одговорано на додатне захтеве медија о сајамским активностима кроз ПР текстове и гостовања у електронским медијима.

IV. ПРОМОВИСАЊЕ САРАДЊЕ СА ДОМАЋИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

Агенције је остварила блиску сарадњу и потписала меморандуме о сарадњи са представницима релевантних домаћих институција: Привредном комором Србије, Министарством омладине и спорта, Српском асоцијацијом менаџера, Кабинетом министра задуженом за демографију и популациону политику, Сталном конференцијом градова и општина (СКГО), Српском асоцијацијом регионалних развојних агенција (САРРА), Министарством за европске интеграције.

С тим у вези Центар за комуникације је организовао 7 медијских догађаја, који подразумева: координацију са ПР службама институција, усаглашавање око медијских материјала, осмишљавање и предлагање најбољег угла комуникације и представљања Агенције, припрему медијских материјала (позива, агенде, саопштења, сценарија), позивање медија, координацију са медијима, слање саопштења и мониторинг објава.

V. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИХ ПОТЕНЦИЈАЛА СРБИЈЕ

Агенције је у сарадњи са ПКС, организовала наступ домаћих привредника на стратешки важном економском догађају: Светском економском форуму у Санкт Петербургу СПИЕФ (од 1. до 3. јуна, 2017. године).

Центар за комуникације је спроводио активности: координације у осмишљавању, дизајнирању и припреми штанда, комуникације са најрелевантнијим представницима српске привредне сцене и политичке и организацију њиховог наступа на сајму, продукцију филма о инвестиционим потенцијалима земље; осмишљавање, дизајнирање и штампање брошуре о инвестиционим потенцијалима Србије; организацију медијског праћења догађаја; припрему

сценарија; припрему излагања представника агенције; уговарање изјава, координацију са медијима.

У оквиру Националног штанда Републике Србије, наступило је око 10 српских компанија из области прехранбене, грађевинске, авио индустрије, енергетике, телекомуникација, саобраћаја, које ће имати прилику да представе привредне потенцијале наше земље. (Неке од компанија су: Телеком Србија, Србијагас, Енергопројект, Аир Србија, Аеродром Никола Тесла, ПСП Фарман). Агенција је одржала низ састанака и презентација и представила Србију као једну од водећих инвестиционих дестинација у централној и источној Европи, као и услове пословања у нашој земљи. Петербуршки скуп је био одлична прилика за привреду Србије, како би се њихови представници упознали са глобалним економским трендовима и успоставили контакте са потенцијалним пословним партнерима из целог света. Централна тема Форума била је „У потрази за новом равнотежом у глобалној економији“, а у званичан програм форума уврштен је панел „Србија-Русија перспективе економске сарадње“.

VI. ИНТЕНЗИВИРАЊЕ САРАДЊЕ СА АКАДЕМСКОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

Агенције је крајем децембра 2016. године расписала Конкурс за избор најбољих пројектних идеја студената, које за циљ имају представљање инвестиционог пројекта у једном региону или делу региона у Републици Србији. Укупан наградни фонд за најбоље рангиране предлоге пројектних идеја био је 4 милиона динара, док је вредност прве награде милион динара. Конкурс је био отворен до 5. априла, 2017. године, а право учешћа имали су пројектни тимови акредитованих високошколских установа, које су чинили један професор у улози ментора и студенти те установе. Подршку у организовању пројекта пружила је САНУ.

У оквиру конкурса организована су два медијска догађаја у Српској академији наука и уметности (САНУ):

- 15. јуна, 2017. Јавна одбрана радова
- 3. јула, 2017. Додела награда

Осим медијских активности праћења конференције, организовано је континуирано присуство у медијима и обавештавање јавности о току конкурса кроз канале комуникације.

VII. МАРКЕТИНГ АКТИВНОСТИ

У 2017. години припремљена је и у процесу је сталног ажурирања, брошура Why invest in Serbia, као основна брошура о условима и потенцијалима улагања у Србију, коју користи не само Агенције већ и друге државне институције. Припремљено је и одштампано укупно 3.400 примерака БРОШУРЕ „Why invest in Serbia“, и то: 1.800 на енглеском, 200 на руском, 200 на италијанском, 400 на турском, 800 на кинеском језику.

Такође, припремљене су и општапане секторске брошуре о: аутомобилској индустрији „Automotive“ у 1.900 примерака и то: 1.300 на енглеском језику, 300 на кинеском, 200 на немачком и 100 на јапанском језику; о прехранбеној индустрији „Food“ у 950 примерака и то:

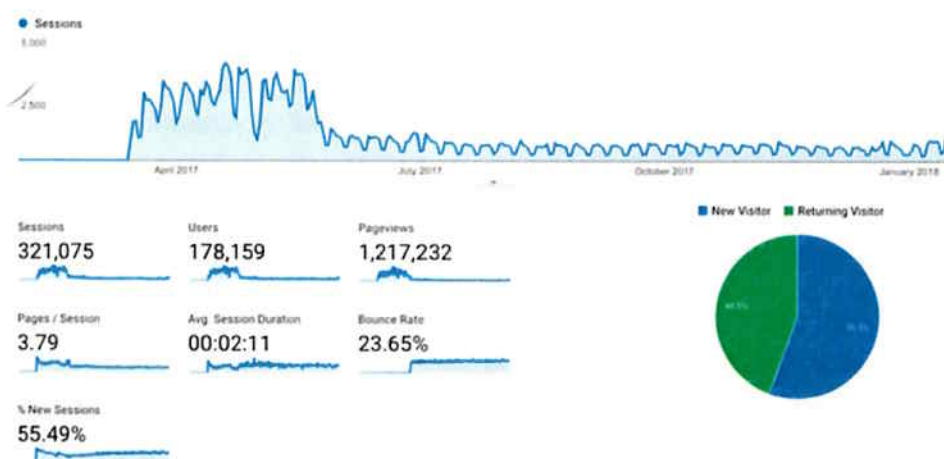
450 на енглеском језику, 300 на кинеском и 200 на руском језику; дрвна индустрија „Wood“ у 200 примерака на енглеском језику и хемијска индустрија „Chemistry“ у 200 примерака на енглеском језику.

Такође, у складу са специфичним потребама припремљена је брошура у оквиру пројекта „Digital Transformation“ (Digital) у 100 примерака. Као и сајамска брошура за промоцију Србије на Привредном сајму у Тирани „NIR“ у 500 примерака.

VIII. ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈА РАЗВОЈНЕ АГЕНЦИЈЕ СРБИЈЕ

У јануару 2017. године покренуте су активности које су Агенцију позиционирале у дигиталном свету, учинили да Агенција и све активности које се у оквиру агенције дешавају постану видљивије и приступачније.

Веб сајт је у потпуности редизајниран, урађен је нови модерни приказ који је прилагођен приказу на мобилним уређајима, што је још један од показатеља колико је вођено рачуна да сајт буде по највећим светским стандардима.

Број сесија представља укупан број посета ка веб сајту у периоду од марта до краја децембра 2017. Укупно је прегледано 1.2 мил. страница на сајту, просечно 3.8 по кориснику. Време задржавања у просеку износило је 2.11 мин. Нових корисника на сајту је било 55.5%, они су први пут посетили сајт Агенције. Bounce rate 23.6%

Највећи број посетилаца је долазио из Србије 87%. Корисници су у највећем броју приступали сајту Агенције путем десктоп рачунара 70.7%. Посетиоци који су долазили на сајт путем мобилних телефона чине 27.8% од укупних посета. Таблет уређаји су на последњем месту са 1.5% од укупног броја посета.

Преглед посета сајту по каналима:

Default Channel Grouping						
	Sessions	% New Sessions	New Users	Bounce Rate	Pages / Session	Avg. Session Duration
	321,075 <small>% of Total 100.00% (321,075)</small>	55.53% <small>Avg for View 55.49% (0.07%)</small>	178,288 <small>% of Total 100.07% (178,159)</small>	23.65% <small>Avg for View 23.65% (0.00%)</small>	3.79 <small>Avg for View 3.79 (0.00%)</small>	00:02:11 <small>Avg for View 00:02:11 (0.00%)</small>
1. Organic Search	136,627 (42.55%)	57.03%	77,921 (43.71%)	33.37%	4.58	00:03:01
2. Direct	95,369 (29.70%)	56.99%	54,354 (30.49%)	17.26%	3.46	00:01:48
3. Display	48,070 (14.97%)	44.30%	21,295 (11.94%)	8.23%	2.29	00:00:38
4. Social	21,261 (6.62%)	66.75%	14,192 (7.96%)	18.38%	3.51	00:01:46
5. Referral	19,653 (6.12%)	53.36%	10,486 (5.88%)	30.31%	3.92	00:02:28
6. Paid Search	59 (0.02%)	27.12%	16 (0.01%)	83.05%	1.17	00:00:29
7. (Other)	36 (0.01%)	66.67%	24 (0.01%)	25.00%	2.58	00:00:42

IX. АДМИНИСТРИРАЊЕ НАЛОГА НА ДРУШТВЕНИМ МРЕЖАМА

Покренуте су активности на друштвеним мрежама, пре свега Facebook и Instagram које су додатно допринеле ширењу свести и информација о активностима у оквиру Агенције. Такође, Агенције је добила и свој YouTube канал на којем се појављују интересантни прилози, репортаже и видео материјали. Корићен је и Google AdWords као још један вид ширења информација у вези са активностима агенције.

У периоду од 6. марта до 28. маја на друштвеним мрежама Facebook, Instagram и LinkedIn, праћене су и промовисане активности кампање „Креирај живот“, као и друге активности и вредности које промовише Развојна агенција Србије. По завршетку кампање “Креирај живот”, од краја маја до краја децембра промовисане су редовне активности Развојне агенције Србије. Циљеви су постигнути објавама на друштвеним мрежама, као и планираним кампањама на Facebook друштвеној мрежи и Instagram.

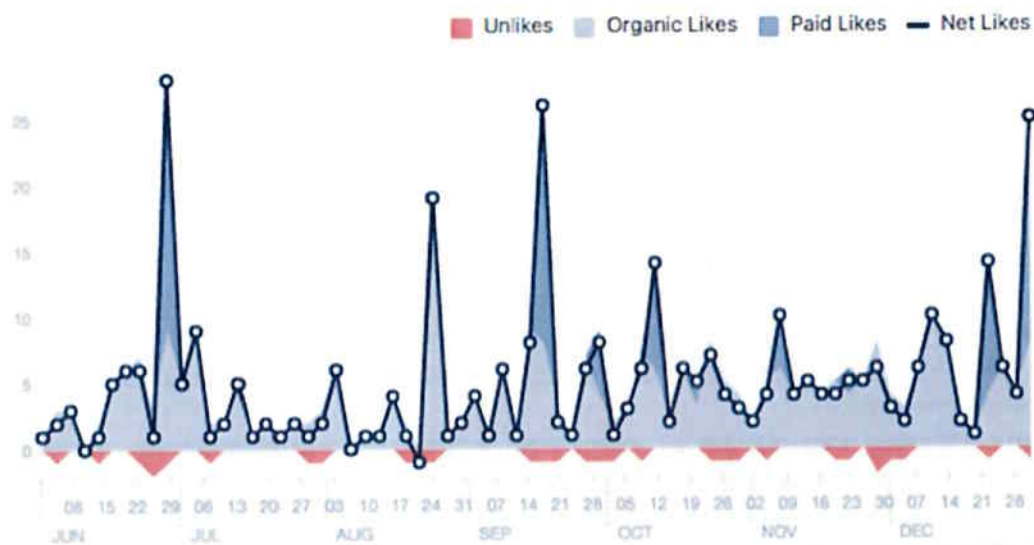
Facebook - Преглед пратилаца на друштвеној мрежи Facebook показује да 54% фанова странице чине жене, док 44% фанова чине мушкарци (остатак фанова су профили који нису одредили пол). Од тога, 43% су жене од 25 до 44 године старости и 40% су мушкарци од 25 до 44 године старости.

Преглед пратилаца у „реакци“ кампање и до краја године:

DATUM	UKUPAN BROJ FANOVA	BROJ NOVIH FANOVA U OVOM PERIODU	UKUPAN BROJ FANOVA KOJI SU IMALI INTERAKCIJU SA STRANOM	UKUPAN BROJ KORISNIKA KOJIMA JE BIO SERVIRAN SADRŽAJ
15.3 – 28.5.2017.	3,318	2,196	18,094	1,024,121

DATUM	UKUPAN BROJ FANOVA	BROJ NOVIH FANOVA U OVOM PERIODU	UKUPAN BROJ FANOVA KOJI SU IMALI INTERAKCIJU SA STRANOM	UKUPAN BROJ KORISNIKA KOJIMA JE BIO SERVIRAN SADRŽAJ
28.5 – 31.12.2017.	4,530	1,212	14,472	667,452

Статистика лајкова:

- Број људи који су отпратили страницу.
- Лајкови који су дошли на страницу захваљујући органским објавама.
- Лајкови који су дошли на страницу захваљујући плаћеним објавама.

Сектор за правне, финансијске и опште послове

Сектор је током 2017. године успешно реализовао све правне, финансијске и послове неопходне за рад и несметано функционисање Сектора и Агенције у целини и то следеће:

Радноправни послови

Примена законских прописа у области рада и радних односа, израда појединачних аката о правима и обавезама запослених у вези са радом (уговори о раду, понуде за закључивање анекса уговора, анекси уговора о раду, решења о годишњим одморима, плаћеним и неплаћеним одсуствима, уговори о привременим и повременим пословима, споразум о раскиду уговора о раду, обавештења о остваривању права на случај незапослености, потврде.....), правни послови у вези са пријемом у радни однос и остваривањем права из радног односа за новозапослене, послови из области пензијско-инвалидског и здравственог осигурања.

Укупан број запослених у 2017. години је био 67, закључно са 31.12.2017., од којих 11 на одређено време.

Једно лице је ангажована по основу уговора о привременим и повременим пословима.

У току године је троје запослених споразумно прекинуло радни однос.

Послови јавних набавки и остали правни послови

1. Праћење примене прописа из области јавних набавки, финансија и других прописа неопходних за рад Сектора, давање објашњења и мишљења у вези са спорним питањима из делокруга рада Сектора,

2. Учешће у изради Годишњег програма рада Агенције,

3. Израда Плана јавних набавки и израда две измене Плана јавних набавки, које су објављене на Порталу јавних набавки и интернет страници Агенције.

У 2017. години је успешно је спроведено 16 поступака јавне набавке мале вредности и 2 отворена поступка. Један поступак јавне набавке мале вредности је обустављен из разлога што није било поднетих понуда.

Управи за јавне набавке достављени су квартални извештаји о спроведеним поступцима и закљученим уговорима о јавној набавци, о спроведеним поступцима набавки на које се не примењују одредбе Закона, о обустављеним и поништеним поступцима јавне набавке, као и извештаји о извршењу уговора о јавној набавци,

4. Израђени су предлози следећих општих аката Агенције:

Правилник о изменама и допунама правилника о раду, број 021-01-3/2016-01, усвојен од стране Управног одбора дана 20.01.2017. године,

Правилник о именима Правилника о организацији наступа домаћих привредника на међународним сајмовима, број 110-00-1/2016-1, усвојен од стране Управног одбора дана 27.02.2017. године,

Правилник о трошковима репрезентације, број 1-06-110-6/2017, усвојен од стране Управног одбора дана 31.10.2017. године,

Пословник о раду акредитационе комисије Развојне агенције Србије, број 1-06-011-1/2017, који је усвојен од стране Управног одбора дана 31.10.2017. године

Правилник о изменама правилника о набавкама унутар Развојне агенције Србије, број 110-008/2016-01, који је усвојен од стране Управног одбора дана 15.12.2017. године,

Правилник о изменама правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Развојне агенције Србије, број 1-07-06-1/2018, који је усвојен од стране Управног одбора дана 31.01.2017. године.

5. Припрема предлога и израда уговора из надлежности Сектора
6. Израда одлука и решења о формирању радних група и тимова
7. Израда дописа и одговора на дописе
8. Рад на изради Плана интегритета, који је дана 25.10.2017. године усвојен (други циклус, односно временски период до 2019. године) са утврђеним областима, ризичним процесима, мерама побољшања за управљање ризиком од корупције, утврђеним роковима и лицима одговорним за њихово спровођење
9. Покренут је поступак раздвајања електричних инсталација на две мерне групе уз повећање снаге у објекту у Зајечару (захтев, пропратна документација, одобрење, Уговор.....),
10. Покренут је поступак уписа промене носиоца права коришћења на објекту у Зајечару
11. Предузете су активности у вези са превенцијом и заштитом од злостављања на раду и у вези са радом
12. Поступање по захтевима за приступ информацијама од јавног значаја
13. Редовно ажурирање и објављивање Информатора о раду
14. Припрема нацрта одлука и остале потребне документације за рад Управног одбора и организацију седница, комуникација са члановима Управног одбора
15. Израда Упутства за рад комисије за попис имовине и обавеза, Одлуке о спровођењу пописа и образовању комисија као и Плана рада комисија.
16. Праћење спорова Агенције.

Финансијски послови

1. Израда Финансијског плана за 2017. годину са две измене.
2. Активности у вези са организовањем годишњег пописа и активности после завршеног пописа.
3. Обрачун годишњег бруто прихода за све запослене у Агенцији у 2016. години као и за сва лица ангажована уговором о делу, уговором о привременим и повременим пословима, уговором о ауторском делу и достављање потврда свим радно ангажованим лицима у 2016. години- образац ППП-ПО.
4. Састављање финансијског извештаја за 2016. годину и финансијског извештаја за статистичке потребе.

5. Обрачун и подношење обрасца М4-к за 2016. годину- пријава података за утврђивање стажа осигурања.

6. Редовна екстерна ревизија финансијских извештаја Агенције за 2016. годину и припрема за усвајање Извештаја независног ревизора од стране Управног одбора.

7. Израда процедура и поступака интерне ревизије и финансијског управљања уз ангажовање интерног ревизора. (у току)

8. Обрачунавање зарада и накнада зарада за запослених, обрачунавање накнада по осталим уговорима, као и накнада за чланове Управног одбора, обрачунавање и исплате накнада за превоз запослених

9. Обрачунавање и електронско подношење пореских пријава-Систем обједињене наплате за првих 12 месеци 2017. године.

10. Израда и предаја М-УН образаца за све примаоце прихода по основу уговора о делу и председнику и члановима Управног одбора Агенције.

11. Израда и предаја РФЗО-у захтева за рефундацију по основу трудничког, породилског и боловања ради неге детета старости до три године за свих 12 месеци.

12. Књужење свих пословних промена, вођење главне и помоћних књига за 12 месеци 2017 године.

13. Контрола налога за исплату по основу свих програма и пројеката Агенције (укупно 27) , исплата и вођење аналитичке евиденције свих програма и пројеката Агенције.

14. Сарадња са Управом за трезор: достављено 12 месечних извештаја у Регистар запослених, континуирано ажурирање података у РИНО регистар за све примљене фактуре, извршено отварање укупно 26 наменских подрачуна (динарских и девизних).

15. Пријављивање и одјава запослених, предаја захтева за израду здравствених књижица.

16. Сарадња са ангажованим привредним субјектима у области провере безбедности на раду и редовне контроле заштите од пожара.

17. Сарадња са изабраним привредним субјектом у пословима резервације хотелског смештаја и превоза по основу свих службених путовања у земљи и иностранству, исплаћене аконтације и урађени коначни обрачуни, као и у пословима резервација ресторанских услуга за пословне сусрете запослених и пословних партнера, како ино тако и домаћих.

18. Књужење налога по основу вођења евиденције и амортизације основних средстава и ситног инвентара.

19. Техничка и суштинска контрола примљених фактура и припрема за плаћање и реализацију наведених плаћања.

20. Израда и евиденција излазних фактура.

21. Урађено укупно 12 захтева за пренос средстава према Министарству привреде за редовно пословање Агенције за дванаест месеци 2017. године.

22. Одрађени обрачуни и испостављени захтеви за рефундацију дела комуналних трошкова за пословни објекат у Зајечару за 12 месеци за: Регионалну агенцију за развој Источне Србије, Агенцију за привредне регистре и Основно јавно тужилаштво.

23. Урађене одлуке о додели опреме запосленима, као и реверси којима су запослени задужени за дату опрему и потврде о раздужењу запослених за опрему.

24. Израда периодичних извештаја као и коначних финансијских извештаја за све мере Министарства привреде.

25. Израда потврда о запослењу и административним забранама запослених за потребе банака и робних кредитора.

26. Предаја редовног завршног рачуна за 2015. годину, као и предаја ванредних финансијских извештаја за 11 дана 2016. године у Агенцији за привредне регистре.

27. Предаја Годишњег финансијског извештаја за 2015. годину (НАРР И СИЕПА) који усваја Влада Републике Србије;

28. Предаја М4 обрасца СИЕПА и НАРР за 2015. годину.

29. Усаглашавање и овера извода отворених ставки са купцима и добављачима у земљи и иностранству.

30. Књижење налога по основу вођења евиденције и амортизације основних средстава и ситног инвентара.

31. Техничка и суштинска контрола примљених фактура.

У току редовних активности Сектора за правне, финансијске и опште послове обављане су и бројне друге активности и задаци.

У Београду, дана 22.06.2018. године
Број: 1-07-030-4/2018-04

ПРЕДСЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА

Драгана Одовић

